Verslag openbare ochtend-vergadering Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum	23 november 2023
Locatie	Stadhuis
Verslag door	F. van Vlodrop (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

Geen informatie gekregen; alleen de voorzitter en de wethouders zijn opgenomen.
De voorzitter, dhr. Bos, de wethouders, mevrouw Schilderman, mevrouw Oosters, mevrouw Van Hooijdonk en de heer De Vries

Afwezigen

-

Verslag commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

.....1
Verslag openbare vergadering Commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen 1
Aanwezigen.....1
Afwezigen.....1
1. Opening en mededelingen 2
2. Vaststellen van de agenda van 23 november 2023 2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure) 2
3.1 Raadsvoorstel Beleidsnota geluid en trillingen 3
3.2 Raadsvoorstel Beleidsnota omgevingsveiligheid 3
3.3 Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 - 2026 en de nieuwe Leidraad sloop/nieuwbouw 3
3.4 Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw.....4
3.5 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven 4
3.6 Agenderingen leegstand 4
4. Vaststellen verslagen van openbare en geheime vergaderingen van 5 oktober 2023 5
5. Vaststellen lijst van toezeggingen/moties 5
6. Ingekomen stukken 5

7. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Bestuursrapportage 2023 en derde Begrotingswijziging 2023 RUD.....6
8. Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023 7

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent om 10.00 uur de vergadering van de commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen van 23 november 2023.

Mededelingen
In de begrotingscommissie is aan lid Ten Hoonte een technische sessie Omgevingswet en Milieu toegezegd. Er wordt gekeken naar een geschikte datum in Q1 in 2024.

De heer Te Hoonte (VVD) had graag de sessie binnen twee weken georganiseerd. Er liggen nu al twee raadsvoorstellen die daarover gaan. Bovendien is er een brief verstuurd over een raadsvoorstel dat daar ook over gaat. De raad heeft nog geen idee op welke manier de Omgevingswet invloed heeft op de milieuwetgeving.

De voorzitter kondigt aan dat de wethouder daar later op terugkomt.
Het is nog onzeker dat wethouder Eerenberg de vergadering (agendapunt 11) zal bijwonen.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) wil dit voor de fractie belangrijke onderwerp breed met de betrokken wethouders bespreken.

Mevrouw De Vos (griffier) deelt mee dat de wethouder eventueel digitaal aanwezig kan zijn.

De voorzitter kondigt aan de commissie op de hoogte te houden.
In de raadzaal vindt deze middag een kindervragenuur plaats. Hij roept de commissieleden op om daarbij aanwezig te zijn.

Er zijn verder geen mededelingen van de commissie of van het college.

2. Vaststellen van de agenda van 23 november 2023

De voorzitter deelt mee dat voor agendapunt 11 een geheim deel is aangekondigd. Dat deel zal in de avond (met wethouder Eerenberg) worden behandeld.

De heer Van der Graaf (ChristenUnie) geeft er de voorkeur aan om dat deel met de wethouder te bespreken. Als dat niet mogelijk is, wil de fractie het onderwerp op een ander tijdstip behandelen.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)

De voorzitter deelt mee dat de raad eerder de ontwerp Kadernota 2025 van het RUD heeft ontvangen. De raad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. Gelet op de termijnen dient dit in de commissievergadering van 21 december 2023 behandeld te worden, zodat er in de raadsvergadering van 18 januari 2024 een besluit over kan worden genomen.
Het raadsvoorstel wordt op 12 december 2023 in het college behandeld. Het voorstel wordt dan op 14 december toegevoegd aan de stukken, een week voor de commissievergadering in plaats van twee weken.

De heer Te Hoonte (VVD) zet vraagtekens bij de voorgestelde snelheid van behandelen. Ook in deze vergadering wordt de RUD behandeld. De VVD wil weten hoe om te gaan met zienswijzen en de ter inzageleggingen daarvan. Zo zijn de stukken, ondanks de wettelijke verplichting daartoe, niet zes weken ter inzage gelegd is.

Mevrouw De Vos (griffier) kondigt aan hierop in te gaan tijdens de inhoudelijke behandeling in deze vergadering. Zij stelt voor om - gezien de fatale termijn bij deze procedure - de zienswijze onder voorbehoud in concept met de RUD te delen. De besluitvorming vindt dan plaats in de raadsvergadering van 28 februari 2023.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor om eerst de andere brief van de RUD te bespreken. De inhoud heeft gevolgen voor het proces. Ook is niet duidelijk of met de invoering van de Omgevingswet de procedure verandert.

De voorzitter stelt daarop voor om dit bij het betreffende agendapunt te behandelen.

3.1 Raadsvoorstel Beleidsnota geluid en trillingen

De heer Te Hoonte (VVD) deelt mee dat de Omgevingswet nog steeds niet in dit raadsvoorstel is verwerkt. Daar is het college al meermalen op gewezen. Het is nu onduidelijk wat de juridische positie is van dit voorstel. De behandeling kost daardoor meer tijd. Ook is er meer toelichting nodig op de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet op dit en het volgende raadsvoorstel. In de brieven staat dat het voorstel voor 1 januari 2024 moet worden vastgesteld. Dat is niet mogelijk. Wat zijn daarvan de consequenties?

De voorzitter stelt voor dat de VVD haar vragen op papier zet en deze voorlegt aan het college.

Wethouder Oosters zegt toe de vragen ruim voor de behandeling in de commissie in een technische sessie te bespreken.

De heer Te Hoonte (VVD) wil onder andere weten op welke wetten de bevoegdheden gebaseerd zijn en de impact en de invulling daarvan. Zo worden decibels genoemd als waardes, worden die opgenomen in het Omgevingsplan? Of gaat het slechts om indicaties?

De voorzitter stelt vast dat de wethouder instemt met het beantwoorden van de vragen.

3.2 Raadsvoorstel Beleidsnota omgevingsveiligheid

De voorzitter deelt mee dat dit onderwerp raakvlakken heeft met het vorige agendapunt.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor om de behandeltijd op 21 december 2023 voor beide onderwerpen te verlengen naar (twee keer) negentig minuten.

De heer Dekkers (GroenLinks) stelt voor om bij het eerste voorstel de algemene discussie te voeren en bij het tweede voorstel slechts in te gaan op de specifieke wijzigingen.

De voorzitter stelt vast dat de commissie daarmee instemt.

3.3 Raadsbrief Samenwerkingsafspraken gemeente, woningcorporaties en huurdersorganisaties 2023 - 2026 en de nieuwe Leidraad sloop/nieuwbouw

De voorzitter stelt vast dat de commissie instemt met een behandeltijd van negentig minuten.

3.4 Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw

De heer Dijkstra (EenUtrecht) heeft eerder vragen gesteld over dit onderwerp en vraagt om deze voor de behandeling op 21 december 2023 te beantwoorden. Als dat niet lukt, gaat hij ermee akkoord de behandeling uit te stellen.

De voorzitter deelt mee dat er een bezwaarprocedure loopt. De inhoudelijke behandeling kan pas plaatsvinden als de raad er een besluit over heeft genomen. De behandeling op 21 december 2023 is dus onder voorbehoud.

Mevrouw Vos (Griffier) deelt mee dat de vragen tijdig voor 21 december 2023 worden beantwoord en worden toegevoegd aan de stukken. De bezwaarprocedure wordt op 7 december 2023 in de raad behandeld. Als er dan geen duidelijkheid is, kan de behandeling niet op 21 december 2023 plaatsvinden.

3.5 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

Mevrouw Oudejans (Student&Starter) kondigt een RIB aan over de herontwikkeling van de IBB. De start vindt plaats in 2030 in plaats van in 2025. Wat is daarvan de reden en kan dit nog versneld worden?

De voorzitter stelt vast dat er voldoende steun is voor deze RIB. De behandeling kan op 12 december 2023 plaatsvinden. De behandeltijd is zestig minuten.

3.6 Agenderingen leegstand

De heer Cornielje (PvdA) stelt voor om met de raad en het college te spreken over de raadsbrief Tijdelijk beheer leegstand, mede gezien het gebrek aan woonruimte in de stad.

De voorzitter stelt vast dat het een agendering betreft voor de commissie.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt naar het door Ad Hoc aangekondigde werkbezoek aan de leegstandsbeheerder.

Mevrouw De Vos (Grifiier) deelt mee dat er drie reacties zijn gekomen op het werkbezoek. Zij wil weten of er nog andere belangstellenden zijn.

De heer Cornielje (PvdA) stelt voor om gezien de wooncrisis de behandeling van het onderwerp en het werkbezoek zo snel mogelijk te agenderen, op 21 december 2023 met negentig minuten behandeltijd.

De heer Te Hoonte (VVD) kondigt een aanvullende schriftelijke regel aan.

De voorzitter stelt vast dat de commissie door agenderingen door verschillende fracties instemt met een behandeltijd van negentig minuten.

Mevrouw De Vos (Griffier) merkt op dat op 21 december 2023 wellicht nog tijd over is voor het werkbezoek.

De voorzitter stelt vast dat de commissie instemt met het voorstel.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) gaat in op de raadsbrief Tussenrapportage Uitvoeringsprogramma Overvecht-Noord aardgasvrij van 3 november 2023. Daarin wordt gesproken over een alternatief collectief warmteplan van twee bewonerscollectieven, naast het centrale landelijke net van Eneco.

Dat plan wordt deze week aan de raad aangeboden. EenUtrecht wil daar graag over spreken. Spreker stelt voor om dit ook voor de vergadering van 21 december 2023 te agenderen.

De voorzitter deelt mee dat het dan erg druk wordt op die dag.

De heer Cornielje (PvdA) stelt voor om hier eerst een raadsinformatiebijeenkomst voor te organiseren om zo inhoudelijke kennis op te bouwen en pas daarna het commissiedebat te voeren.

De heer Vasters (D66) vindt dat een goed idee.

De heer Dekkers (GroenLinks) sluit zich daarbij aan. Hij zou het slim vinden om de verschillende initiatieven op dit gebied te combineren.

Mevrouw Passier (Volt) stelt voor om dit initiatief te koppelen aan de behandeling van een agendapunt verderop in deze vergadering.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor om conform afspraak terughoudend te zijn met RIB's. Hij stelt voor om de Transitievisie Warmte integraal in Q1 van 2024 te bespreken, mede gezien de vele brieven die over dit onderwerp verschijnen.

De voorzitter vraagt de heer Dijkstra om een gedragen agenderingsvoorstel (of een RIB) en stelt voor om er in de volgende commissievergadering verder over te spreken.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) geeft er de voorkeur aan om het onderwerp klein te houden. Hij stelt daarom voor om eerst op 21 december 2023 te spreken over dit lokale alternatief. Hij heeft zelf geen behoefte aan een RIB.

De voorzitter ziet uit naar het agenderingsvoorstel. Pas dan kan het onderwerp in de agenda worden opgenomen. In de tussentijd kan EenUtrecht op eigen initiatief een RIB organiseren.

De heer Te Hoonte (VVD) heeft behoefte aan bespreking van het onderwerp, onder andere over de noodzaak van een wijkuitvoeringsplan.

De heer Vasters (D66) heeft geen behoefte aan een RIB.

De voorzitter stelt vast dat de commissie instemt met agendering van dit onderwerp op 21 december 2023 met een behandeltijd van dertig minuten. Hij waarschuwt dat de agenda al behoorlijk vol is op die dag.

4. Vaststellen verslagen van openbare en geheime vergaderingen van 5 oktober 2023

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststellen lijst van toezeggingen/moties

De lijst toezeggingen/moties wordt ongewijzigd vastgesteld

6. Ingekomen stukken

De voorzitter deelt mee dat ingekomen stuk 1.1 Mooi Utrechts Straatbeeld in iBabs achter een slotje is geplaatst. Voorgesteld wordt dat het college het stuk afhandelt en de raad daarvan op de hoogte stelt.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt voor om de naam en telefoonnummer uit het stuk te schrappen. Daarmee kan het slotje worden verwijderd.

Mevrouw De Vos (Griffier) legt uit dat het ingekomen stuk conform de AVG achter een slotje is geplaatst. Het afdoeningsvoorstel is nu wel openbaar.

De heer Te Hoonte (VVD) merkt op dat de bewuste persoon de brief naar de raad heeft gestuurd. De raad mag geen zaken geheim verklaren die geen geheim zijn. Dat gebeurt in andere gemeenten ook niet.

Mevrouw De Vos (Griffier) stelt voor de indiener om toestemming te vragen om het stuk openbaar te delen.

De lijst ingekomen stukken worden met deze opmerkingen vastgesteld.

7. Raadsvoorstel Zienswijzemogelijkheid Bestuursrapportage 2023 en derde Begrotingswijziging 2023 RUD

De voorzitter deelt mee dat de raad wordt gevraagd om voor 8 december 2023 een zienswijze in te dienen.

De heer Te Hoonte (VVD) leest in de begeleidende brief van de RUD dat er een wettelijke verplichting is om de brief te publiceren. Dat is echter niet gebeurd.

De heer Van Steeg (CDA) sluit zich aan bij deze opmerking. Hij vraagt verder naar de stand van zaken van de Omgevingswet. Wordt daar de bestemmingsreserve voor ingezet?
Een aantal (gesubsidieerde) projecten wordt niet uitgevoerd door personeelstekort en ziekteverzuim. Wat zijn daarvan de consequenties, onder andere voor de samenwerking met ODRU?

De heer Vasters (D66) stemt in met de zienswijze van het college. Ook D66 ziet uit naar de resultaten van de gesprekken van het college met ODRU.

De heer Van den Enk (Student&Starter) steunt de voorgestelde zienswijze. Met de invoering van de Omgevingswet kan de productie iets teruglopen. Daardoor kan een financieel risico ontstaan. Wat betekent dat voor Utrecht?

De voorzitter geeft het woord aan het college voor een reactie.

Wethouder Oosters deelt mee dat de stukken nu ter inzage liggen. De publicatie en bekendmaking gaan echter nog niet goed. De publicatie zal nu binnen een week plaatsvinden. Daarmee is een tijdige behandeling in de raad mogelijk. De wethouder kondigt aan daar bij een volgende zienswijze scherp op te zijn.
Het CDA vroeg naar de noodzaak van een bestemminsreserve. De wethouder schat in dat dat niet nodig is. De fractie vroeg ook naar de risico's in verband met het personeelstekort. De eerder opgelopen achterstand is inmiddels ingelopen. De RUD werkt er nu hard aan op de goede mensen op de juiste plekken te krijgen. Er zijn geen risico's voor de productie. Mocht dat toch het geval zijn in 2024, dan kan daar bij de bespreking van de kadernota en de begroting in 2024 verder over worden gesproken.
In het project met ODRU worden grote sprongen richting 2025 gemaakt. Over de samenwerking met ODRU wordt bij de kadernota verder gesproken.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt de wethouder toe te zeggen om ook in andere dossiers de wetgeving op het gebied van publicatie te respecteren.

Wethouder Oosters zegt toe dit ook met haar andere collega's te bespreken.

De voorzitter stelt vast dat de commissie instemt de behandeling van dit onderwerp als A-stuk op 7 december 2023 in verband met de fatale termijn.

Mevrouw De Vos (Griffier) gaat in op het stuk dat gisteren is gedeeld. Het college bereidt nu een raadsvoorstel voor. Dat wordt op 12 december 2023 in het college besproken, op 14 december met de raad gedeeld en op 21 december 2023 in de raad besproken. Als de raad daar niet mee instemt, wordt de RUD een concept voorgelegd, in afwachting van een definitief besluit van de raad in februari 2024. Het onderwerp kan op 18 januari 2024 in de raad wordt besproken.

De heer Te Hoonte (VVD) wil eventuele binnengekomen zienswijzen (nadat ze zes weken ter inzage hebben gelegen) in de commissie bespreken.

Wethouder Oosters zegt dit toe. De besluiten van de raad over de ingediende zienswijzen kunnen in een addendum aan de RUD worden opgenomen.

8. Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023

De voorzitter deelt mee dat er op 14 november 2023 een goede raadsinformatieavond over dit onderwerp is geweest. De agenderende fracties willen praten over de voortgang van het programma en de brede ontwikkeling van de wijk. De voorzitter stelt voor om eerst het woord te geven aan Student&Starter in verband met de gewenste aanwezigheid in een andere commissie.

De heer Van Steeg (CDA) stemt daarmee in, maar wil daar geen gewoonte van maken.

De heer Te Hoonte (VVD) is het daar niet mee eens. Zijn fractie heeft op dat gebied ook concessies moeten doen en heeft een vervanger moeten aanwijzen. Voor Student&Starter, met twee aanwezige commissieleden, is dit probleem ook best oplosbaar.

De voorzitter gaat uit van de instemming van het CDA en geeft het woord aan Student&Starter.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) wil wat betreft de veiligheid in de wijk de focus op preventie leggen in plaats van op repressie. Het is daarbij van essentieel belang dat sleutelfiguren en buurtouders daar nauw bij betrokken worden. De fractie pleit verder voor een sociale hub in Overvecht, waar cruciale organisaties zoals MCCO kunnen samenwerken en de aanpak van maatschappelijke zorgvraagstukken en jongeren te ondersteunen tegen criminaliteit en radicalisering. Jongeren kunnen er ook begeleid worden richting werk en opleiding. Het gebied aan de Grote Trekdreef fungeert als een sociale en maatschappelijke hub en sluit goed aan bij de buurtaanpak. De gemeente moet die zaken faciliteren en er samen met de inwoners in optrekken. Wat is de oorzaak van de overlast door de jongeren in Overvecht? Dat komt omdat jongeren zich er vervelen. Daarom moeten er in de wijk meer faciliteiten voor de jeugd komen, bijvoorbeeld op het gebied van sport. Door de strikte regels van de gemeente kunnen de sportvelden niet gebruikt worden. Kan de wethouder toezeggen om dit samen met de organisaties in Overvecht op te pakken?

De heer Van Steeg (CDA) deelt mee dat er in Overvecht al veel wordt geïnvesteerd. Dat gebeurt echter niet samen met de wijkbewoners. Wellicht is dat het grote probleem. De gemeente moet er voor zorgen dat de inwoners meer initiatieven nemen.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) beaamt dat er op dat gebied nog stappen gezet kunnen worden. Het zijn vooral de organisaties die erbij worden betrokken en niet de mensen die in de wijk wonen. De wijkbewoners moeten inderdaad ook hun stem laten horen. Maar zij geven ook aan dat er te weinig faciliteiten zijn, bijvoorbeeld op het gebied van sport of voor naschoolse activiteiten. Aan beide zaken, initiatieven voor inwoners en aan faciliteiten in de wijk, moet worden gewerkt.

De voorzitter merkt op dat Student&Starter geen agenderende partij is en vraagt de fractie om de bijdrage beperkt te houden.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) is het eens met de opmerking van de voorzitter. Het is een fout dat de fractie dit onderwerp niet mede heeft geagendeerd.

De heer Van Steeg (CDA) heeft ook moeite met dit optreden van Student&Starter.

Mevrouw Kendir (Student&Starter) gaat in op de gezondheidsproblemen in de wijk. Bij de spoorlijnen in Overvecht is de kloof tussen gezond en ongezond groot. Daarom roept de fractie op te investeren in inclusieve zorg, community health centers en in maatwerk en continuïteit. Zij pleit voor lokale gezondheidscentra in Overvecht waar diverse zorgverleners samenwerken. De centra moeten zich richten op de verbetering van de toegang (zowel fysiek als financieel) tot zorg, preventie, gezondheidspromotie en begeleiding op maat. Ook moet er geïnvesteerd worden in mentale gezondheidsondersteuning specifiek gericht op de behoefte van de inwoners van Overvecht.

De heer Dekkers (GroenLinks) beaamt dat er in die wijk sprake is van gezondheidsproblemen. Daar wordt al intensief aan gewerkt. Welke zaken wil Student&Starter daar aan toevoegen? Wat gaat wel en wat gaat nog niet goed?

Mevrouw Kendir (Student&Starter) beaamt dat er al veel gebeurt. Zij ziet daarnaast nog vele kansen en verwijst daarvoor naar haar eerdere inbreng.

De heer Van Steeg (CDA) prijst de raadsinformatiebijeenkomst in de wijk met veel input van de aanwezigen. Dat was heel positief.

De heer Te Hoonte (VVD) had meer het gevoel dat het een participatiebijeenkomst was. Verloopt die participatie in die wijk wel goed, gezien de onbekendheid van de wijkbewoners met de organisaties die in de wijk actief zijn en het vermeende gebrek aan samenwerking tussen de organisaties?

De heer Van Steeg (CDA) merkt op dat er veel organisaties bij betrokken zijn. Dat maakt samenwerking complex.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat er weinig inwoners aanwezig waren. Zij hadden wellicht beter bij de monitorbijeenkomst aanwezig kunnen zijn. Hij stelt voor om daar in de toekomst op in te zetten om te voorkomen dat de RIB's van de gemeente gaan lijken op participatiebijeenkomsten.

De heer Van Steeg (CDA) was blij met de aanwezigheid van de organisaties, maar had ook op bijdragen van inwoners gehoopt.
De raad heeft eerder vijf moties ingediend, waarin onder andere aandacht werd gevraagd voor initiatieven van inwoners, jongeren, woningbouw en de Werkplaats. De informatievoorziening aan de inwoners verloopt echter niet goed, zeker wat betreft de impact van de Omgevingsvisie Overvecht. Veel mensen zien lijnen over hun huizen lopen en vragen zich af wat dat voor hen betekent.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat de Omgevingsvisie over de ruimtelijke aanpak gaat en Samen voor Overvecht over de sociale aanpak. Hoe kunnen die twee zaken elkaar raken?

De heer Van Steeg (CDA) legt uit dat het Wijkakkoord over het woongedeelte gaat. Dat zou nog meer geïntegreerd moeten worden in deze aanpak. Ook zou er meer gewerkt moeten worden aan een betere communicatie met de inwoners over de impact van de Omgevingsvisie.

Mevrouw Van der Wilt (D66) deelt mee dat in het Wijkakkoord procesafspraken over samenwerking zijn opgenomen. Zij vraagt nogmaals aandacht voor een combinatie van de ruimtelijke en sociale aanpak.

De heer Van Steeg (CDA) deelt mee dat daar al aan wordt gewerkt. Dat is opgenomen in de voortgangsrapportage. De verbinding met het Wijkakkoord en de positie van de Werkplaats zijn echter nog niet duidelijk.

De heer Te Hoonte (VVD) merkt dat eerder een brief is verspreid in Overvecht over de bouw van een school, Dat zou ten koste gaan van een aantal woningen. Dat is echter niet opgenomen in de voorliggende documenten.

De heer Van Steeg (CDA) herhaalt dat de communicatie met de inwoners over wat er precies gaat gebeuren, beter moet. Het gevaar bestaat dat er veel zaken naast elkaar gebeuren, waardoor inwoners het overzicht kwijt raken. Op dat gebied moeten er nog veel stappen worden gezet.
Het CDA heeft eerder in een motie gevraagd om vooral uit te gaan van de initiatieven van de inwoners. Hoe kan de gemeente die initiatieven meer ruimte geven? Want daarmee krijgen de inwoners het gevoel dat het hun programma is.

De heer Dekkers (GroenLinks) beaamt dat dat belangrijk is, maar hekelt het gebrek aan samenwerking en afstemming tussen de verschillende initiatieven op bijvoorbeeld het gebied van groen, gezond eten en bewegen. Je kunt niet van de verschillende initiatieven verwachten dat ze zelf de zaken bundelen. Daar is ondersteuning bij nodig.

De heer Van Steeg (CDA) beaamt dat samenwerking en afstemming belangrijk zijn. Dat zou echter ook ten koste kunnen gaan van de individuele initiatieven. Deze moeten voldoende ruimte krijgen. Je moet dus voorzichtig zijn met het bundelen van initiatieven.

De heer Talhaoui (PvdA) stelt vast dat er veel initiatieven in de wijk zijn. Daardoor verliezen mensen het overzicht. Het CDA stelt nu voor om meer initiatieven van inwoners leidend te laten zijn. Daarmee komen er nog meer initiatieven.

De heer Van Steeg (CDA) beaamt dat er binnen het programma Samen voor Overvecht al veel gebeurt, maar benadrukt dat er met initiatieven van inwoners nog veel te winnen is. Daar moet voldoende ruimte voor zijn. Dat is de eerste zorg van het CDA.
In de wijk zijn zorgen over verkeersveiligheid. Op dat gebied kun je snel resultaat te bereiken, maar dat komt niet veel aan bod in deze voortgangsrapportage.
Er zijn nieuwe investeringen (in onder andere nieuwe coaches) voorgesteld voor werkbegeleiding en armoedebestrijding. Waarom wordt hierin geïnvesteerd en niet meer ingezet op perspectief en stages voor jongeren?
Het CDA wil weten wanneer de aanpak succesvol is. Is dat het behalen van het gemiddelde van Utrecht? De doelstellingen hebben een open einde. Ook de financiële verantwoording is niet duidelijk. Wat wordt bereikt met de investeringen? Dat moet scherper worden geformuleerd.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) steunt de oproep van het CDA voor meer ruimte voor lokale initiatieven. Hoe ziet die ruimte er volgens het CDA uit?

De heer Van Steeg (CDA) geeft aan dat er meer financiële ruimte nodig is voor dergelijke initiatieven. Ook moet er meer aandacht zijn voor begeleiding en voor het beschikbaar stellen van fysieke ruimten.

Mevrouw Van der Wilt (D66) is geraakt door de inzet van de inwoners van de wijk en van de wethouder om de wijk vooruit te helpen. Zij is blij met het aangekondigde onderzoek van de rekenkamer naar de werkzame elementen uit Samen voor Overvecht.
Het college werkt aan perspectief voor de jeugd in de wijk. Maar er is sprake van zeer negatieve cijfers. 60% van de kinderen in de wijk heeft kans op een grote taal- en ontwikkelachterstand ten opzichte van slechts 5% in Oost. Slechts 15% van de kinderen in de wijk maakt kans op instroom op havo of vwo. In noordoost is dat ruim 75%. 16% van de jongeren hadden niet eens een startkwalificatie. Elders is dat 4%. Daarom moet er maximaal op ingezet worden om dit te keren.
Jeugd- en zorgprofessionals bevestigen maken zich ook zorgen over deze cijfers. Veel, Turkse en Marokkaanse, jongeren ervaren gebrek aan perspectief. Ze staan al direct met 1-0 achter, lopen dan vast en vluchten in de drugs of in de ondermijnende wereld. Kinderen vallen voor het snelle geld, verdwijnen in de criminaliteit en zetten hun leven op het spel voor een kans om mee te doen.

Het college schrijft in zijn brief dat de aanpak van de wijk in het algemeen naar tevredenheid verloopt. Het kiest samen met de wijk voor twee speerpunten: meedoen in ondernemen en zorg dichtbij op maat. D66 pleit voor aandacht voor perspectief voor de jeugd. De fractie roept het college op om samen met onderwijs, sleutelpersonen en ouders gezamenlijke doelen te stellen met heldere verantwoordelijkheden.

De heer Te Hoonte (VVD) vraagt aandacht voor het beleid van de college, onder andere op het gebied van voorkeurscholen. In de doelstellingen is aandacht voor diversifiëring van de wijk, maar door het beleid van het college komt de wijk steeds meer op zichzelf te staan.

Mevrouw Van der Wilt (D66) ziet dat anders. De doelstelling is een meer gemengde wijk. Verder vindt het college het belangrijk dat kinderen in hun eigen buurt naar school kunnen gaan.
Zij beaamt dat zeker op een aantal punten, onder andere op het gebied van onderwijs (gezien de grote onderwijsachterstanden in de wijk), verbetering mogelijk is. D66 stelt daarom voor om, zoals eerder gevraagd, nog meer te investeren in onder andere voorschool vanaf twee jaar, een bibliotheek en leesconsulenten op de school. Ook moet het college ervoor zorgen dat geen enkele jongere door stagediscriminatie buiten de boot valt en zorgen voor goede coaching en begeleiding.
De gemeente moet alle jongeren, zeker na de uitslag van de verkiezingen op 22 november 2023, vasthouden, vooral zij die daardoor juist het gevoel hebben er niet meer bij te horen.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) maakt onderscheid tussen taalachterstand en het feit dat een kind het Nederlands nog niet voldoende machtig is. Zij vindt dat er ook ruimte moet zijn voor meertaligheid. Kinderen moeten ook aandacht hebben voor hun eigen moedertaal.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat het in beide gevallen gaat om de startkwalificatie voor de basisschool. Dan gaat het om taalachterstand (van het Nederlands) en om brede ontwikkelachterstanden.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat Overvecht veel uitdagingen en kansen kent. Er zijn veel bewonersinitiatieven en er werken zeer betrokken professionals. Ook kunnen in de aanpak van de wijk veel zaken aan elkaar gekoppeld worden.
De grote uitdagingen van de wijk hangen samen met het hoge percentage sociale woningbouw. Daar komen veel mensen met problematische situaties terecht. Velen kunnen zich in de wijk omhoog werken. Maar dan moeten ze echter de wijk weer verlaten. Zij moeten binnen de wijk kunnen doorstromen. GroenLinks pleit daarom voor een meer gemengde woningvoorraad.
Het Anders Toewijzen in buurten met ernstige leefbaarheidsproblemen verloopt moeizaam. Wat is de stand van zaken?
Nieuwbouw mag niet ten koste gaan van het aantal sociale woningen, maar door de stijging van de huren en de verkoop van woningen verdwijnen deze echter of worden steeds duurder. Menging mag niet worden gerealiseerd door de verkoop van woningen. Wat kan het college daaraan doen?

De heer Te Hoonte (VVD) merkt op dat het bouwen van nieuwe woningen door allerlei regelgeving niet snel gaat. Wellicht is het beter en gaat het sneller om woningen uit de sociale woningbouw te verkopen en Anders Toewijzen verder door te trekken.

De heer Dekkers (GroenLinks) maakt zich ook zorgen dat het niet snel genoeg gaat. Hij benadrukt dat er volop wordt gebouwd in de wijk, maar beaamt dat er ook projecten stilliggen. Hij is geen voorstander van menging door het verkleinen van de sociale woningvoorraad.

De heer Te Hoonte (VVD) stelt vast dat GroenLinks Plezierig Wonen (onderdeel van het programma Samen voor Overvecht) niet wil inzetten.

De heer Dekkers (GroenLinks) bestrijdt dat. Er wordt gebouwd, er wordt gewerkt aan menging in de wijk en er zijn sociale projecten als Anders Toewijzen (met menging binnen de bestaande bouw).

Mevrouw Van der Wilt (D66) herhaalt dat deze week een brief is verschenen over de nieuwbouw van een school met sloop van een aantal woningen.

De heer Dekkers (GroenLinks) beaamt dat het gaat om een project met sloop en nieuwbouw, maar benadrukt dat op die plek niet minder sociale woningen komen. Menging vindt plaats door het toevoegen van woningen in een ander segment.
Binnen Samen voor Overvecht wordt ingezet op plek, kans en coalitie, met een combinatie van fysieke en sociale vernieuwing. Die doelstelling lijkt echter weg te vallen, onder andere op de Taakdreef en de Ivoordreef. De fysieke vernieuwing is nog niet helemaal uitgevoerd en voor de sociale vernieuwing moeten nog steeds kansen worden uitgewerkt, onder andere met plannen voor de VO-school.
GroenLinks wil weten hoe het college de ontwikkelingen van de Omgevingsvisie gaat versterken met belangrijke beslissingen over de groenstructuur, de bereikbaarheid en plekken waar verdichting en vermenging mogelijk zijn, en Samen voor Overvecht.
GroenLinks begrijpt de keus voor extra budget voor Zorg en ondersteuning dichtbij en Meedoen aan ondernemen, maar wil vasthouden aan de vijf ambities, zeker aan Plezierig wonen in een meer gemengde wijk. De ervaringen in Overvecht moeten worden ingezet in andere buurten waar ook sprake is van opeenstapeling van problemen.
Initiatieven hebben meer impact als ze met elkaar samenwerken. Zo liggen er vooral kansen op gebied van voeding, het tegengaan van voedselverspilling, scholing, perspectief bieden aan de jeugd en gezond bewegen. Daar hebben de initiatieven ondersteuning bij nodig. GroenLinks pleit daarom voor de inzet van sociale makelaars.

De heer Talhaoui (PvdA) komt terug op de uitkomst van de verkiezingen van 22 november 2023 met de woorden: de liefde wint het van haat; iedereen hoort erbij.
Het is goed dat hard wordt gewerkt aan een schoner, beter en veiliger in Overvecht. Er zijn echter zorgen over het gebrek aan samenhang tussen de verschillende initiatieven in de wijk. Het ontbreekt aan een verbindende visie.
Jongeren hebben het moeilijk in de wijk, met schadelijke gevolgen voor de maatschappij. Daarom moeten initiatieven beter samenwerken. Voor de Aanpak jong volwassenen is een projectleider aangesteld. De PvdA mist echter een sturende rol van de gemeente. De fractie stelt daarom voor om de Aanpak jong volwassenen uit te breiden naar andere doelgroepen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) wil de focus op deze wijk houden. Zij is tegen een brede opdracht voor de aangestelde projectleider

De heer Talhaoui (PvdA) legt uit dat jongeren er ook gebaat bij zijn dat hun ouders en familie het goed hebben en worden begeleid. Een coördinator in de wijk (en niet vanuit het stadskantoor) kan daarbij helpen. Iedere wijk moet een eigen projectleider krijgen, conform de Aanpak jong volwassenen, met inhoudelijke kennis van de wijk en een sterke binding met de lokale gemeenschap. Sinds Samen voor Overvecht kantoor houdt in de wijk, hoor je positieve verhalen.
Ook Stichting JoU heeft accounthouders. Die zitten nu echter op het stadskantoor. Ook zij moeten verhuizen naar de wijk, zodat ze daar contacten kunnen opbouwen.
De gemeente moet ook sturen op meer samenwerking. Sommige organisaties wantrouwen elkaar, waardoor samenwerken moeilijk wordt. Hoe kan de gemeente dit omdraaien naar een vruchtbare samenwerking? En, welke systeemfouten zitten in de financiering? Die zouden moeten worden opgelost?

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt nadere informatie over de moeizame verstandhouding tussen verschillende partijen.

De heer Talhaoui (PvdA) vindt dat er duidelijkheid moet zijn over de taakverdeling bij initiatieven. Organisaties weigeren samen te werken, omdat de waardering soms naar de verkeerde organisatie gaat.

De heer Te Hoonte (VVD) benadrukt dat het gaat om een betere toekomst voor de inwoners van Overvecht. Het gaat niet om de waardering van organisaties. Zij moeten met subsidiegeld van de gemeente de doelen halen.

De heer Talhaoui (PvdA) vindt dat een cynische manier van kijken naar de wijk. De gemeente is juist afhankelijk van deze hardwerkende inwoners en organisaties. Zij verdienen zeker ook waardering.

De heer Te Hoonte (VVD) deelt mee dat de organisaties ook gewaardeerd worden voor hun werk, maar de resultaten moeten afgewogen worden tegen in hoeverre de inwoners geholpen zijn met de inzet van de gemeentelijke middelen.

De heer Talhaoui (PvdA) legt uit dat de hulp soms niet van de grond komt, omdat organisaties niet goed met elkaar kunnen samenwerken. Er zijn al organisaties die stoppen met hun werk.

De heer Te Hoonte (VVD) beaamt dat het de bedoeling was dat organisaties zouden gaan samenwerken ten behoeve van de inwoners van Overvecht. Maar het geld voor Samen voor Overvecht mag niet ingezet worden om organisaties beter te laten samenwerken.

De heer Talhaoui (PvdA) vindt dat als de samenwerking niet van de grond komt, bijvoorbeeld door systeemfouten of door de verkeerde waardering, de gemeente daar op in moet inzetten.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vraagt naar het spanningsveld tussen de organisaties. Gaat het over de samenwerking tussen professionals en bewonersinitiatieven (die langzaam uitgroeien tot volwaardige organisaties)? Hij vraagt de PvdA ook naar een voorstel voor een oplossing.

De heer Talhaoui (PvdA) beaamt dat dat nu juist het probleem is. Bewoners hebben goede ideeën en moeten zich voor de uitvoering aansluiten bij organisaties die in de wijk actief zijn; en vervolgens krijgt de organisatie de credits.
Het systeem van financiering zorgt ervoor dat organisaties met elkaar concurreren. Verder moet de gemeente meer sturen en coördineren in de wijk.

De heer Dekkers (GroenLinks) merkt op dat samenwerking een voorwaarde voor financiering is. Daar moeten de organisaties op aangesproken worden.

De heer Talhaoui (PvdA) beaamt dat. Daarom moet vooraf duidelijkheid zijn over de taakverdeling. Daarmee wordt voorkomen dat de ene organisatie (onterecht) meer waardering krijgt dan een andere.

De heer Usta (DENK) vindt dat er prima wordt samengewerkt. Het probleem is de onduidelijkheid over de taakverdeling en een gebrek aan controle daar op. Daardoor krijgt de verkeerde organisatie de credits.

De heer Talhaoui (PvdA) vindt dat bij een goede samenwerking ook een goede taakverdeling hoort. Als de taken niet goed worden verdeeld, is er geen sprake van een goede samenwerking. De PvdA vraagt om inzicht in de taakverdeling vooraf en een goede verantwoording achteraf.

De heer Te Hoonte (VVD) neemt een collega waar. In 030 Office vinden jonge ondernemers een plek voor hun onderneming. Het is een mooi initiatief. De VVD vraagt om meer fysieke plekken voor dergelijke initiatieven.
De fractie zet vraagtekens bij de verantwoording van de verleende subsidie, bijvoorbeeld voor Mercado. Veel organisaties kennen elkaar niet en voeren overlappende werkzaamheden uit. Dat moet beter bij elkaar worden gebracht. Het is ook niet duidelijk wat bijvoorbeeld Mercado heeft opgeleverd.
Ook Plezierig wonen in Overvecht, Samen voor Overvecht en de Omgevingswet zijn niet op elkaar afgestemd. Die zaken moeten zorgvuldig op elkaar worden aangesloten.
De bijstandscijfers dalen, maar zijn nog altijd drie keer zo hoog als in de rest van Utrecht. De VVD vraagt naar de cijfers over de investeringen in bijvoorbeeld Samen voor Overvecht en over de opbrengsten van die investeringen.
Verder is er onduidelijkheid over de verschillende aanpakken van de onveiligheid in de wijk.

De heer Dekkers (GroenLinks) vraagt de VVD naar het gewenste niveau van detaillering van informatie over investeringen versus opbrengsten.

De heer Te Hoonte (VVD) merkt op dat in het subsidieregister bepaalde uitgaven gelabeld zijn voor Samen voor Overvecht. Die uitgaven zijn even hoog als voor de rest van de stad. Verder vinden er ook andere investeringen in de wijk plaats, onder andere op het gebied van

geboortezorg. Dat valt eigenlijk onder de zorgverzekeringswet. Het moet duidelijk zijn dat de gemeente op dat gebied wat extra's doet. De gemeente zou dat geld moeten terugvragen.

Mevrouw Van der Wilt (D66) merkt op dat er ook wordt ingezet op preventie, onder andere op het gebied van veiligheid. Daar moet de gemeente in blijven investeren.

De heer Te Hoonte (VVD) is voorstander van investeringen in veiligheid en in preventie, maar ook in repressie. Daar wordt ook vanuit andere programma's aan gewerkt. Het is echter niet duidelijk wat waar aan toe te rekenen is.

De heer Usta (DENK) prijst de investeringen en de ontwikkelingen in de wijk. Maar hij heeft ook zorgen, onder andere over de communicatie over de wijkaanpak. Mensen maken zich zorgen over de toekomstbestendigheid van hun woning en de toegankelijkheid met eigen vervoer.
DENK pleit voor communicatie in meer talen en maatwerk op het gebied van educatie en stelt voor om dit op te nemen in Samen met Overvecht.
Als een gezin groeit wordt het gedwongen om een andere woning te zoeken. Dat gaat ten koste van de saamhorigheid.
DENK maakt zich ook zorgen over de kosten van betaald parkeren, vooral voor mensen met een kleine beurs. En wat kan Samen voor Overvecht in het kader van Plezierig wonen betekenen voor de zogenaamde schimmelwoningen?

Mevrouw Passier (Volt) sluit zich aan bij de bijdragen van onder andere de PvdA, het CDA, de VVD en D66. Volt vindt de voortgangsrapportage weinig concreet. De fractie ziet dan ook uit naar de resultaten van het onderzoek van de rekenkamer.
De fractie vraagt speciale aandacht voor de armoede in de wijk. 30% van de inwoners leeft onder de armoedegrens. Er zijn - met goede intenties - allerlei regelingen voor ondersteuning opgetuigd. Dat maakt het complex. Volt pleit voor een scherpe versimpeling van de regels. Mensen moeten het geld zelf in handen krijgen en het naar behoefte zelf kunnen uitgeven. Daarbij kan aangesloten worden op het kansenfonds.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) pleit voor investeringen in gemeenschapskracht. Hij sluit zich daarmee aan bij de oproep van DENK en het CDA om meer ruimte te geven aan initiatieven.
Er zijn tientallen buurt- en burgerinitiatieven in de wijk. Het gaat om vrijwilligersorganisaties. Zij willen en kunnen meer. Dat ontbreekt in de aanpak van de gemeente. EenUtrecht pleit dan ook voor een zesde ambitie: het versterken van alle bestaande initiatieven door ze fysieke ruimte te bieden en ondersteuning door een professional aan te bieden. Dat zal er ook voor zorgen dat de organisaties beter gaan samenwerken.
EenUtrecht vraagt om een onderzoek naar de ambities van de vrijwilligersorganisaties om door te groeien naar sterkere georganiseerde organisaties.

Mevrouw Van der Wilt (D66) pleit voor meer aandacht voor jeugd en jongeren in de wijk.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het eens met de extra aandacht voor de jeugd. Veel lokale initiatieven dragen daar al aan bij.

De heer Dekkers (GroenLinks) vindt dat de gevraagde zesde ambitie geen afzonderlijke ambitie is, maar als een saté-prikker moet worden ogenomen in de andere vijf ambities.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) is het daarmee eens, maar vindt dat dit expliciet moet worden opgenomen.

Mevrouw Alblas (ChristenUnie) is blij met alle investeringen in Overvecht. Het gaat langzaam de goede kant op, maar tegelijkertijd is er nog veel werk aan de winkel. Zij hoopt dat de stijgende lijn wordt voortgezet.

De **voorzitter** geeft na een korte schorsing het woord aan de wethouder voor een reactie op de bijdragen van de fracties.

Wethouder Streefland legt uit dat zij een bepaalde aanpak voor ogen had met meer helderheid en focus. Zij heeft veel met partners en inwoners in de wijk gesproken over de ambities en wat

daarvoor nodig is. Daarvoor is sturing en ordening nodig. Binnen de ambities zijn bestaanszekerheid en perspectief voor de jeugd belangrijk, met aandacht voor stages en werk en met meer inzet en meer liefde.
De fracties vragen om meer regie. De wethouder is het eens met de vraag naar meer transparantie in de rapportages. Zij zegt toe in Q1 2024 meer helderheid te geven over de verschillende (soorten) subsidies, waarvoor deze worden ingezet en voor hoelang. Dus meer helderheid in sturing en financiën. De informatie wordt opgesteld met de initiatiefnemers uit de wijk en de gemeente (de wijkcoalitie).

De heer Van Steeg (CDA) mist naast de behoefte aan samenwerking en het inzichtelijk maken van financiën, ook informatie over de doelstellingen en hoe die bereikt kunnen worden.

Wethouder Streefland snapt die wens. Die informatie wordt vastgelegd in de voortgangsrapportage. Het is inderdaad ook belangrijk te weten of de inzet lukt.

Mevrouw Van der Wilt (D66) wil weten of de wethouder ook contacten heeft met de jeugd in de wijk.

Wethouder Streefland geeft een overzicht van de deelnemers aan de wijkcoalitie met onder andere betrokken professionals uit het onderwijs, jongerenwerk en jeugdhulpverlening, bewoners en ook jongeren.
DENK heeft gevraagd om faciliteiten voor de jeugd. De wethouder geeft voorbeelden van een aantal initiatieven op bijvoorbeeld het gebied van sport zoals de Beweegtuin, gratis sporten voor jongeren, de vitaliteitsmakelaar enzovoort. SVO De Dreef wil nog meer jongeren helpen. Daarvoor wordt samengewerkt met de wethouder Sport.
Ook wordt er geïnvesteerd in gezondheid met extra inzet en samenwerking tussen gezondheidszorg en mentale zorg, bijvoorbeeld met de Krachtige basiszorg Overvecht. De wethouder benadrukt dat er ook op dit gebied een tekort is aan medewerkers.

De heer Dijkstra (EenUtrecht) vindt dat een extra aansporing om de kracht uit de wijk te benutten en nog meer over te laten aan lokale organisaties.

Wethouder Streefland omarmt die visie met zorg voor elkaar en bijvoorbeeld mantelzorg, maar legt uit dat er soms ook professionals nodig zijn. Een huisarts kan niet ingevuld worden met een bewonersinitiatief.
De Omgevingsvisie en Plezierig wonen in een meer gemengde wijk zijn met elkaar verbonden. Zo wordt getracht om woningen toe te voegen zodat mensen binnen de wijk kunnen doorstromen, maar ook om mensen toe te voegen om zo te komen tot een gemengde wijk. Dat vraagt veel afstemming en communicatie, want veel mensen vinden veranderingen ook ingewikkeld. Het maakt hen onzeker. Maar tegelijkertijd maken veranderingen de wijk beter en groener en krijgt de wijk meer faciliteiten.
In het wijkakkoord zijn afspraken vastgelegd met de drie woningbouwcorporaties en bewonersorganisaties met een heldere taak voor de Werkplaats als partner in de wijk. Er is verder een coördinerend omgevingsmanager aangesteld. Die moet zorgen voor samenhang.
Het eerder toegezegde overzicht in Q1 2024 zal ook informatie bevatten over de initiatieven van bestaande partners in de stad en over initiatieven van bewoners. Problemen die zich daarbij kunnen voordoen zijn het opschalen naar een volgende fase en de wens van (meer en grotere) fysieke ruimten. Daarvoor moeten bestaande panden beter worden ingezet, maar ook moeten nieuwe panden beschikbaar worden gesteld. De financiën zijn niet vaak het probleem.

De voorzitter schorst om 13.00 uur de vergadering tot 14.00 uur.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare middag-vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum 23 november 2023
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door C. de Bouter (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. C. Bos, wethouder mw. R. Streefland, wethouder mw. S. Schilderman, commissiegriffier J. Lok, commissiegriffier mw. M. de Vos, de leden dhr. J. Cornielje (PvdA), dhr. F. Dekkers (GL), dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), dhr. H. Dijkstra (CDA), dhr. R. Emmen (Utrecht Nu!), dhr. R. van den Enk (Student & Starter), mw. R. Heijne (GL), dhr. G. te Hoonte (VVD), mw. A. Oudejans (Student & Starter), mw. C. Passier (VOLT), dhr. R. Peters (D66), mw. V. Smit (VOLT), dhr. T. Stam (PvdA), dhr. L. van Straalen (CU), dhr. M. Talhaoui (PvdA), dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vasters (D66), dhr. J. Vintges (VVD), mw. L. de Vries (PvdD), mw. B. van der Wilt (D66)

Verslag middagvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

8. Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023…….....16
9. Aanpakken zwerfaval en bijplaatsingen ondergrondse containers…… .24
10. Toelichting Initiatiefvoorstel Leidende principes en lokale regels energietransitie……40

Gele arcering op pagina 23 en pagina 36

8. Raadsbrief Voortgangsrapportage Samen voor Overvecht 2023

De **voorzitter** heropent de vergadering om 14.00 uur.

Wethouder **Streefland** gaat in op de opmerkingen van het CDA over de verkeersveiligheid. Het is een groot zorgpunt, de ambitie is om de veiligheid te verbeteren. Het krijgt ook veel aandacht in de Omgevingsvisie. Er wordt gewerkt aan 30 km/uur. Dat moet nog gebeuren in 80 straten, 20 straten zitten in projecten. In 2024 worden in nog zes straten lichte maatregelen genomen. Verkend wordt of de Marcusschool in het Amazonekwartier kan dienen als casus voor het Europese project Relocate, de wethouder Mobiliteit kan daarover meer vertellen. Sinds 14 november 2023 functioneert een flitspaal op de Franciscusdreef. Verder zijn er projecten om straten verkeersveiliger te maken, bijvoorbeeld de kruising van de Donaudreef met de Carnegiedreef. Ook is er een educatief fietsprogramma. Door die 30 km/uur zal het niet meer zo

goed mogelijk zijn om hard te scheuren. Dat gaat in tegen de wens van sommige wijkbewoners. Mensen in de wijk vragen ook om flitspalen, maar het is niet aan de gemeente om flitspalen te plaatsen. Ook wordt gevraagd of meer coaches en meer stages bijdragen aan het programma. Het college heeft gezegd dat het hier gaat om inwoners die schulden hebben gehad en dat zij worden ondersteund om uit de schulden te blijven. De schuldsanering is verkort tot anderhalf jaar, maar in de begeleiding van deze mensen is dat te kort. De budgetcoaches dragen eraan bij om dit effectief en duurzaam te laten verlopen. Jongeren die schuldenvrij zijn kunnen hun aandacht richten op opleiding en werk. De opzet van het stagebureau is om er samen met bedrijven voor te zorgen dat deze jongeren een plek krijgen. Vandaar de focus op deze ambities. In Q1 2024 komt het college bij de commissie terug met de financiële rapportage en de verantwoording. D66 vraagt hoeveel aandacht er nu is voor de jeugd. Het college heeft samen met partners in de wijk en de bewoners gezegd dat deze ambities er nog steeds zijn en dat het de focus daarop wil richten. Het gaat dan over schuld en armoede. Als die problemen bij gezinnen worden aangepakt, heeft dat invloed op de kinderen. Daarom is gekeken naar wat de diepere oorzaken zijn en daarop moet nog meer worden ingezet. De andere ambitie is ondersteuning dichtbij en op maat voor jongeren. Zij heeft al aangegeven wat de gemeente doet voor jongere kinderen, middelbare scholieren en zeker ook voor jongeren die willen werken of een stageplek willen. Dat wil het college maximaal ondersteunen. D66 vraagt of daar meer aan kan worden gedaan. Spreekster hoort graag meer over de initiatieven die D66 heeft. Er wordt al veel gedaan met 030, een nieuw stagebureau, Durf te dromen, Met je hart Utrecht met nog meer begeleiding, Unity, extra sporten en Samen krachtig, maar ook door verschillende partijen in de wijk die zich naast het reguliere aanbod juist richten op jongeren, en ook op oudere kinderen.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) hoort nu van de wethouder dat de focus is gericht op ondersteuning dichtbij en op maat voor jongeren, maar in het stuk staat ondersteuning en op maat in het algemeen en niet met specifieke aandacht voor jongeren. Gaat het dan om hetzelfde?

Wethouder **Streefland** antwoordt dat het college samen met de partners en de bewoners heeft gekeken welke twee ambities zij moeten hebben en waarvoor de doelen extra moeten worden aangescherpt. De ene was schuld en armoede en de andere jeugd en jongeren. Dat kan bijvoorbeeld zijn jongeren helpen met een stage, maar het kan ook gericht zijn op jongere kinderen. Dat hoort dan weer bij de focus/ambitie zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, bijvoorbeeld in de aanvraag voor steun van Stud die het college in december 2023 hoopt te krijgen. Daarin ligt de focus heel sterk op jongere kinderen op de kleuterschool en al daarvoor. Het college zit dus op beide sporen, het is nooit één ambitie sec. Als de gemeente inzet op meedoen en ondernemen voor jongeren, dan wordt ook zorg dichtbij en op maat verleend.

Voor mevrouw **Van der Wilt** (D66) wordt het dan toch wel wat vaag. De wethouder zegt dat in al die ambities sowieso aandacht wordt besteed aan jongeren en perspectief. Maar waarom wordt dan niet die hele aanpak jongeren en perspectief stevig neergezet en als uitgangspunt genomen? Daar zit dan toch de wortel van de oplossing?

Wethouder **Streefland** wijst erop dat het college bijvoorbeeld bij zorg dichtbij en op maat besloten heeft zich te richten op armoede en schulden. Dat doet de gemeente duidelijk voor gezinnen en indirect dus ook voor kinderen.

Mevrouw **Van der Wilt** merkt op dat de wethouder terecht het probleem noemt van de armoede in de wijk. Maar voor het doorbreken van die armoede is uiteindelijk het bieden van een springplank en kansen voor kinderen het allerbelangrijkste. Dan gaat het om die voorschool en het voortijdig schoolverlaten. De wethouder noemt vele losse initiatieven, zoals Unity, maar die zitten niet aan het prille begin. Zij mist toch de visie daarop.

Wethouder **Streefland** denkt dat het dan goed is om dit in Q1 2024 mee te nemen. De focus is ook gericht op de aanpak daarvan. Vroegtijdig schoolverlaten zit erin. Het college wil echter niet alleen op VE (voorschoolse educatie) zitten, maar wil de focus ook richten op jongeren die niet meer naar school gaan om die weer terug te krijgen. Ook wil het jongeren begeleiden naar een stageplek. De aandacht wordt absoluut gericht op jeugd en jongeren, daar is expliciet voor gekozen, maar het college heeft ook expliciet gekozen voor extra aandacht voor schulden en armoede. Het college richt zich dus op verscheidene onderwerpen en niet op één. Dan redt de gemeente het nooit. De aandacht is ook gericht op VE extra en taal extra. In het overzicht dat

komt kunnen de commissieleden zien waar het college, ook financieel, voor heeft gekozen. Dan kunnen zij zelf bepalen of zij dat genoeg vinden voor jongeren. Als de commissie wil dat in Overvecht alle aandacht begint voor alle kinderen vanaf twee jaar, dan vraagt dat, ook financieel, heel veel extra. Maar daarover zou dan gediscussieerd moeten worden en ook over de vraag wat het betekent dat een kind in Overvecht VE krijgt vanaf twee jaar en een ander kind niet. Dat vindt zij echt ingewikkeld.

De heer **Dekkers** (GL) vraagt zich af of de woorden jeugd, jongeren en kinderen niet te gemakkelijk door elkaar worden gebruikt. Is het niet slim om wat preciezer aan te geven wanneer het gaat over het jonge kind en over jongvolwassenen? Natuurlijk moet dat op elkaar aansluiten, maar hij heeft de indruk dat de gemeente behoorlijk veel doet aan het jonge kind en dat er veel meer tekorten zijn bij de oudere jeugd. Hij vraagt of de wethouder het met hem eens is dat door het preciezer te maken college en commissie dat ook preciezer kunnen aangeven.

Wethouder **Streefland** lijk dit een goede suggestie.

De heer **Usta** (DENK**)** is het eens met GL. Het is nog wel vaag welke leeftijdscategorieën worden verstaan onder jeugd. Het is goed daarin onderscheid te maken en dan maatwerk te maken per categorie. Hij heeft nog een andere vraag. Kinderen uit Overvecht worden nu bijvoorbeeld door de Stichting Durf te Dromen geholpen onder andere met bijles. De inwoners van Overvecht waarderen dat heel erg, maar zij moeten dit nog steeds zelf bekostigen. Kan de gemeente daarin een rol spelen?

Wethouder **Streefland** antwoordt dat de gemeente Durf te dromen inderdaad subsidieert voor de huiswerkbegeleiding, niet alleen in Overvecht , maar in de hele stad. De filosofie daarachter van Durf te dromen zelf is om de ouders te vragen een klein deel van de kosten te dragen. Het gaat erom duidelijk te maken dat het belangrijk is dat een kind hierheen gaat. Het college weet ook van allerlei vormen van stagebegeleiding van jongeren dat wanneer het gratis wordt gemaakt, dat ook een ander effect heeft. Het college kijkt altijd wel, net als Durf te dromen, of het wel of niet kan. Als het soms echt niet lukt zorgt deze stichting voor maatwerkoplossingen. Zij vraagt wel een bijdrage en het is succesvol.

De heer **Usta** (DENK) heeft vernomen dat de ouders van kinderen die bijles krijgen van Durf te dromen nog altijd tientallen euro's moeten betalen voor die bijlessen. Het gaat om mensen die geen euro kunnen missen. Dan lopen die tientallen euro's heel snel op. De wethouder zegt dat Durft te dromen kijkt of zij een maatwerkoplossing kan bieden. Die oplossingen zijn hem niet duidelijk. Kan de wethouder een specifiek voorbeeld geven van hoe die stichting dan te werk gaat?

Wethouder **Streefland** denkt dat het goed is dit aan de stichting zelf te vragen. Er is vrijheid van vereniging (en stichting). Stichting Durf te dromen is zelf verantwoordelijk voor haar bedrijfsvoering en haar filosofie. De gemeente ondersteunt ruimhartig het doel van Durf te dromen. Zij weet zeker dat, als het op een andere manier echt niet gaat, deze stichting kijkt naar wat wel mogelijk is. Maar de commissie moet niet de waarde onderschatten van het geven van een eigen bijdrage. Het gaat ook om begeleiding en jongeren helpen. Dat is nu ook niet gratis. Er zit ergens een gat en zij denkt dat het heel verstandig is daar met de stichting zelf over te praten.

De heer **Usta** (Denk) wil uitgesproken hebben dat Durf te dromen een heel goede bijdrage levert aan de ontwikkeling van jongeren. Dat waardeert hij.

Wethouder **Streefland** deelt deze mening. GL ging in op de woningvoorraad en de problemen in de wijk. De woningvoorraad is een onderdeel van de Omgevingsvisie. Er wordt gebouwd zowel voor de Overvechters als voor de woningvraag van de stad. Zij weet dat de Overvechters zich afvragen of zij kunnen doorstromen en of er een woning voor hen is. Het college heeft daar expliciet aandacht voor. Het gaat hier om zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Over de verkoop van sociale woningen zijn net afspraken vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomsten met de woningbouwcorporaties. Het college streeft naar nieuwbouw in gedifferentieerde prijssegmenten en naar de bouw van nieuwe sociale woningen. Ook wil het college differentiëren in de bestaande huurvoorraad door verschillende huurcategorieën, b.v. middenhuur. Uitgangspunt is dat de sociale woningvoorraad absoluut gelijk blijft, maar het percentage daalt. Plekkans-coalitie blijft als filosofie

bestaan, maar soms is het zo dat de ontwikkeling op die plek klaar is en dan kan weer ergens anders iets. Het college werkt aan het juridisch mogelijk maken van anders toewijzen. Haar voorganger is daarmee begonnen, maar dat moet bestendigd worden. Daarover vindt overleg plaats met het ministerie van BZK. De bedoeling is om de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek daarvoor te gaan gebruiken. Die wet werd wel de Rotterdam-wet genoemd, maar het college wil daar de Utrechtse variant van. Het werkt aan een manier om die wet toe te passen. Het college wil daarbij niet uitsluiten, maar juist positief toewijzen. Als de gemeente gaat voor deze wet, moet dit een plek krijgen in de Huisvestingsverordening. Een voorstel daarvoor krijgt de commissie in de eerste helft van 2024. GL vraagt hoe het college ervoor zorgt dat wat het hier leert elders ook kan worden toegepast. Een voorbeeld daarvan is het sociaal renoveren. Dat is een manier om fysiek en sociaal samen te voegen. Dat werkt heel goed. Het college weet dat het heel veel impact heeft voor de bewoners. Het college kijkt nu samen met de woningbouwcorporaties en partners zoals Sociaal makelen hoe het dit in andere delen van de stad kan toepassen. Ook wordt nagegaan welke aanpak in een buurt in Overvecht is gehanteerd en wat daarvan in andere buurten van Overvecht kan worden toegepast. De resultaten van de buurt- en wijkaanpak heeft het college al eerder met de raad gedeeld. De PvdA ziet een gebrek aan samenhang. Spreekster vindt dit een belangrijk punt, het is ook door andere fracties genoemd. Het gaat om de samenwerking tussen organisaties en waar dat soms op vast zit. Het college ziet heel veel goede bewonersinitiatieven die soms groeien tot iets groters. Die initiatieven vragen dan of zij letterlijk en figuurlijk ergens de ruimte voor krijgen. Maar soms is het zo dat een organisatie iets op een bepaalde manier doet en dat een andere organisatie dat ook doet. Dan ontstaat concurrentie. Zij sluit haar ogen daar niet voor en zij heeft daar ook gesprekken over. Eigenlijk is zij het wel eens met wat de heer Te Hoonte zei. De vraag rijst of mensen die een initiatief hebben een collectief doel hebben, bijvoorbeeld jonge kinderen, of dat dat zij het graag willen doen om te laten zien dat zij het beter kunnen dan de ander. Dat laatste werkt gewoon niet, maar zij weet dat dat de dynamiek is. Daarom heeft het college in het systeem opgenomen dat een organisatie die subsidie krijgt verplicht is om samen te werken. Dan is ook de uitwerking te zien die net is genoemd. Het college stuurt daar ook beter op en voert daar gesprekken over. De filosofie voor de vreedzame wijk is dat betrokkenen met elkaar samenwerken om dingen te realiseren voor de jongere die dat nodig heeft en elkaar niet beconcurreren. Zij zegt dit daar en ook hier. Die dynamiek moet eruit. Zij wil daarin best een extra rol vervullen. Aan de andere kant weet zij ook dat de gemeente stoeit met iemand die heel graag goed werk doet en een buurtinitiatief wil opschalen en daarvoor een plek wil. Dan zoekt het college echt waar zo iemand verder naartoe kan. Het college verankert samenwerking in de subsidieaanvraag en probeert daar ook op te sturen en zij zal zich inzetten om het gesprek daarover beter te voeren. Er is immers voor iedereen plek.

De heer **Talhaoui** (PvdA) vindt het fijn dat dit wordt onderkend en dat er al iets gebeurt. Het klopt dat samenwerking als een voorwaarde wordt gesteld. Maar hij heeft in zijn inbreng gevraagd of de wethouder er b.v. ook op in kan gaan of die samenwerking wordt gemonitord en ervoor kan zorgen
dat vooraf die taakverdeling helderder wordt en dat er ook achteraf iets meer duidelijkheid komt. Daardoor wordt voorkomen dat een bewonersinitiatief of iemand die iets goeds wil doen voor de wijk dat niet doet omdat hij niet willen worden overgenomen door een grotere stichting.

Wethouder **Streefland** antwoordt dat het een soort aanzet is om te helpen verheldering te geven in samenwerking, zodat als iemand dat doet, het beter gaat. Zij wilde dat het zo gemakkelijk was. Er is dan altijd de vraag hoe partijen gaan samenwerken en het moet natuurlijk wederkerig zijn. Misschien helpt het om dat nog steviger te doen, maar het stellen van heel scherpe regels en daarop controleren maakt samenwerking in autonomie niet altijd beter. Het is ook gewoon bij elkaar zitten en kijken wat misgaat en wat nodig is. Soms gaat het er ook over dat iemand denkt dat hij het beter kan dan die andere partij die er nu geld voor krijgt. Ook daarover voert het college het gesprek.

De heer **Talhaoui** (PvdA) is ook op zoek. Wat hij zegt is maar een voorstel. Hij staat open voor alle andere voorstellen. Het gaat iedereen in deze commissie erom dat die samenwerking verbetert en dat die bewoners worden bereikt. Hij heeft geen inzicht in hoe dat op een andere manier zou kunnen. Misschien is het de moeite waard om te onderzoeken wat de gemeente kan doen in die wijk om het echt te laten werken. Al die andere papieren werkelijkheden zijn niet nodig. Het gaat om wat echt werkt voor die mensen in die wijk.

Wethouder **Streefland** lijkt het heel goed om dat te onderzoeken. Er is nu een nieuwe procedure voor en er komt een nieuwe programmamanager. Voor haar of hem is dat een heel belangrijke opdracht, maar ook voor haarzelf. Zij beluistert dit en pakt die handschoen op.

De heer **Talhaoui** (PvdA) heeft ook een vraag over systeemfouten in de financiering. Daar komt een perverse prikkel uit voort. Misschien kan er iets in die systemen worden veranderd om te voorkomen dat sommige organisaties als het ware aanjagen op een pot geld waar zij allemaal achteraan zitten. Hij vraagt de wethouder hierop te reflecteren.

Wethouder **Streefland** meent dat het een gegeven is dat, als er ergens geld beschikbaar is, mensen dat geld graag willen hebben om het goede te kunnen doen. Als er een potje is, ontstaat dit gedrag. Zij ziet het veel meer in de onderliggende laag met samenwerken en samen doen in Overvecht en elkaar wat gunnen. Misschien gaat het meer om samenwerking en cultuur. Maar als zij ziet dat er prikkels zitten in het systeem rond de financiering, dan moet het college daar zeker iets aan doen. Zij heeft die echter nog niet gevonden. Als de commissie suggesties heeft, dan hoort zij dat graag, b.v. in een motie.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft daar wat moeite mee. Hij begrijpt dat het soms kan voelen als concurrentie, maar hij vindt het niet verstandig om het in die hoek te trekken. Het is immers de overtuiging van de bewonersinitiatieven dat zij dichter bij de doelgroep zitten en het daardoor misschien beter kunnen dan een formele werkinstantie. Is de wethouder ook van mening dat die overtuiging bestaat bij bewonersinitiatieven waardoor zij denken dat zij eerder aan zet zijn?

Wethouder **Streefland** denkt dat dat een heel goede motivatie is om dat werk goed te willen doen. Misschien voelen zij ook dat zij er heel dichtbij zitten. Tijdens raadsinformatiebijeenkomsten heeft zij ook gehoord dat sommige bewonersinitiatieven met heel veel motivatie starten, maar het niet altijd volhouden. Dan is zij blij met de ‘backbone’ van de wat grotere organisaties die kunnen samenwerken, iets kunnen overnemen en iets kunnen stutten. Misschien is het wel zo, maar in de uitwerking en het gedrag leidt het soms tot concurrentie.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) is blij dat de wethouder dit stapje zet. Bewonersinitiatieven staan wat dichter bij de groep en kunnen wat gemakkelijker een grotere groep vrijwilligers organiseren en kunnen dus effectief en goedkoper werken. Als de wethouder dat met hem eens is, kan het dan niet belangrijk zijn om als wethouder te zeggen dat het college zoveel mogelijk het primaat bij dat soort bewoners-gestuurde initiatieven laat en voorkomt dat die formele wijkinstanties dit gaan overnemen? Is zij bereid zich op die manier uit te spreken?

De **voorzitter** vraagt de leden puntiger te zijn in hun interrupties. Anders raakt de commissie nog verder achter op het tijdsschema.

Wethouder **Streefland** kan zich niet helemaal aansluiten bij het voorstel van de heer Dijkstra. Dat heeft ermee te maken dat het bij bewonersinitiatieven altijd én-én is. Zij is het ermee eens dat zij soms dichter bij de bewoners staan en het op een andere manier kunnen organiseren en dat de gemeente een goede balans moet vinden tussen beide soorten activiteiten. Maar zij ziet ook dat bij de formele organisaties soms topprofessionals zitten. Zij wil die scheidslijn eigenlijk niet maken. Het gaat om elkaar versterken en om het anders doen, maar zij is blij dat zij er allebei zijn.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de wethouder wel de volgorde onderschrijft dat de gemeente eerst de bewonersinitiatieven moet versterken en daarna kan terugvallen op de tweede groep.

Wethouder **Streefland** begrijpt dit vanuit het perspectief van de heer Dijkstra heel goed. Zij is blij met én-én. Het zijn sporen die elkaar veel en nadrukkelijk raken.

De heer **Dekkers** (GL) vraagt om een precisering over dit onderwerp. Het lijkt erop dat de wethouder het probleem van de concurrentie vooral neerlegt bij de bewonersinitiatieven. Ziet zij dat ook wel eens bij de grotere, professionele organisaties en kan daar ook wat harder worden gewezen op samenwerking?

Wethouder **Streefland** is het daarmee zeer eens. De VVD vraagt of met 030 Office ondernemers nog een stapje verder kunnen worden geholpen. Zij kent het vraagstuk en weet dat zij door moeten. Het is juist de opdracht aan 030 Office om in het netwerk met ondernemers te kijken hoe zij mensen verder kunnen brengen, naar een andere plek, een ander baan of een andere mogelijkheid. Dat is een deel van haar opdracht.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is dan benieuwd of het mogelijk is iets verder te kijken dan de wijk. Als spreker het bestemmingsplan leest, heeft hij de indruk dat er in Zuilen nog veel winkelunits leegstaan, terwijl er in Overvecht blijkbaar geen plek is voor een kapper. Is het dan niet mogelijk om een kapper die zijn bedrijf heeft opgezet te leiden naar een andere wijk om daar zijn bedrijf uit te oefenen en om ook een meer actieve rol voor het 'makelpunt' mogelijk te maken?

Wethouder **Streefland** vindt het een goed punt, zeker als daar kansen liggen om het ondernemerschap verder te brengen. Zij weet wel dat veel jonge ondernemers uit Overvecht heel graag in Overvecht willen blijven. Het is het zoeken naar een kans om het daar te doen. Over de financiën is al gesproken, het college komt daar zeker op terug. Zij hoopt dat zij genoeg heeft kunnen meedelen over de Omgevingsvisie. Bijstand is in Overvecht hoger dan het gemiddelde van de stad. Gevraagd werd of de inspanningen daar voldoende zijn. Er wordt hier extra activiteit ingezet door Werk en Inkomen, de Buurtdienst, het UWV en ander partijen in de Werkwinkel, juist om een vermindering te realiseren door inwoners te begeleiden naar werk. Er is de inzet van een extra jobhunter. Ook zet het college extra wijkvoorlichters in. De wijkbewoners worden geïnformeerd over alle hulpkansen richting werk en opleiding. Dat is wat het college probeert te doen. Het is wel echt aanpoten om het niveau omhoog te krijgen. Het geval van het te besteden bedrag voor Bij Jou moet zij uitzoeken, Zij neemt dit in de brief over financiën mee.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat zijn vraag meer specifiek was. In het subsidieregister ziet zijn fractie bepaalde bedragen staan. Zij vraagt zich af of Overvecht dan dat extra pakket krijgt of dat de gemeente betaalt voor iets dat de gemeente voor de rest van de stad ook al besteld had.

Wethouder **Streefland** geeft aan dat de gemeente stedelijke partners heeft die ook in Overvecht zitten. Vanuit Overvecht krijgen die een plus en het college stuurt erop dat die plus werkelijk leidt tot dat waarvoor het die opdracht heeft gegeven. Dat klopt, dat is altijd even een zoektocht. In Overvecht kijkt iemand vanuit het team voor Overvecht samen met de accounthouder vanuit de samenhang tussen Overvecht en de stedelijke deal zowel naar wat stedelijk wordt gedaan als naar wat wordt gedaan in die plus. Dat is dus zo ingericht. Over Bij Jou krijgt zij zojuist het bericht dat dat niet helemaal klopte. Vanuit Overvecht krijgt deze organisatie in 2023 285.000 euro en stedelijk ontvangt zij 7,5 miljoen euro waarvan 10% wordt ingezet in Overvecht. DENK vraagt of de boodschap inhoudelijk goed wordt overgebracht aan de inwoners met een migratieachtergrond. Het college zet in Overvecht expliciet in op andere talen, bijvoorbeeld met de bewoners-verbinders uit Werk en Inkomen die verscheidene talen spreken. Er zijn wijkvoorlichters en folders in verscheidene talen, zoals een folder in andere talen over de energiecrisis. Ook voor mensen met weinig geld zijn er publicaties in verscheidene talen zodat zij weten waar de informatie te vinden is. Het college kijkt in Overvecht juist naar mensen vanuit de eigen organisatie en uit die van de partners die meerdere talen kennen. Doorstroming in de wooncarrière heeft expliciet de aandacht in de Omgevingsvisie. Wethouder Van Hooijdonk komt daar later op terug. De gemeente bouwt voor de Overvechters en voor de woningvraag uit de stad. Zij is ook benieuwd naar de resultaten van het woonwensenonderzoek. Dat is door het platvorm aangezwengeld en het college heeft dat mede gefinancierd vanuit Samen voor Overvecht. Verder heeft DENK zorgen over het invoeren van betaald parkeren. Op dit moment wordt een regeling uitgewerkt voor de tegemoetkoming voor lage inkomens, gekoppeld aan de U-pas. Bij het debat over het invoeren van betaald parkeren is dat afgesproken. Wat betreft de schimmelwoningen wijst zij erop dat de corporaties hard bezig zijn om hun woningen te renoveren, juist in Overvecht. De schimmelwoning waar de heer Usta op doelde is waarschijnlijk die aan de Hanoidreef. Die woningen worden nu gerenoveerd. Zij hoopt van harte dat daar dan in elk geval het schimmelprobleem weg is. De gemeente krijgt ook een schimmelexpert, wethouder De Vries weet daar meer van.

De heer **Usta** (DENK) reageert op het punt schimmelwoningen. Natuurlijk wordt eraan gewerkt en, als dit wordt geconstateerd, wordt de schimmel weggehaald. Maar zijn vraag was juist hoe dit kan worden voorkomen zodat de bewoners zich daar geen zorgen over hoeven te maken en de gemeente daarvoor geen kosten hoeft te maken.

Wethouder **Streefland** merkt op dat er hierover een uitgebreide discussie is geweest met haar collega-wethouder Wonen. Dat geldt dus ook voor Overvecht. Het gaat hier om goed renoveren., goed doorluchten, maar ook om goed gebruik. In woningen waar heel veel natte was wordt opgehangen heeft dat ook invloed. Soms heeft het te maken met persoonlijk handelen, maar heel vaak is het ook de ouderdom van de woning zelf. Wethouder De Vries zet hier flink op in. VOLT ging in op de voortgangsrapportage. Spreekster en haar medewerkers proberen zo concreet mogelijk aan te geven wat zij doen en wat dat oplevert. Het zit mogelijk meer in het hoofd dan dat de samenhang van de ambities goed zichtbaar is. Zij hebben ernaar gekeken en koppelen de rapportage aan de vijf ambities. Zij zeggen wat zij doen, ook in verbinding met de anderen om het zo concreet mogelijk te maken. Maar als er feedback is om de rapportage niet alleen nog leesbaarder te maken, maar ook om er meer die samenhang in te krijgen, dan is die welkom. Elk jaar is het een zoektocht om het nog beter over het voetlicht te krijgen. Verder pleit VOLT ervoor om zich voor Overvecht aan te sluiten bij het initiatief Gewoongeld geven van het Kansfonds. Daarover zegt spreekster hetzelfde als over de voorschotten voor educatie alleen in deze wijk en niet overal. Zijzelf vindt dit moeilijk omdat iemand in Overvecht dan wel geld krijgt en iemand die aan de andere kant van het water in Zuilen woont niet. Het college probeert nu steeds zoveel mogelijk dicht bij mensen te vertellen hoe het werkt en ze daarbij te ondersteunen. Er is wel een gesprek met het Kansfonds over de vraag hoe fondsen een bijdrage kunnen leveren aan het armoedebeleid. Eenvoud is zeker een van de middelen. De beste oplossing is echt een eenvoudiger belastingsysteem. Zij kent één partij die daar wat ideeën over heeft.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vindt het toch wel een beetje te gemakkelijk. Er wordt gezegd dat het niet mogelijk is om het in de ene wijk wel te doen en in de andere niet. Maar sociaal renoveren doet de gemeente volgens haar ook alleen in Overvecht en niet ergens anders. De gemeente ziet toch dat het ergens erger is en waarom zou daar dan niet de focus op mogen worden gericht?

Volgens wethouder **Streefland** is dit precies de discussie over ongelijk investeren voor gelijke kansen dan wel over waarom mag iemand dit ergens wel doen en elders niet. Bij sociaal renoveren is het hier begonnen, maar hier is een ‘plekkanscoalitie’: er moet iets worden gebouwd en dat is de aanleiding om te renoveren om vervolgens die aanpak er overheen te doen. Maar bij een project als bijvoorbeeld VE voor kinderen van twee en een halfjaar jaar dat de gemeente probeert overal in de stad in te voeren is het voor haar niet zo dat dit wel geldt voor iemand met armoede in Overvecht, die zij de voordelen overigens echt gunt, en niet voor iemand anders. Dat vindt zij ongemakkelijk.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) begrijpt het ongemak van de wethouder. Maar in het debat over VE zei een andere collegewoordvoerder dat er helaas niets meer bij kan, terwijl er zoveel geld is voor subsidies voor Perspectief voor Jeugd Versterken. Dan begrijpt zij niet dat het college niet zegt dat dit het grootste probleem is en dat het daar extra geld aan geeft zodat de gemeente die kinderen vooruit kan helpen.

Wethouder **Streefland** zet uiteen dat er bij Perspectief voor Jeugd Versterken heel veel facetten zijn. Dan zouden raad en college moeten zeggen dat zij die andere dingen niet doen en dat zij het geld hierin gaan investeren. Dan kan de gemeente op een aantal VE-plekken kinderen al helpen als zij twee jaar zijn in plaats van als zij twee en een half jaar zijn. Over een dergelijke overweging kan worden nagedacht. Voor dit jaar is dat wel wat lastig. Maar het heeft consequenties: als de gemeente iets doet voor een bepaalde categorie, doet zij iets anders voor jeugd en jongeren niet. Die dilemma’s spelen hierbij wel. Dan is er nog een stedelijk dilemma dat dit kan worden gedaan voor bepaalde locaties in Overvecht waar VE wordt vervroegd en meer uren krijgt. Dat kan, zij vindt het niet een ondenkbaar onderwerp. Maar dan moet wel goed in kaart worden gebracht hoeveel dat kost en of er mensen zijn om dat te doen, wat dat betekent voor de kinderopvang waar de gemeente dat niet doet en wat dat betekent voor wijken waar dat ook niet kan. Dat is een politiek dilemma waarin raad en college een keuze moeten maken. Zij meent dat zij in het debat al antwoord heeft gegeven op de vraag van EenUtrecht over gemeenschapskracht en de vraag of bewonersinitiatieven voorrang hebben boven andere. Zij zegt allebei. Maar het punt van de heer Dijkstra was ook het doorgroeien naar een professionele organisatie. Dat hoeft niet per se een doel op zich te zijn. Zij ziet wel dat het soms een vraag is die gaat komen. Het zou zo moeten zijn dat mensen goede dingen willen doen voor de stad. Maar zij weet van verschillende organisaties dat, als die vraag er is, er altijd weer moet worden gekeken hoe dat dan kan. Vaak is het ook een

fysieke vraag: de plek, de locatie. Buurtinitiatieven kunnen niet heel veel huur betalen. De gemeente zoekt zich ongelukkig in Overvecht naar fysieke plekken voor mensen die hun activiteit willen uitbreiden. Doorgroeien is geen doel op zich, het gaat om ruimte bieden en faciliteiten in samenwerking met stedelijke partners. Het college zoekt altijd naar mogelijkheden voor verdere stabiliteit. Zij weet ook om welke organisaties het gaat.

De **voorzitter** vraagt of er niet beantwoorde vragen zijn.

De heer **Talhaoui** (PvdA) miste het antwoord op zijn vraag over de accounthouders. Zijn vraag was of die ook in de wijk kunnen zitten om een maximale bereikbaarheid te krijgen en om contacten in de wijk op te bouwen.

De heer **Usta** (DENK) betwijfelt of zijn vraag is beantwoord. Die vraag was hoe jongeren vroegtijdig maatwerkeducatie en bijles kan worden geboden. Waarschijnlijk is zij wel beantwoord. Hij heeft daarover wel een opmerking. Hij ondersteunt wat verscheidene fracties hebben gezegd.

Volgens de **voorzitter** is deze vraag beantwoord. De heer Usta kan zijn opmerking in privétijd aan de wethouder kenbaar maken.

De heer **Usta** (DENK) houdt het dan in verband met de tijd kort.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) geeft aan dat zijn tweede vraag niet is beantwoord. Die ging over het expliciet toevoegen als een apart aandachtspunt.

De heer **Dekkers** (GL) merkt op dat de wethouder wel in het algemeen is ingegaan op de Omgevingsvisie in relatie tot Overvecht. Hij had echter een specifieke vraag. Als de Omgevingsvisie er is, komt er een ontwikkelstrategie om die te realiseren. Gaat de wethouder die ontwikkelstrategie en Samen voor Overvecht op elkaar afstemmen zodat het gebied fysiek en sociaal tegelijk kan worden aangepakt?

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) had een vraag gesteld die voor een deel is beantwoord richting PvdA. De vraag was of bij het met de organisaties om tafel gaan ook echt concrete doelen worden gesteld voor wat bereikt moet worden voor de jongeren. Het moet niet alleen maar worden dat er iets voor jongeren wordt gedaan, maar het gaat erom dat doelen worden gesteld waarover partijen elkaar kunnen bevragen.

Wethouder **Streefland** brengt naar voren dat op dit moment het model voor de accounthouders in de wijk, bijvoorbeeld voor DOCK of voor Bij Jou, is dat iemand van de gemeente samen met de accounthouder en de organisaties in de wijk zit om te zien hoe het gaat en wat die Overvechtse pluis is en wat het algemene deel is. Maar volgens haar is de vraag breder, namelijk hoe wordt het accounthouderschap ingericht en hoe heeft deze persoon in zijn haarvaten en in zijn gevoel kennis van wat er in de wijk gebeurt. Als het gaat over accounthouderschap en het sturen daarop, dan is dat wel een ander onderwerp en een onderwerp dat raad en college goed bij de kop moeten pakken. Het gaat immers over sturing. Het gaat niet alleen over partnership, maar ook over wederkerig rekenschap en over zien en weten wat er speelt. Zij adviseert de commissie om dat goed te adresseren. De vraag van DENK was al beantwoord. Zij is niet voor het voorstel van Bij1 om een extra ambitie toe te voegen. Het college heeft met alle partners in de stad deze ambities op de inhoud beoordeeld. Bewonersinitiatieven zijn een middel om iets te bereiken. Zij is het ermee eens dat het een belangrijk middel is, maar zij zou het niet als een aparte inhoudelijke ambitie willen zien. Het is geen doel op zich en dus geen aparte ambitie. De vraag van GL over afstemming op elkaar van de ontwikkelstrategie en Samen voor Overvecht beantwoordt zij met ja. Zij begrijpt heel goed dat het over veilig en sociaal gaat. Die Omgevingsvisie is ook echt onderdeel van ambitie 1. Zij werkt hierbij nauw samen met haar collega. Zij zal ook waarborgen voor wie wordt gebouwd. Is dit voor de Overvechter die zich hier thuis voelt? Gaat hier dan dat gemengd wonen beter plaatsvinden? Het college wil concrete doelen. Als het een opdracht verleent aan een bewonersinitiatief of iets anders, dan is altijd de vraag wat zij gaan doen, welke doelen zij stellen en hoe zij denken deze te realiseren. Dat stelt de gemeente eigenlijk altijd in de opdrachtverlening met hen vast. De accounthouder of het team Overvecht stuurt er dan op dat het doel wordt gerealiseerd. Zo is dat in de werkwijze verankerd.

De **voorzitter** stelt vast dat de commissie de eerste termijn en de beantwoording heeft gehad. Er is een aantal toezeggingen gedaan.

Mevrouw **De Vos** deelt mee dat één concrete toezegging is gedaan. Dat is de raadsbrief over sturing en financiën die in Q1 van 2024 komt.

De **voorzitter** heeft gezien dat er behoorlijk wat agenderende fracties zijn geweest. Hij vraagt zich af of zij met de bespreking in deze commissie hun doel hebben bereikt of dat zij deze raadsbrief in de raad willen behandelen en zo nodig een motie willen indienen.

De heer **Dijkstra** (CDA) deelt namens zijn collega Van Steeg mee dat zijn fractie een motie over verkeersveiligheid overweegt.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) geeft aan dat haar fractie zeker mee zal agenderen. Zij zal komen met moties gericht op aandacht voor jongeren en de urgentie daarvan, ook in de besteding van middelen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) doet graag mee. Zijn fractie komt met een motie om een zesde ambitie toe te voegen, versterking van de gemeenschapskracht.

De heer **Usta** (DENK) overweegt een motie over maatwerk voor jongeren.

De heer **Talhaoui** (PvdA) denkt nog na over een motie over alles dat te maken heeft met het omdraaien van financiering, onderzoek, etc.

De **voorzitter** ziet dat de wethouder nog iets wil zeggen ,wellicht ter voorkoming van moties.

Wethouder **Streefland** gaat het niet per se daarom. De commissie krijgt in Q1 van 2024 een brief over sturing en financiering. Zij vraagt zich af of het verstandig is om dit onderwerp te agenderen voor na die brief of juist daarvoor. Haar maakt het niet uit, maar zij legt het ter overweging bij de commissie neer.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) kan zich voorstellen dat dit per fractie verschilt, maar haar insteek om dit nu al te bespreken is dat zij juist richting wil geven aan wat het college gaat rapporteren in die brief en op welke manier dit terugkomt. Zij zou het graag in december 2023 bespreken, maar anderen zouden een andere reden kunnen hebben.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) sluit zich hierbij aan.

De **voorzitter** sluit dit agendapunt.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 14.52 uur en heropent deze om 14.54 uur.

9. Aanpakken zwerfafval en bijplaatsingen ondergrondse afvalcontainers

De **voorzitter** heet wethouder Schilderman welkom. Mevrouw De Vos wordt bij dit agendapunt vervangen door de heer Lok, commissiegriffier. Voor dit agendapunt is de behandeltijd 60 minuten. Hij vraagt de leden om hun inbreng en hun interrupties echt puntig te houden, zodat de commissie misschien een klein beetje tijdwinst kan maken. Het bijplaatsen van zwerfafval bij ondergrondse afvalcontainers is een hardnekkig probleem in Utrecht. In de Voortgang aanpak hotspots hebben de commissieleden kunnen lezen dat het college de aanpak intensiveert. De bewoners van Kanaleneiland en Overvecht geven aan niet veel te merken van de aanpak. De agenderende fracties willen hierover debatteren. Er is één termijn voor dit agendapunt.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) brengt naar voren dat voor veel Kanaleneilanders en Overvechters het zwerfafval een van de grootste ergernissen in hun wijk is. Erkent de wethouder dat daarom deze rotzooi op straat de allerhoogste prioriteit verdient en dus zo nodig meer budget dan er tot nu toe voor is gereserveerd? Er is nu een nieuw ophaalsysteem met ondergrondse afvalcontainers. Sinds de invoering daarvan vanaf 2015 is ook de overlast van het plaatsen van zwerfaval, grofvuil op straat, in een aantal wijken ernstig toegenomen. Het een heeft met het ander te maken.

Daarom stelt hij de volgende, cruciale vragen aan de wethouder. Heeft de gemeente mogelijk bij de invoering van het nieuwe systeem met ondergrondse afvalcontainers onderschat dat zij tegelijkertijd ook flink moet investeren in allerlei zaken eromheen, ook in sociaal opzicht, opdat het systeem goed werkt? De volgende vraag is of de wethouder erkent dat de manier waarop het nieuwe systeem nu is ingevoerd inderdaad de cruciale veroorzaker is van wat nu in sommige wijken buiten aan hoeveelheden afval te zien is.

De heer **Vasters** (D66) merkt op dat D66 net als EenUtrecht de problematiek zeker erkent. Hij is benieuwd naar de door de heer Dijkstra genoemde toename van dit afval in de afgelopen jaren. Sprekers fractie heeft naar de cijfers daarover gekeken. Kan de heer Dijkstra zijn stelling onderbouwen met cijfers of is het meer een gevoel op basis van opmerkingen van de bewoners?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft geen cijfers daarover. Maar gelukkig zijn er bewoners die uit eigen ervaring weten hoe het tien, acht en zes jaar terug was. Met name in Overvecht en op het Kanaleneiland, maar ook in Zuilen en andere buurten wordt duidelijk ervaren dat het nieuwe systeem heeft geleid tot meer zwerfafval. Het is goed om dat met elkaar te onderkennen.

De heer **Vasters** (D66) wil het zeker niet bagatelliseren. Het probleem is er, maar hij heeft niet de indruk dat het meer is geworden. Wel vergt het een aanpak. Maar hij heeft niet de indruk dat het nu ineens zoveel meer is dan drie of vier jaar geleden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) begrijpt de vraagsteller nu beter. Het is niet zo dat het probleem in de afgelopen twee jaar voortdurend blijft toenemen. Het is een hardnekkig probleem dat heel erg samenhangt met de invoering van dat nieuwe ondergrondse systeem. Dat punt wil hij maken zodat de commissie dat onderkent. Vandaar zijn vraag of dat misschien is onderschat. Het is niet zo dat er tien of vijftien jaar geleden ook al vreselijk veel afval was. Het gebeurde toen ook, maar het nieuwe systeem heeft daar heel veel effect gehad.

De **voorzitter** vraagt de heer Dijkstra zijn antwoorden korter te maken.

De heer **Dijkstra** (CDA) hoort de vraag of de gemeente niet iets te ambitieus is geweest en of de heer Dijkstra daar een reflectie kan krijgen. Heeft dit niet te maken met een stukje opvoeding en is het niet alleen een kwestie van handhaven, maar ook van een goede communicatie richting bewoners en hen wijzen op hun verantwoordelijkheid? Of wordt ook hier gezegd dat vroeger alles beter was en dat toen zakken gewoon op straat konden worden gezet?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft niet gezegd dat per definitie vroeger alles beter was. De gemeente heeft bewust voor een nieuw systeem gekozen waar een voordeel aan zit, maar misschien heeft de gemeente onderschat dat de invoering van een nieuw systeem heel veel vraagt van het introduceren van dat systeem bij omwonenden en dat het iets anders vraagt dan wat omwonenden daarvoor gewend waren te doen. Er wordt al heel veel gedaan aan opvoeding en voorlichting. De vraag vanmiddag is wat de gemeente extra kan doen om het goed te laten werken.

De heer **Dijkstra** (CDA) vraagt wat EenUtrecht denkt van meer handhaven en ervoor zorgen dat mensen dit niet meer doen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wilde daar juist op ingaan. Uit de gesprekken van zijn fractie met de bewoners van Overvecht en van het Kanaleneiland komt naar voren dat daar het gevoel bestaat dat het probleem zich maar niet oplost en dat het hardnekkig voortduurt. Misschien herkent de wethouder dat ook. Bij de bewoners bestaat ook wel het beeld dat er een trendbreuk nodig is en dat het misschien even totaal anders moeten worden gedaan. Hij zegt erbij dat dat om extra geld vraagt. De bewoners hebben ook het gevoel dat de gemeente nu aan zet is. Er kan niet voortdurend meer worden gevraagd van alleen de bewoners. Hij vraagt of de wethouder het hiermee eens is en of zij bereid is om een onorthodox voorstel te doen dat mogelijk tijdelijk meer budget vraagt.

De **voorzitter** geeft de heer Dijkstra (CDA) het woord en vraagt hem om een goede interruptie.

Volgens de heer **Dijkstra** (CDA) bepalen de leden zelf of hun interrupties wel of niet goed zijn.

De **voorzitter** begrijpt dat, maar hij probeert een beetje vaart te maken omdat er zoveel interrupties zijn en omdat de commissie het vorige agendapunt zo uitgebreid heeft besproken. Hij hoopt dat de commissie daar wat gevoel voor kan hebben.

De heer **Dijkstra** (CDA) vraagt of EenUtrecht concreter kan worden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat zijn naamgenoot hem weer iets te snel af is. Samen met een aantal direct betrokken bewoners komt spreker met vijf voorstellen:
1. Geef bewoners een grotere rol en maak ze dus eigenaar van de container; zij hebben een prikker en een sleutel, maar zij zijn geen eigenaar. Dit betekent dat, als zij vinden dat de container moet opschuiven voor een beter sociaal toezicht, dit ook moet kunnen en dat zij ook invloed krijgen op de vier volgende punten.
2. Maak containers mooier, maak er containertuinen van en probeer dit op enkele hotspot-locaties uit, zodat zij een voorbeeld kunnen zijn voor andere wijken.
3. Doe inderdaad een pilot, zoals dat wat nu in Overvecht gaat starten, maar maak het niet heel klein en niet één keer in de maand zoals Stadsreiniging suggereert, maar probeer een vaste ophaaldag voor grof vuil, mogelijk wekelijks.
4. Experimenteer met een slimmere container met een grotere, soepele opening en een sensor die alleen meet of de container bijna vol is.
5. ga meer handhaven, bijvoorbeeld door het melden gemakkelijker te maken met een vast nummer, door afvaltoeristen nog zwaarder te beboeten en dat ook met een bord ter plekke aan te kondigen, door bewoners de mogelijkheid te bieden om anoniem aangifte te doen in een eigen app-groep met de handhaver (vooral de boa en niet de politie) of door een camera te plaatsen, als omwonenden daarom vragen.
Spreker vraagt de wethouder of zij bereid is deze vijf punten actiever op te pakken in een vernieuwde aanpak en zo nee, waarom niet.

De heer **Vasters** (D66) vindt het interessante punten. Hij gaat in op het punt handhaving. Er wordt al veel gedaan en handhavers worden ingeschakeld om te kijken of er iets aan de hand is. Hij vraagt zich af of het voorstel om bewoners zelf veel meer de mogelijkheid te geven om een melding te maken niet zal leiden tot een heel grote handhavingscapaciteit in de stad. Nu kan er een melding worden gedaan bij een bijplaatsing en dat gebeurt volop. Als handhaving elke keer langs moet gaan, wordt het wel een heel dure kwestie.

Volgens de heer **Dijkstra** (EenUtrecht) gaat het om twee dingen. Als wordt gemeld dat er iets staat, komt er geen handhaver, maar dan komt er een karretje dat het afval ophaalt. Handhavers zijn er en soms vinden zij een adres en kunnen zij ingrijpen. Dan wordt er een boete uitgedeeld. Handhavers rijden nu ook mee op de wagens. Zij rijden de hele dag mee en delen geen boetes uit omdat het gewoon ongericht handhaven is. Dat vindt niet iedereen prettig. Zijn fractie pleit ervoor om veel nadrukkelijker met omwonenden na te gaan wat voor soort handhaving mogelijk is. Dat kan een camera zijn, het kan een app-groep zijn, maar het is wel nodig. Bewoners roepen om meer te doen aan handhaving.

De heer **Vasters** (D66) is zelf meegegaan met iemand die die bijplaatsingen ophaalt. Het beeld van handhavers die meegaan en helemaal geen boetes uitdelen herkent hij niet. Die handhavers zijn druk aan het kijken wat er aan de hand is en zullen aan het einde van de dag echt wel een aantal boetes hebben uitgedeeld. Hij gaat echt in tegen de stelling dat zij geen boetes uitdelen.
De heer Dijkstra geeft aan dat mensen een melding kunnen doen en dat handhaving dan moet komen. Er is een bijplaatsing en iemand meldt dat. Wanneer zou dan een inwoner gewoon een melding doen en handhaving daarbij willen hebben om op te treden tegen een bijplaatsing? Hij begrijpt het nog niet helemaal.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) nuanceert zijn eerdere stelling. Natuurlijk worden er, wanneer een handhaver meerijdt op een wagen, ook wel boetes uitgedeeld. Maar het is niet erg effectief. Het zou veel fijner zijn, als de handhaver gericht ergens op af kan gaan, bijvoorbeeld als bewoners een melding kunnen doen met een foto en die in de app-groep delen. Dat is meer gericht handhaven. Spreker schrijft niet voor hoe dat precies moet, Zijn eerste punt was ook: maak bewoners eigenaar van twee of drie containers en ga met hen goed na hoe handhaving wordt ingezet. Als hij met mensen spreekt, komen zij met verschillende soorten voorstellen, maar doe

het vooral ter plekke met een groep omwonenden. Het moet in ieder geval gebeuren. Hij heeft een aantal manieren genoemd om dat effectiever te doen.

Mevrouw **Heijne** (GL) komt terug op het eerste punt van de heer Dijkstra. Hij wil de bewoners meer eigenaar maken van de container. Nu is er al een voorstel om bewoners juist een container te laten adopteren. Wat is nu precies het verschil? Legt de heer Dijkstra dan niet een heel zware verantwoordelijkheid bij de bewoners?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt dit een geweldige vraag. Hier draait het om. Die containeradoptant krijgt een sleutel en kan dus, als die container vastzit, de inhoud even doordrukken. Hij is dus eigenlijk een assistent-ambtenaar die er voor zorgt dat de boel weer doorloopt, maar hij is er geen eigenaar van. Hij vindt het fijn om dit te doen en hij woont in de buurt. Er is er een aantal van, maar storm loopt het niet. Zijn fractie denkt dat, als de gemeente deze mensen eigenaar van die container maakt, de mensen het gevoel hebben dat die container van hen is en bij hen hoort. Die willen zij goed en netjes houden. Misschien nemen zij het initiatief om een containertuin aan te leggen en om, als die container verkeerd staat, voor te stellen die container iets op te schuiven. Dat is het verschil met de huidige containeradoptant.

De **voorzitter** wijst de heer Dijkstra erop dat hij te langdradig is. Hij verzoekt hem om het echt veel korter te houden, zonder bijzinnen en voorbeelden, en gewoon antwoord te geven op een vraag.

Mevrouw **Heijne** (GL) merkt op dat de heer Dijkstra in het begin van zijn betoog zei dat er te veel op de schouders van de bewoners wordt gelegd. Nu hoort zij dat hij meer verantwoordelijkheid bij de bewoners wil leggen. Waar gaat het nu naartoe?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) antwoordt dat hij het eerste heeft gezegd om ervoor te pleiten dat er meer geld beschikbaar komt. Dit gaat niet zonder dat er wat geld bijkomt. De gemeente moet voor een aantal dingen zelf het initiatief nemen. Zij moet bijvoorbeeld bij een aantal containertuinen het voorbeeld laten zien. Daarna worden die voorbeelden gemakkelijker gevolgd omdat mensen zien dat het een trendbreuk is.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat in januari 2023 mede door de heer Dijkstra schriftelijke vragen zijn gesteld over het aanleggen van containertuintjes. Er zijn vele mogelijkheden geboden waaronder dat kan, bijvoorbeeld met het Initiatievenfonds. Het verplaatsen van containers zal daar waarschijnlijk niet uit kunnen worden bekostigd omdat het fonds dan snel leeg zal zijn. Maar wat is er nu dan anders dan in januari 2023 en wat is in de tussentijd gebeurd waardoor de heer Dijkstra nu vraagt om containertuintjes, terwijl die al mogelijk zijn gemaakt?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft gewezen op de volgorde. Op het Kanaleneiland gaan mensen niet spontaan een containertuin aanleggen. Maar als de gemeente een of twee keer samen met bewoners het initiatief neemt, een voorinvestering doet en nadrukkelijker laat zien dat het kan werken, krijgt zij de mensen gemakkelijker mee. De gemeente staat nu op min twee. Zij moet even een extra stap zetten.

De heer **Te Hoonte** (VVD) begrijpt het dan toch niet. Heel veel fracties hebben om die containertuintjes gevraagd. Hij neemt aan dat mensen aan hen hadden gevraagd om containertuintjes te mogen aanleggen en dat die fracties die mensen hebben gebeld en hebben meegedeeld dat zij zo'n containertuintje konden aanvragen op basis van het Initiatievenfonds. Zijn die vragen dan afgewezen, is dat vastgelopen of is dat gewoon niet gedaan?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft geen overzicht van die aanvragen. Daarmee overvraagt de heer Te Hoonte hem.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is dan toch benieuwd. De heer Dijkstra vraagt immers opnieuw om containertuintjes toe te zeggen. Is er nu iets anders of is het dezelfde vraag als die uit januari 2023?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) kan de heer Te Hoonte even niet volgen. Hij is zich er niet van bewust hoeveel aanvragen vanuit het Kanaleneiland en Overvecht er nu liggen en hij ziet niet veel

bereidheid om juist op deze plekken nu initiatieven te nemen. Hij denkt dat het helpt, als daar enkele keren een voorbeeld wordt neergezet.

De heer **Van der Enk** (Student & Starter) brengt naar voren dat in de raadsbrief over de deelaanpak hotspots heel duidelijk wordt beschreven dat de effectiviteit van die containertuintjes wel degelijk in twijfel wordt getrokken en dat er wel degelijk bijplaatsingen zijn in die tuintjes. Waarom haalt de heer Dijkstra dan alsnog deze containertuintjes aan?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) doet dit niet zelf. Hij krijgt dit door van de bewoners. Op hun verzoek geeft hij dit door. Hijzelf is niet de eerste deskundige. Hij is klaar met zijn inbreng en wacht de beantwoording van de wethouder af.

Mevrouw **De Vries** (PvdD) geeft aan dat ook de PvdD ziet dat er een probleem is met afval in de stad en niet alleen in Overvecht en op het Kanaleneiland. Overal is er zwerfafval. Haar fractie ziet de oplossing van dit probleem niet alleen in het opruimen van die troep maar ziet vooral ook het verminderen van de toestroom van afval richting afvalberg als de weg die moet worden bewandeld. Anders is het gewoon dweilen met de kraan open. Mensen gooien simpelweg te veel weg. Afval op straat trekt weer afval aan en zo ontstaat een cirkel en die cirkel moet worden doorbroken. Afvalvermindering vraagt om een gedragsverandering , niet alleen van de consument, maar juist ook van het bedrijfsleven. Minder verpakking en producten de wereld in helpen betekent uiteindelijk minder verpakkingen bij de consument en een vermindering van de toestroom in de afvalverwerking. Zij vraagt of het college dit verband ook ziet en of de wethouder het met de PvdD eens is dat het tegengaan van overconsumptie, onzinnige verpakking en koopdrang een groot deel van de oplossing is. Ook inzetten op hergebruik is hier onderdeel van. Kan de wethouder toezeggen deze eerder genoemde dingen mee te nemen in haar aanpak van zwerfafval en bijplaatsingen, bijvoorbeeld als onderdeel van de nieuwe communicatiemiddelen? Dat ziet haar fractie niet terug in de raadsbrief. Dit soort veranderingen nemen tijd. Daarom vraagt zij aan de wethouder wat deze op de lange termijn van plan is. Komt er een plan dat verder kijkt dan deze oplossingen voor een matras langs de weg? Afval op straat is verleidelijk voor dieren. Dat is begrijpelijk en het is de verantwoordelijkheid van de mens om deze dieren die niets verkeerds doen in bescherming te nemen. Er zijn ook veel aanrijdingen rond afval op straat en dieren raken verstrikt in het afval. Muizen krijgen beschadigingen aan hun pootjes door losliggende draadjes en elastiekjes en plukken haar . Zwerfaval komt ook in het water tot schade van de waterdieren. Zij heeft het dan nog niet eens over de verdere milieuvervuiling. Dit probleem wordt veroorzaakt door mensen en het raakt niet alleen mensen. Mensen lopen langs afval en ruiken dat het stinkt, maar zij verliezen daar niet hun leven door. De PvdD roept dan ook het college op om zich te blijven inzetten voor het verminderen van afval en vraagt een bevestiging dat de gemeente niet zal overgaan tot het doden van deze dieren. Ook heeft haar fractie zorgen over bedrijfsafval. Steeds vaker wordt dat in losse zakken op straat gezet. Die zakken gaan open, er wordt tegenaan gefietst, meeuwen nemen dat afval mee en dat verergert het probleem van het zwerfvuil. Heeft het college een strategie richting bedrijfsleven om ervoor te zorgen dat die losse zakken weer in containers terechtkomen? Het college zegt immers dat het hier weinig grip op heeft en dat baart zorgen. Zij vraagt om een reactie. Het voorstel van EenUtrecht voor die tuintjes rond ondergrondse containers is uiteraard een goed idee, alleen al vanuit het oogpunt van vergroening en klimaatadaptatie. Het college is daar wel mee aan de slag, maar de PvdD meent ook dat het meer en beter kan. Haar fractie is uiteraard geen voorstander van het voorstel van EenUtrecht om camera’s te plaatsen. Het is geen oplossing voor het probleem en de PvdD heeft ernstige zorgen over het plaatsen van steeds meer camera’s in de openbare ruimte.

De heer **Van Straalen** (CU) stelt dat het bijplaatsen van zwerfafval bij ondergrondse afvalcontainers een hardnekkig probleem is. In het bijzonder de bewoners van het Kanaleneiland en Overvecht geven aan niet veel te merken van de aanpak hiervan. Het moet dus beter. De huidige situatie leidt immers tot zwerfaval, hindert hergebruik, hindert de toegang van stoepen en wegen en is slecht voor mens, dier en milieu. Bewoners kunnen nu grofvuil naar de kringloop brengen, gratis op een van de drie afvalstations inleveren of gratis op afspraak aan huis laten ophalen. Maar toch gebeurt dit nog onvoldoende. Hij vraagt de wethouder of de digitale taalvaardigheid hier ook niet een rol speelt en of dit niet eenvoudiger kan, ook voor mensen die qua taal en op het internet niet vaardig zijn. Goede communicatie is echt van groot belang. Er is voor gekozen om eerst de basis op orde te brengen. Daarbij is samengewerkt met de buurtambassadeurs. Dat is heel goed, zij weten als geen ander wat er in een wijk speelt. Spreker

vraagt hoe de wethouder dit vorm gaat geven in de aanvullende communicatie en welke rol deze buurtambassadeurs hierbij kunnen spelen en hoe deze beter in hun kracht kunnen worden gezet. Er is al regulier overleg met de bewoners van de wijken en ook dat is heel goed. Welke stappen zijn naar aanleiding van dit overleg al genomen? Wordt het maatwerktraject ook vorm gegeven aan de hand van de hier genoemde input? Kan onderdeel van dat maatwerk zijn dat ook wordt gekeken naar vaste ophaalmomenten langs de afvalstations?Hiervoor is een pilot gestart. Welk effect ziet de wethouder van die pilot en wordt deze eventueel ook langer voortgezet?

De heer **Te Hoonte** (VVD) meent dat, als de gemeente de bewoners vraagt hun afval naar ondergrondse containers te brengen, die bewoners van de gemeente mogen vragen dat het rond die containers een beetje opgeruimd is. De VVD ziet dat de wethouder hiermee bezig is, maar van zijn fractie mag daar best een schepje bovenop. De reactietijd van 24 uur op een melding is volgens de VVD te lang om te voorkomen dat bijplaatsingen zwerfafval worden. Zeker als het regent, wordt het gewoon een zooitje.

De heer **Stam** (PvdA) vraagt of de heer Te Hoonte het realistisch vindt om de deadline van 24 uur nog verder te verlagen met een afdeling van acht man voor de hele stad.

De heer **Te Hoonte** (VVD) ziet vaak bijplaatsingen bij containers bij hem voor de deur. Die beginnen met iets dat best opgeruimd kan worden. Soms komen wagens langs die het niet meenemen, waarschijnlijk omdat het daar niet in past. 24 uur op straat is best lang. Er komen ratten op af en er gebeuren ook andere dingen. Waar het kan, zou het dezelfde dag opgeruimd moeten zijn. Waar dat niet lukt, kan hij accepteren dat het binnen 24 uur zeker is opgeruimd, maar het mag echt sneller.

De heer **Stam** (PvdA) herhaalt zijn vraag. Het is een afdeling van acht man die dit doet voor de hele stad. Wat wil de VVD dan anders doen om die acht man bij te staan om het mogelijk te maken de hele stad binnen twaalf uur of de tijd die de heer Te Hoonte voor ogen heeft te bedienen?

De heer **Te Hoonte** (VVD) denkt dat er dan niet meer meldingen zijn. Uiteindelijk blijven evenveel bijplaatsingen over, maar nu komt er een melding binnen die door het systeem heengaat en daar gaat dan een auto heen. Daar gaat dan 24 uur overheen. Hij wil graag dat de reactietijd tussen het binnenkomen van de melding en het weghalen van die bijplaatsing korter wordt. Maar daardoor komen er niet meer bijplaatsingen die moeten worden opgeruimd. Het hoeft niet meer inzet te kosten. Hij denkt zelfs dat tijd vrijvalt bij de mensen die alle rommel in bosjes moeten opruimen waar de bijplaatsingen naartoe zijn gewaaid. Na 24 uur ligt het immers vaak niet meer naast de container, maar in het water, in de speeltuin en op allerlei andere plaatsen.

De heer **Stam** (PvdA) wil de heer Te Hoonte toch wel informeren dat het anders werkt. Die acht mensen leggen hun dagelijkse routes door de hele stad af om dit afval op te ruimen. De oplossing is eerder meer mankracht dan alleen de deadline verlagen zonder een alternatief te bieden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) probeert het uit te leggen. Als hij om een kopje koffie vraagt, dan kan iemand dat hier neerzetten. Dan kan hij 24 uur wachten tot iemand daar koffie in schenkt of iemand doet er nu koffie in. Dat is wat hij vraagt, hij vraagt niet om meer kopjes koffie. Het gaat er vooral om om aan de achterkant in de systemen ervoor te zorgen dat dat proces wordt versneld waar dat kan. Daar zal een grens aan zijn, maar er zijn in de gemeente Utrecht heel goede procesadviseurs die daar best nog eens naar zouden kunnen kijken.

De heer **Vasters** (D66) denkt dat het allemaal heel aantrekkelijk klinkt. In de praktijk is het op dit moment zo dat de mensen die afval ophalen al direct de meldingen op hun eigen scherm zien. Zij kunnen dus direct handelen. Het heeft ook een keerzijde: hoe sneller iemand ergens moet zijn, hoe meer tijd die ophalers nodig hebben om naar alle hoeken van de stad te gaan. Straks moet in Vleuten of De Meern iets binnen 24 uur weg. Die mensen zijn onderweg om dat allemaal op tijd te doen in plaats van dat ze hun tijd besteden bij de hotspots in de daarnet al genoemde wijken. Van de organisatie zelf hoort hij de vraag of die deadline niet kan worden verschoven naar 48 of zelfs 72 uur. Daardoor zou meer ruimte gegeven worden aan het team om daar op te treden waar dat het meeste effect heeft. Dat is bij die hotspots en niet in Vleuten waar af ne toe iets wordt bijgeplaatst. Hoe kijkt de VVD daarnaar?

De heer **Te Hoonte** (VVD) woont toevallig aan de andere kant van het kanaal. Dat is dan misschien Leidsche Rijn en geen Vleuten. Maar er zijn daar echt veel bijplaatsingen en vaak ook op dezelfde plek. Die zullen dan wel in een route zitten, maar het gaat hem om het geval van een bewoner die op een andere plek een bijplaatsing ziet, daarvan direct een melding in de app maakt en, wanneer hij na acht uur werken thuiskomt, ziet dat het er nog staat. Dat gevoel wil iemand niet. Die mensen melden het de volgende keer niet. Degene die iets geplaatst heeft denkt dat hij het er neer kan zetten en na 48 uur staat het er nog. Het is niet zo dat zijn fractie het onmogelijke vraagt, maar de raad zou toch het ideaalbeeld moeten hebben dat er geen afval naast een container staat en dat dit afval zo snel mogelijk wordt opgeruimd. Hij verzoekt gewoon die 24 uur nog eens te bekijken. Blijkbaar willen D66 en de PvdA niet dat het afval in deze stad sneller wordt opgeruimd.

De heer **Vasters** (D66) stelt dat, als de capaciteit in de gemeentelijke organisatie onbeperkt zou zijn, hij zou zeggen dat dit vuil binnen twee uur moet worden opgehaald. Natuurlijk wil iedereen dat het snel gebeurt. Het punt van zijn fractie en ook van de PvdA is dat de capaciteit beperkt is en dat daarom de inzet daar moet plaatsvinden waar dat het hardst nodig is. Misschien wordt er af en toe in Leidsche Rijn wat bijgeplaatst, maar dat is echt niet een dergelijke locatie. Dat zijn de locaties die al door EenUtrecht en anderen zijn genoemd. Dat is echt het standpunt van zijn fractie.

Volgens de heer **Te Hoonte** (VVD) is het de bedoeling dat mensen hun eigen standpunt in hun eigen inbreng aangeven en niet in interrupties. De heer Vasters komt steeds met interrupties die beginnen met de inbreng van D66. Daar heeft hij nog vijftien minuten spreektijd voor. Het is fijn dat er een vraag gesteld wordt hoe de VVD dat zou willen doen. Spreker denkt dat er in Leidsche Rijn ook veel bijplaatsingen zijn. Hij ziet in elk geval plekken waar elke week bijplaatsingen zijn. Hij denkt dat het goed is te proberen zo weinig mogelijk afval te hebben omdat het zich verspreidt. Qua dekking wijst hij er nog op dat het bij bijplaatsingen gaat om het inzamelen van afval en dat kan uit de afvalstoffenheffing bekostigd worden. Daar was bij de begroting nog enige ruimte in.

De **voorzitter** vraagt de commissieleden om inderdaad hun inbreng te geven op de plek waar die gegeven moet worden. Er is een vraag gesteld aan het college en dan gaan D66 en de PvdA die vraag beantwoorden. Zij hadden die vraag ook door het college kunnen laten beantwoorden en dat antwoord kunnen aanvullen.

Mevrouw **De Vries** (PvdD) heeft in haar pleidooi aangegeven dat de gemeente niet moet gaan dweilen met de kraan open. Er moet voor worden gezorgd dat er geen bijplaatsingen komen. Deelt de VVD dit standpunt?

De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt bevestigend. Idealiter zijn er geen bijplaatsingen. De werkelijkheid is dat er bijplaatsingen zijn en blijkbaar structureel op sommige plekken. Dus dan moet het probleem van die bijplaatsingen worden opgelost. Hij wil het liefste dat, als er bijplaatsingen zijn, de rest van de stad daar zo min mogelijk last van heeft en vooral dat een bijplaatsing geen zwerfafval wordt. Hij ziet zelf bij containers voor zijn deur dat het afval dat er ligt na anderhalve week in de bosjes ligt. Soms probeert hij het op te ruimen.

De **voorzitter** verzoekt mevrouw De Vries niet een vraag te stellen die dezelfde is als haar vorige vraag.

Mevrouw **De Vries** (PvdD) zal dat proberen. De VVD zegt dat bijplaatsingen geen zwerfvuil moeten worden. Maar zij vraagt de VVD of de gemeente niet strakker moet inzetten op het tegengaan van de overconsumptie dat juist het afvalprobleem veroorzaakt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt bevestigend, maar stelt ook dat er daarvoor andere commissies zijn en dat er landelijk beleid voor is. Hier zitten de leden in de commissie Afval om te kijken hoe de gemeente ervoor kan zorgen dat het afval belandt op de plekken waar het hoort. Spreker wijst erop dat ook moet worden voorkomen dat mensen afval gaan bijplaatsen omdat het zo netjes wordt opgeruimd. Dat betekent dat het handhaven op bijplaatsing moet blijven. Wat de VVD betreft mag dat ook wel eens wat liever. Hij ziet nooit een abri bij een bijplaatsplek waarop staat hoe iemand zijn afval in de container moet doen. Die ene sticker is niet voldoende.

Misschien kan op het stadskantoor eens wat creatiever worden nagedacht over hoe mensen kunnen worden opgeroepen om dat te doen. Dat kan b.v. een extra wijkbericht zijn of het aangaan van het gesprek. Als dat al gebeurd is, zal de wethouder dat vast zeggen. Dan hoeven anderen dat niet te doen. Eén ding wil de VVD in elk geval niet en dat is dat de gemeente het maar laat liggen. Dat is niet de bedoeling. De hardwerkende Utrechter moet dat afval gewoon goed kwijt kunnen. Verder ziet spreker dat de hoeveelheid karton nog steeds toeneemt. Nu plastic langzamerhand wordt uitgefaseerd komt er nog meer karton. Hij heeft een blauwe bak, maar hij merkt dat die vaak vol zit. Vooral in wijken waar blauwe bakken staan is de ondergrondse blauwe container vaak ver weg. Hij vraagt zich af of het niet zinvol is er over na te denken of op sommige plekken waar er twee grijze containers zijn met sensoren eentje kan worden vervangen door een papierverzamelpunt. De andere container geeft immers toch wel een signaal af, als die vol is. Op die manier wordt misschien voorkomen dat de containers voor restafval vol komen te zitten met karton dat toch wel in de restcontainer wordt gedrukt. Ook zou gekeken kunnen worden naar het invoersysteem dat Utrecht heeft omdat hij toch wel de indruk heeft dat het lastig om in Utrecht een doos in een ondergrondse container te krijgen. In andere steden en in het buitenland heeft hij soms het idee dat het daar wel slim is opgelost. Heeft Utrecht dan misschien de verkeerde invoer? Dit waren zijn vragen aan het college. Hij wenst de wethouder succes met het uitvoeren van haar plannen op dit punt.

De heer **Stam** (PvdA) brengt naar voren dat afval op straat een doorn in het oog is voor de bewoners, voor de gemeente en voor de acht man sterke afdeling Bijplaatsing die vele commissieleden tijdens een werkbezoek hebben bezocht. Die mensen zetten zich keihard in om die bijplaatsingen binnen 24 uur weg te halen. Deze kleine afdeling is erg afhankelijk van inhuren. Hij wil dit punt hebben gemaakt, al is de wethouder P &O (personeel en organisatie) hier niet aanwezig. Juist een kleine afdeling als deze heeft zekerheid en continuïteit nodig om de stad schoon te houden. Verder heeft hij nog twee punten die door het werkbezoek duidelijk werden. De gemeente moet de afdeling Bijplaatsing het mandaat geven om de hotspots aan te pakken en niet alleen te varen op meldingen waarin sommige wijken oververtegenwoordigd zijn. Een tweede punt is dat er moet worden gehandhaafd.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is benieuwd of de PvdA meent dat het vertrouwen in de Utrechtse overheid toeneemt, wanneer tegen inwoners die meldingen doen, waar de gemeente ook om vraagt, wordt gezegd dat die even blijven liggen.

De heer **Stam** (PvdA) geeft aan dat dat niet is wat hij zegt. De wagens voor het opruimen van bijplaatsingen rijden op een dag een bepaalde route. Als er aan het begin van een route een melding is geweest, is het niet efficiënt om dan eerst weer terug te rijden. Het is juist verstandiger om langs de hotspots te rijden en achteraf een of twee van die meldingen af te doen. Dat is efficiënter en reflecteert vaak ook veel meer de hoeveelheid afval die ergens ligt. In Overvecht bijvoorbeeld ligt veel afval waar veel minder vaak melding van wordt gemaakt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de heer Stam zich realiseert dat dit tegenstrijdig is met het beleid van de gemeente voor restafval. Er zijn sensoren in de ondergrondse containers gezet zodat daar geen vaste routes meer worden gereden. Er wordt gereden op een melding dat die container vol is. Plekken waar niets ligt worden zo overgeslagen.

De heer **Stam** (PvdA) merkt op dat in Overvecht die wagens vier keer dezelfde route rijden om vervolgens terug te rijden om te legen. Dat moet omdat er zoveel wordt bijgeplaatst waarvan geen melding is gedaan. Het eerlijke verhaal is dat er daar voor een afdeling van acht man meer werk is. Dat is dezelfde reden als waarom die deadline van 24 uur niet omlaag kan.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de heer Stam dan niet had verwacht dat dit college meer geld beschikbaar had gesteld dan voor acht man.

De heer **Stam** (PvdA) antwoordt dat door de krapte op de arbeidsmarkt deze afdeling helaas afhankelijk is van inhuren. De helft van de afdeling is ingehuurd. Er is al 5000 euro bijgekomen om bijplaatsing aan te pakken. Hij had inderdaad liever gezien dat er meer mensen beschikbaar zouden zijn en dat het vaste contracten waren geweest. Maar dat is nu niet de realiteit.

De **voorzitter** wijst erop dat het nu 15.32 uur is. Dit agendapunt is ingepland tot 15.45 uur. De commissieleen maken er erg lange verhalen van. Hij ziet alleen maar herhalingen in interrupties. De commissie is er zelf verantwoordelijk voor, maar dit loopt uit de hand. De vergadering moet om 16.45 uur stoppen en er is nog een programma voor vanavond. Hij roept op om nu echt vaart te maken, niet meer langdradige antwoorden te geven en geen langdradige vragen te stellen.

De heer **Stam**)PvdA) zal het kort houden. Hij sluit zich aan bij de eerder gestelde vragen over inzet op extra handhaving en hij sluit zich ook aan bij de punten die worden gemaakt door onder andere GL over de containertuintjes. Zijn laatste punt is dat voor de afdeling Bijplaatsing winkelwagentjes een doorn in het oog zijn. Deze mogen niet verwijderd worden omdat zij nog het bezit zijn van de supermarkten, ook al staan zij een paar honderd meter van de supermarkt. Zij verstoren het straatbeeld echt en zij vormen ook een gevaar in de openbare ruimte. Kan de wethouder in gesprek gaan met de supermarkten om toestemming te krijgen om deze verdwaalde winkelwagentjes gewoon te mogen verwijderen?

De heer **Usta** (DENK) merkt als bewoner van Overvecht de druk op de afvalcontainers. In de hele wijk ziet hij containers waarnaast afval ligt. Het afval belandt vaak naast de containers omdat die vol zitten. Rattenplagen en gevaarlijke situaties voor kinderen zijn het gevolg. Hij heeft daarom een aantal vragen.
- Ondernemers willen vaak geen vaste lasten voor het huren van afvalcontainers of iets dergelijks. Zij dumpen het afval in nabij gelegen wijken. Is overwogen om ondernemer tegemoet te komen zodat de gemeente aan de andere kant geld kan besparen en de overlast kan worden verminderd?
- Veel mensen zijn niet op de hoogte van de ontwikkelingen en de mogelijkheden rond afval, zoals het adopteren van containers. Kan de gemeente hiervoor alle communicatiekanalen openzetten om de bewoners beter te bereiken?
- Waarom zijn de meeste containers niet op slot en waarom zijn zij niet alleen toegankelijk met een pasje voor de bewoners voor wie ze bedoeld zijn?
- Kan de gemeente onderzoeken of de oorzaak van bijplaatsing enkel het gevolg is van volle containers of dat andere factoren ook een rol spelen?
- Kan de gemeente steekproeven doen om te zien of op operationeel niveau het werk ook juist wordt verricht?
Spreker vraagt een reactie van de wethouder.

Mevrouw **Heijne** (GL) vraagt of zij DENK tussen neus en lippen hoorde vragen om het weer invoeren van de pasjes voor containers.

De heer **Usta** (DENK) weet niet of die er in het verleden zijn geweest en dat die later weer zijn verdwenen. Hij weet ook niet wat de reden daarvan is geweest. Hij hoort dat graag van GL.

Mevrouw **Heijne** (GL) zet uiteen dat in het verleden de inwoners van Utrecht allemaal pasjes hadden voor containers. Door een motie van de raad, waar GL overigens niet voor was, zijn die pasjes weggehaald. Nu staan die containers dus open.

De heer **Vasters** (D66) geeft aan dat ook D66 het bijplaatsen als een groot probleem ziet. Hij heeft dat ook met eigen ogen gezien door een aantal keren mee te gaan met het Stadsteam. Hij meldt hierbij wel dat deze problematiek verschilt van buurt tot buurt. Er werden daarnet wijken genoemd waar het volgens hem echt niet zo'n probleem is. Juist de hotspots zijn het probleem. Die worden dagelijks gecheckt door het Stadsteam en dat is ook erg nodig. D66 is erg blij met de intensivering die in de afgelopen jaren al heeft plaatsgevonden. Zijn fractie concludeert dat het college hiervoor echt wel aandacht heeft, maar dat het probleem toch blijft bestaan. Zijn fractie ziet het ook als een gedragsprobleem. Een groot deel van de oplossing zal dus zitten in het goed communiceren met de omwonenden. D66 roept het college op om meertalige communicatie in te zetten bij campagnes tegen bijplaatsingen omdat in vele flats waarover het gaat heel vele talen worden gesproken. Ook vraagt D66 het college om op de stickers op de containers in verschillende talen, afhankelijk van de herkomst van de mensen die daar wonen, aan te geven wat de bedoeling is, maar ook wat het boetebedrag is bij overtreding. Hij vraagt om een reactie van de wethouder hierop. In het interruptiedebat met de VVD heeft hij al iets gezegd over de doelstellingen. D66 wil toe naar een norm die lager is dan zij nu is, dus liever 48 of 72 uur in plaats van binnen 24 uur alles verplicht verwijderen. D66 ziet en hoort van het bijplaatsingsteam dat dit

op dit moment een heel groot deel van de inzet vergt en dat daardoor niet kan worden ingezet op die hotspotlocaties. Het lijkt D66 effectiever om juist dat nog meer te gaan intensiveren.

De heer **Dijkstra** (CDA) verbaast het dat D66 zover wil gaan dat de stad smerig wordt en langer smerig wordt gehouden. Er hoeft geen geld bij, D66 wil de bewoners nog langer laten wachten tot het afval weg is. De heer Te Hoonte zei al dat mensen dan de gemeente niet meer gaan bellen omdat die toch niet luistert. Misschien vinden die mensen dat zij de volgende keer op de PVV moeten stemmen. Hoe ziet D66 dit?

De heer **Vasters** (D66) vindt het mooie dat zijn voorstel juist leidt tot een schonere stad. Zij gaat alleen schoner worden op de plekken die het meest vuil zijn. Misschien dat het voor iemand die bijvoorbeeld in De Meern woont, waar een heel enkele keer een bijplaatsing is, meer dan 24 uur neemt voordat het afval wordt weggehaald. Op die plekken gaat het inderdaad af en toe wat langer duren, maar de problematiek zit niet in die wijken. Die zit in Overvecht, op het Kanaleneiland en in delen van Hoograven. Daarop moet worden ingezet.

De heer **Dijkstra** (CDA) vraagt of D66 kan toelichten welk deel van de capaciteit nu toegaat naar Haarzuilens, als er niemand belt en als er geen melding is. Wie moet er dan langs? Het valt toch wel mee?

De heer **Vasters** (D66) antwoordt dat, als een bewoner belt, wat geregeld gebeurt, er dus iemand vanuit Stadsbedrijven Utrecht naar Haarzuilens moet rijden. Dat is twintig minuten heen en twintig minuten terug om iets weg te halen, terwijl; die tijd veel beter had kunnen worden benut elders in het standaardrondje. Een keer in de twee dagen kunnen dan die niet-hotspotlocaties worden meegenomen. De belangrijkste reden voor zijn voorstel is dat hij dat team het vertrouwen wil geven zijn inzet daar te doen waar het denkt dat het beste te kunnen doen.

De heer **Dijkstra** (CDA) stelt vast dat D66 heel vreemde combinaties maakt. Aan de ene kant zegt de heer Vasters dat het een gedragsprobleem is. Aan de andere kant zegt hij dat het in de ene wijk meer een gedragsprobleem is dan in de andere en dat de gemeente dus in de wijk met een gedragsprobleem meer inzet moet leveren. Hoe rijmt hij dat met het uitgangspunt dat mensen in deze stad gelijk worden behandeld? De hele stad moet ervan op aan kunnen dat de gemeente op bewoners reageert.

De heer **Vasters** (D66) denkt dat de vraag van het CDA duidelijk is. Het CDA maakt een goede samenvatting. Sprekers fractie is juist voor het ongelijk investeren voor gelijke kansen, maar dan toegepast voor het afval. Mensen moeten niet denken dat het in de hele stad overal hetzelfde werkt. Haarzuilens is heel anders dan Lunetten en daar moet dan ook op een andere manier naar worden gekeken. Spreker gaat verder met zijn inbreng. Hij heeft tenslotte een suggestie voor het college. Zijn fractie weet dat in Den Haag sommige afvalinzamelaars tevens worden ingezet als handhavers. In Utrecht rijden de handhavers in een busje achter de inzamelaars aan. Zou dat niet gecombineerd kunnen worden en zouden mensen die daarvoor een opleiding hebben gekregen niet handhaver/inzamelaar kunnen worden gemaakt? Hij is benieuwd of de wethouder daar ook naar wil kijken. Bijplaatsingen zullen voorlopig een probleem blijven in deze gemeente. Continue inzet op die hotspotlocaties is broodnodig. D66 blijft dan ook graag op de hoogte van de aanpak van het probleem. De inwoners van Utrecht verdienen immers een schone buurt, waar zij ook wonen.

De **voorzitter** heet het nieuwe commissielid de heer Emmen welkom.

De heer **Emmen** (Utrecht NU!) beschouwt zijn inbreng niet als een maidenspeech. Dat is te veel eer. Hij zal het kort houden. Utrecht Nu! Is blij dat het college nu erkent dat zwerfafval een negatieve impact heeft op de gezondheid en de veiligheid van de inwoners. Helaas merken de inwoners nog weinig van verbeteringen en liggen de straten op sommige plekken nog te vaak vol met zakken, grofvuil, bedrijfsaval, etc. Bijplaatsing in de vorm van regulier afval in zakken kan alleen worden opgelost met meer regelmatige lediging van de containers. Handhaving gaat natuurlijk niets helpen, als iemand geen andere keuze heeft dan een zak naast de container te zetten. Handhaving is wel een optie op plekken waar regelmatig grofvuil wordt gedumpt, zoals huisraad en dergelijke. Zijn fractie zal dan ook oproepen om dit met meer regelmaat te doen op de zogenaamde hotspots en ook op avonden. Dan worden de meeste meldingen gedaan van

afvaldumping. Zijn fractie vraagt zich af of bij grofvuil voldoende gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om het op afspraak te laten ophalen, met name in de hotspots. Is dat niet het geval, dan moet dit beter onder de aandacht worden gebracht. Zijn fractie dacht daarbij aan posters op de ondergrondse containers waarop dit wordt uitgelegd. Hij vraagt de wethouder of dat tot de mogelijkheden behoort. Zijn laatste punt is bedrijfsafval. Dat is een groot probleem, maar er lijkt toch weinig aandacht te zijn voor de oorzaken. Waarom voelen ondernemers zich genoodzaakt om afval op straat te zetten? Zijn fractie ziet liever dat de gemeente samen met ondernemers zoekt naar oplossingen, net zoals dat met de inwoners gebeurt. Zijn fractie ziet bij de gemeente een grote mate van bereidheid tot samenwerking en participatie, maar in de richting van de bedrijven ziet zij dat eigenlijk niet terug. Ziet de wethouder hierin ook een onbalans?

De heer **Van den Enk** (Student & Starter) herinnert zich dat hij als kind voor het eerst in De Efteling kwam. De attracties waren heel mooi, maar een andere herinnering bleef hem bij.

De **voorzitter** heeft toen hij de heer Van den Enk het woord gaf hem gevraagd zijn bijdrage kort te houden. Anekdotes zijn leuk en introducties zijn heel interessant, maar dat vertraagt de vergadering. Spreker zal hem een appje sturen over de gevolgen hiervan. Hij vraagt de heer Van den Enk zich tot zijn vragen te beperken.

De heer **Van den Enk** (Student & Starter) gaat dan meteen door naar waar het om draait: Holle, Bolle Gijs. De voorzitter kan boos worden, maar hij heeft dit nodig voor zijn verhaal. Holle Bolle Gijs is een voorbeeld van hoe iemand de mens kan verleiden om zijn afval goed weg te verwerken. Zijn fractie is benieuwd of dit op een goede manier ook naar Utrecht kan worden gebracht. Is er niet een manier te bedenken om inwoners en specifiek jongere inwoners aan te moedigen om het afval niet op straat, maar in de prullenbakken te gooien? In marketingtermen wordt dit ook welk nudging genoemd. Student & Starter zou niet Student & Starter zijn, als zij niet een idee hiervoor zou hebben. Zou hierover niet een afstudeeropdracht kunnen worden uitgezet onder HKU- en MBO-studenten om een aantrekkelijke toepassing te bedenken waardoor jongere inwoners worden aangemoedigd om hun afval in de prullenbakken te gooien? Hij vraagt de wethouder om een reactie op dit idee. Hij gaat over naar de ondergrondse containers. In de deelaanpak voor de hotspots werd iets gezegd over specifieke communicatiecampagnes. De resultaten daarvan heeft zijn fractie echter nog niet goed terug kunnen zien. Hij vraagt om een korte toelichting van de wethouder. Verder mist zijn fractie een kaart waarop alle ondergrondse containers zijn aangegeven. Toen hij bij zijn verhuizing in zijn buurt moeilijk een papierbak kon vinden kwam hij op het idee om een kaart te zoeken met containers. Die bestaat niet. Het zou misschien een mooie toevoeging zijn om te kijken of de gemeente zo de inwoners kan helpen hun afval beter te scheiden.

Mevrouw **Passier** (VOLT) heeft één korte aanvulling op alles wat al is gezegd. Utrecht zet in op een autoluwe stad en minder auto's. Daarom vraagt zij aan de wethouder of zij dit meeneemt in de plannen voor de toekomst en in de plannen om het grofvuil vaker op te halen dat nu wordt neergezet bij de ondergrondse containers.

Mevrouw **Heijne** (GL) vindt het goed te lezen dat het college inzet op de aanpak samen met de buurtbewoners. Ook wordt ingezet op de adoptie van containers. GL begrijpt dat de adoptie van containers laagdrempelig moet worden gehouden, maar denkt dat dit kan worden gecombineerd met de aanleg van die containertuintjes. Haar fractie heeft zich erbij neergelegd dat de wethouder een ander containertuintje voor ogen heeft dan GL. Maar haar fractie zou graag zien dat mensen actief worden gestimuleerd om de tuintjes die de wethouder wil aan te leggen. Uit een evaluatie van het effect van containertuintjes in Amsterdam blijkt dat zij wel degelijk effect hebben op die bijplaatsingen. Ook hebben zij invloed op hoe mensen de omgeving, de leefbaarheid en het groen ervaren. GL hoort graag een reactie van de wethouder. Verder sluit zij zich aan bij de PvdA wat betreft de rondslingerende winkelwagens. Het al door de CU, DENK en D66 genoemde aspect van de communicatie vindt GL heel belangrijk. De al door de CU genoemde buurtambassadeurs kunnen een goede rol vervullen. Tenslotte wijst zij erop dat GL geen camera's wil.

De heer **Dijkstra** (CDA) complimenteert na lezing van de raadsbrief de wethouder met haar aanpak. Er zijn al veel creatieve ideeën die ook worden uitgevoerd. Daar wordt het CDA enthousiast van. Hij is het eens met Utrecht Nu! dat meer legen kan helpen. Ook is hij het eens met de VVD, DENK en GL dat creatief zijn in communicatie kan helpen. Verder sluit zijn fractie

zich aan bij de vraag van de VVD of voor die kartonnen modules het ontwerp nu wel het handigste ontwerp is. Het is een beetje een kip-ei-verhaal. De bewoners zeggen dat het er niet in past of zij proppen het erin en de gemeente zegt dat zij het afval kleiner hadden moeten maken. Zo wordt het een cirkelredenering, maar de bak is vol. Anders dan D66 is het CDA er niet voor om mensen in de ene wijk langer te laten wachten op handhaving dan mensen in andere wijken. Hij hoort graag een toezegging hierover van de wethouder.

De **voorzitter** concludeert dat de inbreng van de fracties in de eerste (en enige) termijn is afgesloten. Hij wil het college het woord geven, maar denkt dat een kleine schorsing nodig is.

Wethouder **Schilderman** denkt tien, misschien vijf minuten nodig te hebben. Er zijn tenminste veertig vragen gesteld.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 15.50 uur en heropent deze om 16,03 uur. Hij verzoekt de wethouder in haar reactie puntig te zijn, de inleiding te schrappen om tijd te besparen en meteen over te gaan tot de beantwoording van de veertig vragen.

Wethouder **Schilderman** hoorde dat EenUtrecht vroeg of dit onderwerp voldoende prioriteit heeft. Haar antwoord is dat dit een enorme prioriteit heeft. Dat was te zien bij de Voorjaarnota toen tonnen extra werden vrijgemaakt voor deze aanpak. Dat is te zien in de verhoging van de boetes, in de intensivering van de handhaving en de in de woorden van de heer Dijkstra onorthodoxe aanpak op de hotspots. Maar uiteindelijk is het een kwestie van gedrag. Dat hebben alle fracties ook naar voren gebracht. Het gaat over gedrag van mensen in deze stad dat uiteindelijk wel negatieve gevolgen heeft voor het straatbeeld, de mensen en de dieren. EenUtrecht vroeg of hieraan bij de aanleg van de ondergrondse containers niet meer aandacht had moeten worden besteed. Zij betwijfelt of dit het juiste beeld geeft. Het systeem voor de nieuwe inzameling is namelijk in 2014 getest in Lunetten en dat verliep eigenlijk zonder al te veel problemen. Omdat het al wat langer geleden is denkt zij dat mensen vergeten zijn hoe groot de zooi was met de zakken. Iemand die af en toe door de Voorstraat loopt, ziet nog wat voor gevolgen de zakken hebben. Het college ziet dat het een inherent menselijk probleem.is en dat deze worsteling zal blijven voortduren. EenUtrecht vroeg ook om onorthodoxe voorstellen om dingen te doen die ook meer budget vragen. Dat heeft het college dus eerder dit jaar gedaan. De raad heeft ook ingestemd met een extra budget. Spreekster sluit echter niet uit dat het college, zeker op basis van het werkveld, hieraan nog meer prioriteit zal geven. EenUtrecht had vijf suggesties om hiermee om te gaan. Een daarvan was meer zeggenschap van de bewoners. Het college vond dat het dat met de adoptie heel mooi heeft gedaan. Het zomaar opschuiven van containers gaat niet vanwege kabels en leidingen. Nu al zorgt het college voor participatie over de precieze plek van een container. Vaak wordt die ook op initiatief van bewoners verplaatst. Een andere suggestie was het toevoegen van containertuintjes. De commissie heeft daar ook over gediscussieerd. Die mogelijkheid biedt het college ook. Spreekster heeft net geprobeerd na te gaan of bekend is welk aantal is gerealiseerd, ook nadat het college na schriftelijke vragen nog meer onder de aandacht van de bewoners heeft gebracht dat mensen ook de omgeving van de containers kunnen vergroenen. Het college heeft daar geen precieze cijfers over, maar het krijgt wel het beeld dat dit vaker wordt aangevraagd en dat het ook vaker gebeurt dat plekken worden vergroend. Gevraagd werd om een vaste ophaaldag voor het grofvuil. De gemeente doet dat al op specifieke momenten, maar dan moet wel de gratis afspraak worden gemaakt. In de meeste wijken gaat het dan ook goed. Ook werd gevraagd om een experiment met een slimme container die ziet, wanneer hij vol is. Die container heeft de gemeente al. De gemeente weet van de containers dat zij vol zijn. Vele commissieleden weten ook dat de aanleiding voor de bijplaatsing doorgaans niet is dat de container vol is. Iemand zet er gewoon iets naast en zodra dat is gebeurd wordt er een heleboel naast gezet. De laatste suggestie van EenUtrecht was meer handhaving. Dat doet het college. Het heeft de boetes verhoogd en heeft hiervoor meer handhaving uitgetrokken. Het ligt in de lijn der verwachting dat het college hiervoor volgend jaar weer meer handhaving zal vrijmaken. Zij merkt daarbij wel op dat de pakkans vrij beperkt is. Naarmate de gemeente meer handhaving toevoegt, gaan de mensen zich anoniemer gedragen met hun afval. Zij halen b.v. hun adresgegevens eruit. Zeker bij grofvuil staat er nooit een naam op. Mensen doen er alles aan om zich hieraan te onttrekken. De PvdD vroeg of het ook niet gaat over overconsumptie en of afvalpreventie niet van belang is. Spreekster is het er helemaal mee eens dat dit van groot belang is. Het heeft ook een vaste plek in het afvalbeleid van de gemeente. Utrecht werkt hierin samen met G4, NRVD, RWS en VNG omdat vele van dit soort zaken buiten de invloedsfeer van de gemeente liggen. Het upcyclecentrum en

de gemeentelijke communicatiecampagnes kunnen daarbij helpen. Binnenkort kan de PvdD in de Visie Circulair daar veel meer over vernemen. De PvdD vroeg ook wat het lange termijnplan is. Voor een deel is het lange termijnplan het voortzetten van het beleid ten aanzien van de bijplaatsingen op hotspots omdat het college ziet dat het ondanks die inzet een hardnekkig probleem is. Vele commissieleden zijn het daarover met elkaar eens. Voor de rest komen ook de bekende pijlers terug: basis op orde, samenwerking en participatie, monitoring en handhaving en maatwerk op de hotspots. De PvdD vroeg ook naar de gevolgen voor dieren en vroeg ook om niet over te gaan tot het doden van dieren. Rond de afvalverwerking werkt de gemeente met de IDR-methode. Dat is volgens haar de PvdD meer dan bekend. Dat doet het college hier ook en daarom heeft het zijn aandacht. Binnenshuis, maar ook in de openbare ruimte zullen dieren op voedsel afkomen. De PvdD vroeg verder naar de strategie richting bedrijfsleven. In 2022 heeft de gemeente voor het eerst aanbiedregels voor bedrijfsafval opgenomen. Dat is teruggekomen in het verzamelbesluit dat hoort bij de afvalstoffenheffing. In 2023 zijn die regels weer aangescherpt na overleg met CMU (Centrummanagement Utrecht), ondernemers en bewoners. De handhaving is in eerste instantie gericht op de binnenstad, maar het college gaat dit uitbreiden tot Biltstraat, Kanaalstraat en Amsterdamse Straatweg. Ook vroeg de PvdD naar de containertuintjes, net als een aantal ander fracties. Het college heeft bij de beantwoording van de schriftelijke vragen zijn aanpak meegedeeld. Spreekster weet niet of dit tot genoegen van GL was. Het college ziet ook dat dit helpt, met als bijkomend voordeel dat, als het dit op deze wijze doet, het ook meer klimaat-adaptieve waarde heeft. Het college gaat dus op deze wijze door. Spreekster komt later terug op het grofvuil waar de CU naar vroeg. De CU vroeg ook naar vervolgstappen en regulier overleg met bewoners. Dat doet het college ook. Naar aanleiding van de wijkdialogen in Overvecht is er bijvoorbeeld gedurende de zomer meer materieel en meer handhaving ingezet. Maatwerk kan inderdaad prompt worden geleverd naar aanleiding van input van bewoners. Zij zegt er altijd wel bij dat het heel belangrijk is dat mensen blijven melden. Het systeem werkt niet alleen op basis van meldingen, maar *ook* op basis van meldingen. Nu de pers er bij zit, raadt zij mensen aan dit te blijven doen. De CU vroeg naar een vast afhaalmoment rond afvalstations. Een pilot hierover start naar verwachting in januari 2024. Als zij positieve effecten ziet, is er alle aanleiding om dit door te zetten. De VVD had het over de reactietijd van 24 uur. Daarover ontstond een debatje met D66 en andere fracties. Waarom kan dit niet korter? Dat heeft te maken met een capaciteitstekort. Zij gebruikt het voorbeeld van de heer Te Hoonte. Kost het nu meer tijd op het moment dat iemand zegt: “Ik vraag toch gewoon om koffie, wat maakt het nu uit dat het er dan sneller is?” Dat heeft ermee te maken dat er niet de hele dag iemand naast het bureau staat om koffie in te schenken. Hoe meer tijd iemand heeft, hoe meer efficiënt hij zijn route kan plannen, met minder capaciteit kan dus meer worden bereikt. Als de reactietijd korter wordt, slaagt de gemeente er niet in om dit te realiseren op deze plekken. Daarom begrijpt zij ook de suggestie van D66, die volgens haar voortkomt uit een goed gesprek met de mensen die het afval opruimen, dat wanneer iets meer tijd wordt genomen, het veel beter wordt gereguleerd en dat een kortere route ontstaat op de echte hotspots. Dat betekent dat op andere plekken het afval iets langer zou liggen. Daarbij kan zij zich best iets voorstellen, maar zij kan zich ook voorstellen dat de heer Te Hoonte er iets van vindt. In ieder geval legt dit de mogelijkheden echt bij de professional die daarmee de focus heeft op die hotspots. Het past in de lijn van het college en het lijkt haar dus logisch, maar zij ziet ook dat de heer Te Hoonte er iets van vindt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft veel vertrouwen in de professional, maar plannen is ook een professie. De doelstelling zou toch moeten zijn dat in de hele stad het afval er zo kort mogelijk ligt. Het zou niet een doelstelling moeten zijn dat het er langer dan 24 uur ligt. Als wordt toegezegd dat het allemaal zo snel mogelijk wordt opgeruimd, zou hij zich daarin kunnen vinden. Nu lijkt het er echter op dat het ook de wens is om het niet sneller te doen.

Volgens wethouder **Schilderman** is die wens om het sneller te doen er zeker, maar de allereerste wens is dat Holland zijn afval niet dumpt in de openbare ruimte. Wens 2 is om het, als dat gebeurt, op te ruimen, hoewel er ook iets voor te zeggen is om het soms iets langer te laten staan omdat mensen dit veroorzaken. Maar dat is niet het beleid van het college. Als de gemeente die 24 uur minder hard hanteert, zou dat als effect hebben dat op sommige plekken het afval veel sneller wordt opgehaald. Dan zou de gemeente het afval op deze hotspots het allersnelst kunnen ophalen en zo kort mogelijk op straat zijn, maar het betekent ook dat het op plekken waar maar af en toe iets ligt iets langer zal worden. Zij zou dat een begaanbaar pad vinden, zij hoopt dat de heer Te Hoonte dat ook vindt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zou het een begaanbaar pad vinden, als de gemeente probeert het sneller te doen en te accepteren dat de reactietijd op sommige plekken op 24 uur ligt. Die tijd op bepaalde plekken langer maken doet volgens hem geen recht aan mensen die een melding doen. Dan gaan de meldingen afnemen.

Wethouder **Schilderman** heeft de opmerking van de heer Te Hoonte geconstateerd, maar zij kan niet zo maar op deze manier extra capaciteit ergens vandaan halen, dat nog los van het feit dat moet worden gezocht naar een efficiënte invulling. Er zijn twee smaken: de gemeente houdt de 24 uur aan of zij gaat op sommige plekken veel sneller optreden, wetende dat het dan op sommige plekken iets langer zal duren. De VVD vroeg ook of het mogelijk is om creatiever op te roepen tot het gewenste gedrag bij het deponeren van afval in de container. Zij vindt dat een interessante gedachte. Op sommige plekken doet de gemeente dat ook door middel van maatwerktrajecten. Dat gaat bijvoorbeeld over het 'wrappen' van containers in een soort van informatielint. Zij krijgen dan een andere 'look' eromheen. Het college kan zich voorstellen dat, als dat helpt, het ook verder wordt toegepast. Een extra wijkbrief vindt zij ook een interessant punt om over na te denken. Dat idee neemt zij ook mee. De VVD vroeg ook of er niet meer restafvalcontainers kunnen worden vervangen door kartoncontainers. De gemeente monitort continu de capaciteitsbehoefte voor de verschillende afvalfracties. Als blijkt dat er meer behoefte is aan capaciteit voor papier dan voor restafval, dan kunnen zij inderdaad vervangen worden. Zij begrijpt ook de beweging die de VVD hier benoemt, maar daar zal het college op basis van de capaciteit invulling aan geven.

De heer **Te Hoonte** (VVD) richt zich op de plekken waar twee restcontainers staan. Volgens hem wordt dan de fractie papier niet gemeten omdat er geen papierbak is. Het gaat hem er specifiek om, om op die plekken waar er nog geen papierbak is een papierbak toe te voegen. Daarmee zou ergens een pilot kunnen plaatsvinden

Wethouder **Schilderman** kan zich daar iets bij voorstellen. Het college verstuurt de eerder genoemde brief een keer per jaar in het tweede kwartaal. Het lijkt haar goed om er op dat moment op terug te komen om te melden in hoeverre het college dit heeft kunnen uitvoeren en of dat goede resultaten oplevert. De VVD vraagt ook of Utrecht niet naar een ander systeem voor de invoer moet, bijvoorbeeld zoals dat in Dutsland bestaat. Het college zou het veel logischer vinden dat leveranciers hun verpakkingen weer terug zouden nemen. HelloFresh doet dat bijvoorbeeld al. De vraag is wel of het mogelijk zou zijn tot een dekkend netwerk hiervoor te komen. Zoiets zou misschien het best eerst met ondernemers kunnen worden uitgeprobeerd, als er een wat duidelijker relatie met de leveranciers is. Dat zou een ander soort systeem zijn op het gebied van karton. De PvdA vroeg aandacht voor de vraagstukken van zekerheid en continuïteit bij zo'n kleine afdeling. Dit is inderdaad een aandachtspunt voor het college. De PvdA vroeg ook of er een mandaat is om de hotspots proactief aan te pakken en niet alleen de meldingen. Er is echt ook mandaat om dat te doen, maar dat mandaat wordt hier en daar wel beperkt, bijvoorbeeld ten aanzien van de al besproken 24 uur. Zij voelt echter wel steun om hier wat experimenteel mee om te gaan. De PvdA stelde ook een vraag over winkelwagens. Het lijkt haar goed om het gesprek daarover nogmaals aan te gaan. In eerste instantie zou het volgens het college de bedoeling zijn dat de ondernemers de winkelwagens zelf opruimen. Zij kunnen ze immers het beste gebruiken. Het college zou in vervolg daarop gebieden kunnen aanwijzen waar het de ondernemers een extra verplichting oplegt. Het college zoekt nog wel naar de manier waarop het dat precies kan doen. Zij gaat gesprekken aan en neemt dat mee in die brief in het tweede kwartaal. DENK vroeg naar mogelijkheden om ondernemers tegemoet te komen om de overlast te verminderen. Het lastige bij ondernemers is dat de markt voor afval een vrije markt is. Ondernemers mogen hun afval door derden laten ophalen. De gemeente heeft dus geen dekkende afspraak met alle ondernemers in de stad. Het is dan ook lastig hen tegemoet te komen. Dat gesprek is er wel rond de binnenstad omdat de meeste ondernemers daar een contract hebben met de gemeente of hun contract doorgeven aan de gemeente omdat er vaak met specifieke voertuigen ingezameld moet worden. Daar voert het college ook het gesprek over hoe het efficiënter zou kunnen. DENK vroeg ook of de gemeente mensen meer kan verleiden om een container te adopteren. Het college doet dat via de communicatiecampagne 'Útrecht, ons schoone stadsie'. In die campagne communiceert de gemeente over het juist aanbieden van afval en recycling. In het voorjaar start de gemeente ook een deelcampagne specifiek over bijplaatsingen. Daarin kan ook specifiek aandacht worden gegeven aan het adopteren van de container. DENK vroeg ook waarom de containers niet op slot zijn. Dat is een raadsbesluit geweest uit 2018. Er waren twee motiveringen. De ene was dat het nodig hebben van een pasje zou leiden tot bijplaatsingen, de andere ging over

privacyvraagstukken; de vraag was of het echt nodig is om te registreren wie de container opent en wanneer. Dat is het beleid van de raad. DENK vroeg verder of het mogelijk is te onderzoeken of alleen volle containers zorgen voor bijplaatsingen. Het college heeft daar vaker onderzoek naar gedaan. In enkele gevallen blijkt het de volle container te zijn, maar in vele gevallen is het gewoon gedrag. Zeker wanneer er al een stuk afval bij staat, wordt er nog meer neergezet. Als andere redenen werden genoemd: alleen de ene container geprobeerd, de container niet willen aanraken, het deksel omhoog moeten tillen of het is vies. DENK vroeg verder of de gemeente steekproven kan doen. Zij vraagt zich af waar dit precies over ging. De suggestie van haar ambtenaren is dat steekproeven een beetje ver gaan en dat zij vertrouwen hebben in de uitvoering.

De heer **Usta** (DENK) licht toe dat hij vroeg naar steekproven om te zien of op operationeel gebied het werk goed wordt verricht. Het is geen wantrouwen, het gaat hem erom dat werknemers begrijpen wat hun taak is en hoe zij die goed kunnen uit voeren. Misschien kan hierdoor overbodig afval worden gereduceerd. Hij hoorde de wethouder zeggen dat het niet alleen aan volle containers ligt dat er extra afval wordt geplaatst, maar vooral aan het gedrag. Wordt daarop ingespeeld en wordt daaraan gewerkt zodat dit in het vervolg niet meer gebeurt?

Wethouder **Schilderman** antwoordt op de tweede vraag. Het is zeker een belangrijk communicatievraagstuk. Het begint immers, en het eindigt ook, wanneer mensen hun gedrag veranderen. Tot alle mensen die per ongeluk meeluisteren richt zij de oproep het afval er niet naast te zetten, maar het naar een andere container te brengen, als een container vol is en in elk geval de moeite te nemen om het weg te zetten. Ook zij willen niet tegen een vieze straat aankijken, nog los van de consequenties voor natuur, dier en milieu. Het college heeft daar aandacht voor, zij heeft al iets gezegd over de communicatiecampagne. Het punt van de steekproeven is haar nu duidelijker en zij begrijpt de suggestie van haar ambtenaren nu ook beter. Het college heeft geen enkele aanleiding om te denken dat de mensen van de gemeente dit werk niet op de juiste manier verrichten; het college heeft zelfs het idee dat het deze mensen meer vertrouwen moet geven in de uitvoering en dat zij zelf vaak beter weten op welke plekken en wanneer zij in moeten grijpen om het schoon te houden. Dat maatwerk laat het college nu zien in die aanpak. Het college zoekt het dan ook eerder in het loslaten van die strakke sturing dan in het uitvoeren van extra controle.

De heer **Usta** (DENK) herhaalt dat hij volledig vertrouwen heeft in de uitvoerders. Zijn achterliggende reden voor de vraag was een andere. Hij vraagt de wethouder wat specifiek wordt gedaan om het gedrag van de bewoners te beïnvloeden. Wat is de reden waarom zij afval naast de container deponeren? Op die vraag krijgt hij geen specifiek antwoord.

Wethouder **Schilderman** heeft op die vraag die ook door vele anderen is gesteld het antwoord al gegeven. Ook over wat de gemeente doet in de openbare ruimte heef zij het gehad. Voor de communicatiecampagne werd daarnet een aantal suggesties gedaan, bijvoorbeeld vanuit de VVD. Handhaven en beboeten zijn ook een manier om het gedrag te beïnvloeden. Het blijft een gedragsprobleem en dat heeft de gemeente niet geheel in de hand. Soms denkt zij dat het ook goed is dat de overheid niet al het gedrag van de inwoners onder controle heeft. D66 vroeg naar meertalige communicatie om het gedrag aan te pakken. Vanuit een bewonersinitiatief wordt dat nu in Zuilen getest. Als dat helpt, gaat het college dat uitbreiden. Over de norm heeft zij het al gehad. D66 vroeg ook naar de combinatie van handhaven en inzamelen. Het college heeft dat overwogen, maar dan moet de inzamelaar ook erkend zijn als handhaver. Dat is een lastig proces omdat voor handhaving heel veel wordt gevraagd op het gebied van certificering en specifieke kennis. Het college ziet op dit moment meer in het samen op pad sturen van mensen dan dat te verenigen in één persoon. Utrecht Nu! vroeg of er voldoende gebruik wordt gemaakt van de regeling voor het grofvuil en wat de mogelijkheden zijn om het op te laten halen. Er wordt best wel wat gebruik van gemaakt. Op zich vindt zij het mooi, als mensen het grofvuil gewoon naar de milieustraat brengen, maar het college zal dit nog verder onder de aandacht brengen in de communicatiecampagne die op dit moment loopt. Utrecht Nu! stelde ook een vraag over het bedrijfsafval. Bij de beantwoording van een andere vraag heeft zij daar al iets over gezegd. Het college vindt het echter wel belangrijk dat ondernemers hun verantwoordelijkheid voelen voor deze oplossing. De gemeente werkt samen met CMU om te zoeken naar oplossingen. Daarom heeft het college net iets aangepast in de uren van de aanlevertijden. De volgende stappen worden natuurlijk wel lastiger. Er was een wild idee om geen karton meer op te halen van ondernemers in de binnenstad met als oplossing het terug te geven aan de plek die al het papier

aanlevert. Albert Heijn doet dit al jaren, maar voor de kleine ondernemer is dat lastiger. Het is een interessant idee om verder over te discussiëren. Student &Starter vroeg naar creatieve ideeën om het gedrag te beïnvloeden. In haar antwoord op een vraag van de VVD heeft spreekster al gewezen op het ‘wrappen’ van containers. Een afstudeeropdracht is een leuk idee. De gemeente heeft dat al eens gedaan met een onderzoek naar beïnvloeding van mensen met geluid. Het college kan kijken of het hiermee iets kan doen. Het komt daar dan in het tweede kwartaal van 2024 op terug om te laten weten dat het gelukt is daar iemand voor te vinden. Student & Starter vroeg ook nog naar de specifieke communicatiecampagne. Daarover heeft zij al veel gezegd. De gemeente communiceert over het op de juiste manier aanbieden van afval en over recycling. In het voorjaar van 2024 komt er nog een deelcampagne specifiek over bijplaatsingen en aandacht voor het adopteren van containers. Student & Starter miste een kaart waarop alle containers zijn aangegeven. Deze zijn te vinden via mijnafvalwijzer.nl. Zij heeft het net geprobeerd, de site doet het. VOLT vroeg of de autoluwe stad ook wordt meegenomen in de toekomstplannen. Voor een deel houdt het college daar nu al rekening mee omdat aanhangers en bakfietsen geleend kunnen worden. Daar wordt veel gebruik van gemaakt. In het Buurtkwartier en in Merwede is er maatwerk. Daar zijn ook speciale plekken waar mensen het afval achter kunnen laten. Daar wordt ook ingezet op hergebruik en upcycling zodat bewoners daar überhaupt niet meer naartoe hoeven, maar het betekent wel dat de kans aanzienlijk is dat de vraag voor het ophalen van grofvuil hier en daar toeneemt, maar de eerste bedoeling van het college is ook de hoeveelheid grofvuil te verminderen door te kijken naar hergebruik. GL vroeg naar Amsterdam te kijken voor de containertuintjes. Het college zal dat doen en zal dat onderzoeken. Spreekster heeft al aangegeven waarom het college zijn aanpak verstandig acht. Maar het college zal natuurlijk heel waakzaam blijven ten aanzien van deze goede ideeën. Het CDA is er niet voor mensen in de ene wijk langer op handhaving te laten wachten dan mensen in een andere wijk. Dat staat heel erg op gespannen voet met de hotspots aanpak. Daarin wil het college de aandacht richten op de plekken waar het het ergste is. Het college maakt geen onderscheid tussen wijken, maar er gaat wel meer aandacht uit naar wijken met veel hot spots dan naar wijken met minder hotspots. De CU stelde een vraag over digitale vaardigheid en over maatwerk. Het maatwerkproject gaat het college in gang zetten voor extra participatie met extra inzet van de Utrecht Schone Stad Coaches. Die coaches gaan in gesprek met bewoners van de wijken met hotspots door langs de deuren te gaan en door middel van een informatiekraam op een centrale plek. Op deze manier worden bewoners er meer bij betrokken om zo meer commitment te krijgen om de bijplaatsingen te achterhalen en om meer te begrijpen van de oorzaken. Daarom wil het college ook nog buurtambassadeurs werven. De communicatiecampagne Utrecht Schone Stad heeft ook aandacht voor de afvalscheidingsstations en de kringlopen. Vanuit het project upcycle centrum komt er een kringloopcoach om de afvalscheidingsstations en de bewoners hierover verder te informeren. Digitale vaardigheid kan daarin een rol spelen. Aan de andere kant is er ook heel veel inzet op zaken die niet digitaal zijn. Het is een tweesporen-aanpak, maar zij hoopt altijd ook nog dat iedereen digitaal vaardig wordt gemaakt.

De heer **Dijkstra** (CDA) hoort wat de wethouder zegt over die hotspots. Dat is begrijpelijk, maar de vraag die hij aan het einde van zijn inbreng stelde was of een inwoner van Vleuten-De Meern, als hij belt, erop rekenen dat er evenveel tempo wordt gemaakt met de afhandeling van zijn melding - zijn streven is binnen 24 uur- als met de vraag van een inwoner van Overvecht. Kan de wethouder dat bevestigen of ziet zij dit anders?

Volgens wethouder **Schilderman** ging het centrale debatje van daarnet juist hierover. Er is de wens om het overal binnen 24 uur opgeruimd te hebben. Op het moment dat de gemeente sneller aan de slag wil op de hotspot locaties, betekent dat ook dat mensen op een andere plek soms langer moeten wachten. Dat is de afweging die gemaakt moet worden. Zij kan zich best voorstellen dat iemand wat harder wil lopen op die hotspots. Dat betekent dat op een plek waar er minder vaak bijplaatsingen zijn het wachten iets langer duurt. Zij vindt dat echt wel logisch., ook gezien de aandacht die de raad vaak heeft voor de plekken waar het keer op keer gebeurt. Maar zij kan zich ok voorstellen dat sommigen dat anders zien. Zij wil kijken of de gemeente hiermee aan de slag kan gaan en de commissie hierover in het tweede kwartaal van 2024 rapporteren. Maar zij ziet ook dat de meningen hierover verdeeld zijn. Zij kan zich voorstellen dat de commissie zich daarover uitspreekt.

De heer **Vasters** (D66) overweegt een motie om hierover een uitspraak van de raad te krijgen.

De **voorzitter** stelt vast dat de wethouder klaar is .Hij vraagt of alle vragen zijn beantwoord. Hij constateert dat dit het geval is.

De heer **Lok** heeft geen nieuwe toezeggingen gehoord, wel een explicitering van een aantal zaken.

Wethouder **Schilderman** heeft een aantal dingen geëxpliciteerd. Het ging over de winkelwagens, over evaluatie richting Amsterdam van de containertuintjes, over een mogelijke student en over de papiercontainer waar de VVD naar vroeg. Maar vele van de ideeën die vandaag besproken zijn zijn zaken waar het college mee bezig is. In de algemene update zullen de commissieleden vele van hun favorieten terugvinden.

De **voorzitter** kijkt naar de agenderende fracties. Hij hoorde al dat de heer Vasters een motie wil indienen. Dat betekent dat dit stuk in de raad wordt behandeld. Hij ziet dat de PvdA dat ook wil.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wil ook een motie indienen over het eigenaarschap.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wil verder onderzoek doen naar de planning van die routes en de aanrijtijden.

De **voorzitter** concludeert dat het onderwerp op 7 december 2023 in de raad wordt behandeld. Hij wijst erop dat voor het volgende agendapunt, het initiatiefvoorstel leidende principes en lokale regels energietransitie, 60 minuten is gepland. Eigenlijk is er voor dat onderwerp een fatale termijn. De commissie zou dus vandaag dit onderwerp moeten afhandelen omdat dat bepaalt of VOLT met een amendement komt op 7 december 2023 of dat het een volwaardig initiatiefvoorstel wordt. Er is echter echt wel 60 minuten voor nodig. Dat betekent dat de commissie er vanmiddag mee kan beginnen en de behandeling vanavond afmaakt. Vanavond staan er ook nog eens 180 minuten voor agendapunt 11, Huisvesting kwetsbare groepen. Ook dat punt heeft een fatale termijn. Dit betekent dat er een probleem is. Dat kan alleen worden opgelost, als de commissie agendapunt 10 vrij snel kan behandelen en het punt over de schorsing heen tilt. Zijn voorstel is om gewoon te beginnen met het initiatiefvoorstel en te kijken hoever de commissie komt. Om 16.50 uur wil hij stoppen zodat de Kinderraad hier kan plaatsvinden. De consequentie is dat het geheime deel van de vergadering en het openbare deel vanavond wat later is. Hij stelt vast dat de commissie ermee instemt om het zo te doen.

De heer **Usta** (DENK) vraagt wat het voorstel was.

De **voorzitter** geeft aan dat het voorstel is om nu te beginnen en door te gaan tot 16.50 uur. Dan komt de Kinderraad. Vanavond gaat de commissie gewoon door. Zodra de commissie klaar is, gaat zij agendapunt 11 behandelen, eerst in een geheim deel en vervolgens in een openbare deel. Het avondgedeelte van de vergadering begint om 19.30 uur.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 16.37 uur en heropent deze om 16.38 uur

10. Toelichting Initiatiefvoorstel leidende principes en lokale regels energietransitie

De **voorzitter** herhaalt dat de behandeltijd 60 minuten is. Hij vraagt de interrupties zo kort mogelijk te houden.

Mevrouw **Heijne** (GL) heeft een punt van orde .Zij dacht dat de leden met een initiatiefvoorstel achter de voorzitterstafel zouden zitten. Zij heeft allemaal vragen aan VOLT. Dat kan dus niet .

De **voorzitter** wijst erop dat mevrouw Heijne best vragen kan stellen aan Volt.

Mevrouw **De Vos** licht toe dat het initiatiefvoorstel nog niet is ingediend. Vanochtend is er een technische sessie geweest. VOLT zal het voorstel zo toelichten en dan wordt duidelijk of het initiatiefvoorstel wordt ingediend of dat het wordt omgebouwd tot een amendement.

De **voorzitter** voegt hieraan toe dat dat amendement dan op 7 december 2023 wordt ingediend. De commissie gaat werken vanuit een nieuwe werkelijkheid. VOLT heeft in de commissievergadering van 20 april 2023 een initiatiefvoorstel aangekondigd. Het doel van het initiatiefvoorstel is inwoners van Utrecht een centrale positie te geven in de energietransitie en om ruimte te geven aan lokale initiatieven. Vanochtend is er een technische sessie geweest om het voorstel inhoudelijk toe te lichten om vervolgens in de commissie het debat te kunnen voeren over het conceptvoorstel.

Mevrouw **Passier** (VOLT) dankt de commissie voor de mogelijkheid om dit voorstel op deze nogal ongewone manier te behandelen zodat het mogelijk kan worden meegenomen naar de raadsbehandeling van de Startnotitie Klimaatvisie. Naar aanleiding van dit debat zal haar fractie beslissen of zij dit inderdaad meeneemt naar de raadsbehandeling van de Startnotitie of dat zij het als los voorstel zal indienen. Nederland staat voor verscheidene grote uitdagingen. Een daarvan is de energietransitie. Ook in Utrecht wordt daar veel werk van gemaakt. Er moet constant ingespeeld worden op nieuwe ontwikkelingen, maar op dit moment is daar nog geen basis voor. Er wordt nieuwe wetgeving opgesteld, zoals de nieuwe Warmtewet, maar wachten op dit landelijke beleid kan niet omdat de energietransitie nu plaatsvindt en de gemeente de regie moet nemen. VOLT wil vier basisprincipes meegeven voor deze gemeente Door deze principes op te nemen in de Klimaatvisie kan de raad de benodigde regie pakken. De raad kan ervoor kiezen die principes op te nemen in de Klimaatvisie. De raad kan erop inzetten om onafhankelijke flexibele energiesystemen te ontwikkelen waarmee Utrecht klaar is voor de toekomst. De raad kan er ook voor zorgen dat iedereen hiervan kan meeprofiteren. VOLT neemt de commissie graag mee in de noodzaak van de systeemintegratie op lokaal niveau en de vier principes waarmee VOLT nu sturing wil geven aan de flexibele energiesystemen van de toekomst. In de toekomst zullen nu gescheiden energiesystemen (elektriciteit, gas en warmte) met elkaar worden geïntegreerd. Daarvoor en om het centrale energienet te ontlasten moet de overstap worden gemaakt van centrale energienetwerken naar decentrale energiesystemen.

De heer **Peters** (D66) heeft het initiatiefvoorstel gelezen . Betekent dit dat er geen plek meer is voor stadsverwarming?

Mevrouw **Passier** (VOLT) antwoordt dat dat niet het geval is .Zij vervolgt haar verhaal. Dit betekent dat haar fractie per buurt- of wijkoplossing in Utrecht wil inzetten op een flexibel energiesysteem. Daarin werken verschillende bronnen, opwekking en opslag in synergie met elkaar. VOLT vindt het belangrijk dat iedereen toegang heeft tot de energietransitie en hier de vruchten van kan plukken om zo energiearmoede tegen te gaan en draagvlak te creëren voor die transitie. Om dit te realiseren is lokaal eigendom nodig. Dat is geen doel op zich, maar een middel voor een betaalbare energietransitie voor iedereen. Om als gemeente te kunnen sturen op dit soort lokale en flexibele energiesystemen stelt VOLT voor de volgende vier principes op te nemen in de Klimaatvisie en deze uit te werken in regels voor het omgevingsplan:

1. het recht op zelfgebruik van duurzame energie voor alle eindgebruikers is uitgangspunt in Utrecht. Iedereen moet mee kunnen doen, individueel of via lokale energie-initiatieven.
2. Collectieve aanpak op wijk- en buurtniveau gaat voor individuele oplossingen.
3. Minimaal 50% eigendom, 100% heeft de voorkeur. Dit geldt niet alleen voor grootschalige opwekking van stroom, maar ook voor buurt- en wijkoplossingen voor warmte.
4. Lokale initiatieven krijgen opgroeirecht en opgroeiruimte.

De heer **Vintges** (VVD) vraagt wat mevrouw Passier verstaat onder opgroeirecht en opgroeiruimte. Hij begrijpt dat er ruimte moet zijn, maar is er dan regelgeving om die ruimte te bieden?

Mevrouw **Passier** (VOLT) komt hier later op terug. Zij zal straks alle uitgangspunten nog toelichten. In het energiesysteem van de toekomst zijn systemen (elektriciteit, gas en warmte) in toenemende mate met elkaar geïntegreerd. Daarvoor is synergie tussen opwekken en opslag (voor elektriciteit en warmte) en warmtebronnen heel belangrijk. Het belang van windenergie in een goede energiemix dient te worden onderstreept omdat windenergie hetzelfde profiel heeft als gasverbruik. Zonder windenergie zal een lokaal energiesysteem buiten de zomermaanden elektriciteit van elders moeten halen. Door op piekmomenten een teveel aan elektriciteit om te zetten in warmte kan het via warmteopslag op een later moment worden gebruikt. Daarmee wordt

op piekmomenten het elektriciteitsnet ontlast en kan het mede zorgen voor lage warmteprijzen. Om het centrale elektriciteitsnetwerk te ontlasten en overspanning en onderspanning te voorkomen dient lokaal opgewekte elektriciteit lokaal te worden gehouden. Systemen op buurt- en wijkniveau kunnen daarbij helpen. Technisch gezien kan daarbij worden gedacht aan een lokaal energiesysteem dat onder andere bestaat uit zon op dak, buurtbatterijen, warmtebatterijen en warmte/koude opslag.

Mevrouw **Heijne** (GL) heeft het voorstel dat er lag vrij goed gelezen. Dit kwam vanmorgen als iets nieuws. Het is een heel andere, maar ook interessante manier van kijken. Maar hoe verhoudt dit zich nu tot veel voorstellen die de raad al heeft vastgelegd, bijvoorbeeld de transitie fysische warmte? Moet dat weer helemaal op de schop?

Mevrouw **Passier** (VOLT) denkt niet dat de raad dat helemaal op de schop hoeft te nemen. VOLT wil ook dat het functioneel is. VOLT geeft deze vier uitgangspunten mee, maar het is de bedoeling dat de energiesystemen op wijk- en buurtniveau juist volgend moeten zijn ten opzichte van de al vastgestelde Visie Warmtetransitie.

De heer **Cornielje** (PvdA) vraagt hoeveel mensen aan zo'n energiesysteem zouden moeten deelnemen. Wat is de orde van grootte?

Mevrouw **Passier** (VOLT) antwoordt dat dat afhankelijk is van de grootte van de energiekavel. De gemeente krijgt het recht om energiekavels aan te wijzen. Ook dat is functioneel en afhankelijk van wat daar (ook technisch) mogelijk is. Het zal ook afhankelijk zijn van de dichtheid in bepaalde delen van de stad.

De heer **Peters** (D66) heeft moeite om zich voor te stellen hoe zo'n lokaal energiesysteem op buurtniveau in de hele stad eruit komt te zien en zeker in een zo verdichte stad. Bij nieuwbouw kan hij zich goed voorstellen dat de gemeente met lokale systemen aan de slag gaat en daar gebeurt dat ook al. Maar hoe ziet VOLT dat voor de bestaande bouw zoals in de binnenstad? Moet er daar worden gesloopt? Hij ziet het niet helemaal.

Mevrouw **Passier** (VOLT) is niet voor sloop en zeker niet voor sloop van woningen. Voor de binnenstad is er zon op dak en zijn er de grachten. Door al die zonnepanelen aan elkaar te koppelen, daar een warmte/koude opslag aan te verbinden en warmte of koude bijvoorbeeld uit het water te halen wordt een energienetwerk gevormd. Er kan dan een gezamenlijke connectie met het net worden aangevraagd. Daarvoor moet er natuurlijk ook een juridische entiteit zijn. Het wordt een lokaal netwerk waarin lokale vraag en lokaal aanbod aan elkaar worden gekoppeld. Alleen als dat niet voldoende is, wordt energie vanbuiten gehaald.

Mevrouw **Oudejans** (Student & Starter) lijkt het best complex om zonder kennis dat allemaal aan te vragen. Komt er daarvoor ondersteuning vanuit de gemeente?

Mevrouw **Passier** (VOLT) antwoordt dat daarom in het voorstel het principe opgroeirecht en opgroeiruimte is opgenomen. Zij komt daar liever later in haar inbreng op terug.

De heer **Cornielje** (PvdA) hoort VOLT ook praten over lokale vraag en lokaal aanbod. Betekent dat ook dat de prijs per gebied kan verschillen? Wordt bijvoorbeeld in de binnenstad een andere prijs betaald dan in Overvecht?

Mevrouw **Passier** (VOLT) vindt dat een heel goede vraag. VOLT streeft sowieso lagere prijzen na omdat er geen winstoogmerk in zit. Verder wordt het kostprijs plus model gehanteerd. Er wordt heel transparant gemaakt wat de kostprijs is van opwekking en gebruik van energie, met een klein rendement voor eventuele financiële tegenvallers. Er kunnen best verschillen in zitten. Daarop kan ook weer worden gestuurd vanuit de gemeente. Misschien is het een goede vraag voor de wethouder.

De heer **Cornielje** (PvdA) meent dat het kan betekenen dat in bijvoorbeeld Overvecht minder energie wordt opgewekt en dat de inwoners daar een hogere prijs moeten betalen.

Mevrouw **Passier** (VOLT) stelt dat het ook afhankelijk is van het type oplossing, van het aantal mensen dat deelneemt en van hoe groot het aandeel is van bijvoorbeeld de gemeente. De gemeente kan ook deelnemen, het is ook een lokale eigenaar. Op die manier kan ook worden gestuurd op de prijzen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) probeert mee te denken. Wat zou dit betekenen voor de tien à twaalf lokale energie-initiatieven die in de afgelopen jaren een soortgelijk aanbod hebben gedaan. Krijgen die een nieuwe kans?

Mevrouw **Passier** (VOLT) meent dat die een nieuwe kans moeten krijgen in die zin dat de gemeente op basis van deze uitgangspunten zegt dat zij in deze collectieven toegevoegde waarde ziet voor de inwoners. Uitgaand van het principe van opgroeirecht en opgroeiruimte kan de gemeente dan deze initiatieven een stapje verder helpen en ondersteunen.

De **voorzitter** deelt mevrouw Passier mee dat er nog ruimte is voor een vraag van de heer Dijkstra. Daarna moet hij afsluiten. De Kinderraad begint zo, de kinderen staan al buiten. Zij moet dan om 19.30 uur verder gaan.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) geeft aan dat veel van deze initiatieven inmiddels zijn afgehaakt omdat zij er kostentechnisch niet uitkwamen. De businesscase kwam slechter uit dan de stadsverwarming. Gaan deze principes dan helpen? Hij hoopt het, maar hij ziet het nog niet.

Mevrouw **Passier** (VOLT) kan zich voorstellen dat deze principes daarbij gaan helpen omdat het afwegingskader wordt uitgebreid met deze principes. Andere dingen gaan meewegen. Daarbij staat de eindgebruiker centraal. Het kan voor initiatieven het verschil maken.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 16.55 uur.

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Datum 23 november 2023
Locatie Raadszaal, stadhuis
Verslag door dhr. H. Meinhardt (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

Voorzitter dhr. B. van Steeg, commissiegriffier mw. M. de Vos, de wethouders: dhr. E. Eerenberg (via Teams), mw. L.van Hooijdonk, mw. S. Schilderman, mw. R. Streefland, dhr. D. de Vries, de leden: mw. K. Alblas (CU), dhr. J. Cornielje (PvdA), dhr. G. Dijkstra (EenUtrecht), dhr. H. Dijkstra (CDA), dhr. R. van der Graaf (CU), mw. R. Heijne (GL), dhr. M. Koning (D66), mw. T. Meerding (VVD), mw. X. Minnaert (PvdD), mw. M. Oudejans (Student&Starter), mw. C Passier (Volt), dhr. R. Peters (D66), mw. V. Smit (Volt),dhr. M. Usta (DENK), dhr. J. Vintges (VVD), dhr. P. Zwanenberg (GL), dhr. R. van der Zweth (PvdA)

Afwezigen

Verslag vergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen

Verslag openbare avondvergadering commissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen .....
Aanwezigen 44
Afwezigen 44
10. Toelichting Initiatiefvoorstel Leidende principes en lokale regels energietransitie …….. 44
11. Raadsbrief kraakpanden Croeselaan en het Utrechtse kraakbeleid 51

10. Toelichting Initiatiefvoorstel Leidende principes en lokale regels energietransitie (vervolg van de middagvergadering)

De **voorzitter** heropent de vergadering om 19.30 uur en geeft vervolgens het woord aan mevrouw Passier om de toelichting op het initiatiefvoorstel te vervolgen. Nadat agendapunt 10 is afgerond volgt nog een debat van drie uur, waarvan een deel besloten is. Men wil ook om 23.00 uur klaar zijn. De commissie begrijpt dat de tijd beperkt is. Het verzoek is dan ook om daar rekening mee te houden.

Mevrouw **Passier** gaat verder met haar betoog van de middagveergadering. Waarom deze vier principes? Op dit moment stuurt men met betrekking tot de warmtetransitie op duurzaamheid,

betaalbaarheid, betrouwbaarheid en transparantie. Dit geldt alleen voor warmte en niet voor het opwekken van elektriciteit. Voor elektriciteit is geen sturingskader vastgesteld. Landelijk wordt er gestuurd op lokale energiesystemen zoals bijvoorbeeld beschreven in het Nationaal plan energiesysteem. Met de leidende principes zoals voorgesteld wil men kunnen sturen op lokale energiesystemen waar iedereen aan mee kan doen. Collectieve aanpakken die voor individuele oplossingen gaan. Dat zoveel mogelijk in lokaal eigendom is en waar lokale energie initiatieven hun ruimte en hun recht krijgen.
Er zijn vanmiddag veel vragen gesteld over de uitwerking en de principes. Echter, dit voorstel is op visieniveau. Men vraagt aan het college om met een voorstel te komen waarin de uitgangspunten uitgewerkt zijn in verschillende scenario's, zodat deze vier leidende principes kunnen landen in het omgevingsplan.
Spreekster wil het graag met de commissieleden in debat over de vier principes en niet over de uitwerking ervan. Bij normale visies wordt de uitwerking ook niet besproken.

De heer **Peters** is dan wel benieuwd wat deze principes gaan doen met de doelstellingen die men bijvoorbeeld heeft om in 2040 Utrecht van het gas af te krijgen. Dat is wel een belangrijk principe, ook voor de uitwerking.

Mevrouw **Passier** denkt dat de principes hand in hand gaan. Volt wil ook zo snel mogelijk van het gas af. Spreekster denkt dat de visie gaat helpen om mensen van het gas af te krijgen. Men heeft de systeemintegratie nodig. De voorliggende visie is een goede manier om dit te regelen via collectieve energiecollectieven. De leidende principes staan ook in de startnotitie.

De heer **Peters** kent Volt als een partij die vaart wil maken met de verschillende transities. Tegelijkertijd hoort men ook iets dat zorgen baart. Moet men alle lokale initiatieven, waarvan is aangetoond dat ze niet de meest efficiëntste zijn, nu weer uit de kast gaan halen? Daar was ook het antwoord ja op. Dat vindt spreker toch niet zo erg hand in hand gaan met elkaar.

Mevrouw **Passier** heeft niet gezegd dat men alle initiatieven uit de kast moet gaan halen. De vraag was of het wellicht mogelijk is om initiatieven, die op basis van de oude principes zijn af geserveerd, opnieuw een kans kunnen krijgen op basis van de nieuwe principes. Het antwoord daarop was ja. Dat zou mogelijk moeten zijn. Want het afwegingskader wordt uitgebreid en het kan dus zijn dat op basis van dit bredere afwegingskader de keuze weer anders zou worden gemaakt.

Volgens de heer **Peters** komt het er wel op neer dat men voor heel wat zaken waarvoor een afweging gemaakt is, opnieuw moet gaan kijken om opnieuw een afweging te kunnen maken. Dat gaat veel tijd, energie en capaciteit kosten. Daar is Volt het toch wel mee eens.

Mevrouw **Alblas** vraagt hoe Volt zich dat voor zich ziet? Hoe krijgt men deze mensen mee? Veel gehoorde bezwaren hebben betrekking op de angst van mensen dat de energie toch duurder wordt. Of dat deze ontwikkeling voor hen zo groot is, waardoor ze het niet meer kunnen overzien. Dus, hoe krijgt men mensen mee hierin?

Mevrouw **Passier** geeft aan dat het een volledig transparant verhaal wordt. Juist omdat het voor minimaal 50% maar liefst voor iedereen zo'n project lokaal eigendom Mevrouw **Passier** is het daar gedeeltelijk mee eens. Men is het niet eens met D66 op het punt dat het tot grote vertraging zou leiden. Juist het opnieuw afwegen van die lokale initiatieven leidt juist tot een grotere acceptatie van de hele transitie waar men voor staat. Dat zou juist tot snelheid moeten leiden. Spreekster heeft het gebeerd de bijdrage technisch te houden waardoor er een inhoudelijk technisch debat zou ontstaan waardoor men politieke visies kan geven over de uitgangspunten.

Mevrouw **Alblas** heeft even het betoog van Volt afgewacht om te horen of haar punt aan de orde zou komen. Niet dus. Vandaar de volgende vraag. Hoe zit het voor mensen met een huurwoning? Hoe kunnen die mensen hieraan meedoen? Hoe kunnen mensen die geen geld hebben om in te leggen toch meegaan?

Mevrouw **Passier** antwoordt dat daar verschillende mogelijkheden voor zijn. Juist de lokale energiesystemen in collectief verband zijn er juist op gericht dat iedereen kan mee doen. Ook

wanneer men niet zelf een dak heeft of niet de financiële middelen heeft, kan men mee doen met de energietransitie. Die kunnen lid worden van zo'n collectief en daardoor mee delen in de energie die wordt opgewekt op andere daken binnen het collectief. Het is een soort delen van daken met elkaar. Afhankelijk van het percentage inwoners dat meedoet, kan de gemeente ook voor een bepaald percentage instappen. Daardoor wordt de gemeente mede-eigenaar van zo'n collectief. Daarmee zorgt men ervoor dat alle inwoners van de gemeente er voordeel van hebben. Daarmee hebben inwoners voordelen van zo'n lokaal energiesysteem en ook van de voordelen die dat met zich meebrengt. En ook van de lagere prijs die hiervan het gevolg is.
is, moet men de inwoners ook gelijkwaardig behandelen. Hun belang van zo'n energiesysteem staat dus ook voorop. Het verhaal wordt volledig transparant. Wat gaat het kosten en wat gaat het opleveren. Hoe werkt het. Over de gekozen systemen wordt advies gegeven. Juist omdat het zo'n transparant verhaal is, zullen mensen inzien wat er staat te gebeuren. Men gaat me afkoppelen van het gas. Echter, het gaat niet alleen nu geld kosten, maar het gaat op de langere termijn geld opleveren.

Mevrouw **Alblas** merkt op dat het in eerste instantie geld gaat kosten. Er zijn mensen die geen geld hebben om die termijn te overbruggen. Hoe kunnen ze dan meedoen?

Mevrouw **Passier** was vanmorgen bij de technische presentatie. De BNG kan onder bepaalde voorwaarden garant staan voor dit soort energiecollectieven. In feite gaat het om een soort lening wat het energiecollectief gezamenlijk aangaat. Energie Samen heeft hier ook een financiële ondersteuning voor. Er zijn allerlei middelen om collectieven financieel te ondersteunen. Op dit punt denkt spreekster dat er echt een rol is weggelegd voor de gemeente. De vraag aan de wethouder is hoe men dit verder kan uitwerken.

Mevrouw **Heijne** vindt het mooi dat Volt de rol van de gemeente aan geeft. Daar gaat precies haar vraag over. Het voorstel gaan ervan uit dat vooral eindgebruikers een actieve rol spelen. Spreekster vraagt zich af of de bewoners zich actief bezig willen houden met hun energievoorziening. Men heeft het over warmte en elektriciteit.
Tenminste dat heeft spreekster begrepen. Wat is dan precies de rol van de gemeente hierin? Hoe pakt dit uit voor bewoners die gewoon warmte en elektriciteit in hun huis willen?

Mevrouw **Passier** gaat er niet vanuit dat iedereen dit snel zal gaan oppakken. Een hele grote groep mensen zal zeggen dat ze goedkope energie willen hebben. Geen gedoe. Daarom minimaal 50% lokaal eigendom. Dat percentage kan ook behaald worden omdat de gemeente hierin meedoet. Het maximale is 100%. Natuurlijk heeft Volt daar ideeën over. Men wil zoveel mogelijk inwoners betrekken en een kleine rol voor de gemeente. Men kan zich voorstellen dat dit per wijk of buurt verschillend is. hoeveel inwoners er een actieve rol in willen spelen. Het is zaak dat de wethouder daar in de verdere uitwerking rekening mee houdt. Per wijk of buurt zal de rol van de gemeente anders zijn. Echter, de gemeente heeft een ondersteunende rol nodig om dit soort initiatieven van de grond te krijgen.

Mevrouw **Heijne** merkt op dat men komt bij initiatieven die bij bewoners oppoppen. Dan heeft men verschillende initiatieven, maar op een gegeven moment moet de hele stad van het gas af. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar en wat zijn de gevolgen voor de rest van de stad. Op een gegeven moment moet de hele stad van het gas af. Wat heeft dat voor gevolgen voor beschikbaarheid en kosten voor bewoners waar ze voor komen te staan.

Mevrouw **Passier** geeft aan dat het lijkt of het als gemeente overkomt. Het moeten geen groepjes zijn met een leuk creatief idee. De gemeente moet in deze een actieve rol pakken. Kijken wat er speelt op dit gebied in de verschillende wijken. Er is door de raad een warmtetransitie vastgesteld.

Mevrouw **Heijne** vindt het grappig dat Volt het doet voorkomen alsof men het nu op zich af ziet komen. Aan de andere kant lijkt het erop dat Volt niet ziet dat men al een wijkplan heeft waarop men heel actief acteert. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar. Sluit het voorstel aan bij wat er in Transitie warmte 2 al hebben vastgesteld? Dat men bepaalde wijken in een bepaalde volgorde gaan aanpakken.

Mevrouw **Passier** denkt ook wel dat de gemeente dit probleem op zich af ziet komen.

Men heeft een visie voor de warmtetransitie. Echter, er is geen plan voor de integratie van energiesystemen die men nodig heeft voor de toekomst. Stedin is bezig met pilots. Landelijk wordt er gestuurd op lokale flexibele energienetwerken. Men vraagt zich af of de gemeente daar een plan voor heeft. Om die reden wil men juist deze uitgangspunten willen opnemen. Dat is juist een reden om als raad de regie te nemen om hierop te kunnen sturen om klaar te zijn voor de toekomst.

De **voorzitter** geeft de andere fracties de gelegenheid om kort hun inbreng te leveren.

De heer **Peters** waardeert het werk van de initiatiefnemers. Er gaat veel nadenken en uitzoeken aan een dergelijke notitie vooraf. Dat is prijzenswaardig. Bovendien gaat het om een onderwerp dat de aandacht van de raadsleden verdient. Na de notitie zorgvuldig gelezen te hebben, kwam er een aantal vragen op. Die zijn eigenlijk al aan de orde gekomen. Spreker beperkt zich derhalve tot nieuwe vragen.
Ten eerste het recht op zelfgebruik van duurzame energie. Dat is een essentieel concept. Maar, wat betekent dit nu precies voor de inwoners in de praktijk? Uit het initiatiefvoorstel kan men moeilijk afleiden wat voor praktische implicaties dit recht heeft op zelfgebruik voor de stad. Kunnen de initiatiefnemers dit nader toelichten? Het is namelijk van belang om te weten waarover men het heeft. En ook hoe het er praktisch eruit komt te zien voor een inwoner. Wat is de reden dat men gaat voor een collectieve aanpak op wijk- of buurtniveau? Men kan toch ook kiezen voor individuele oplossingen. Waarom geen collectieve aanpak op stadsniveau? Is er sprake van een bepaalde vorm van willekeur? Is dit juridisch houdbaar? Spreker ondersteunt het streven naar lokaal eigendom volledig. In welk opzicht verschilt dit voorstel ten opzichte van het bestaande beleid? De gemeente is al met lokaal eigendom en de ontwikkelingen daarvan bezig. Er is voor de raad ook nog een duidelijk dilemma. Enerzijds heeft men een ideaal beeld van kleinschalige lokale initiatieven en anderzijds de weerbarstige praktijk waar efficiëntie en schaalgrootte noodzakelijk zijn voor een succesvolle warmtetransitie. Voor D66 is het een dilemma hoe men tussen beide punten een evenwicht kan vinden. Het zorgpunt bij de letterlijke uitvoering van het voorstel de transitie kan vertragen. Vinden de initiatiefnemers dit ook? Zo niet, hoe kan men spreker dan gerust stellen?
Het voorstel negeert de centrale warmtevoorziening. Een essentieel element voor veel huishoudens in de stad. Spreker denkt dat dit een gemiste kans is. Men mist ook in het voorstel het punt dat men Utrecht mede-eigenaar wil maken van die centrale warmtevoorziening. Dat is dan ook lokaal en publiek eigendom. Dat vindt D66 een interessant concept en dat wil men verder uitwerken. Hopelijk willen de initiatiefnemers hier aan meedoen.

De **voorzitter** constateert dat er behoorlijk wat vragen zijn gesteld. De initiatiefnemers moeten de kans krijgen om er op te reageren. Wanneer de volgende sprekers dit ook gaan doen, dan is men rond 22.00 uur klaar. Dan moet men het volgende debat op een extra avond voeren.

De heer **Peters** heeft een punt van orde. Men dacht dat dit de bedoeling was. Ook wil spreker recht doen aan de initiatiefnemers die een heel voorstel hebben uitgewerkt. Wanneer men dit te snel afdoen vanwege weinig tijd vindt spreker heel zonde.

De voorzitter begrijpt dat. Dat is terecht. Men wil graag dat de vragen beantwoord kunnen worden. Dat kost wel tijd en er is niet veel tijd. Men wil graag om 20.15 uur klaar zijn. Het woord is aan mevrouw Heijne.

Mevrouw **Heijne** complimenteert Volt met het agenderen van dit onderwerp. Iedereen is nog zoekend naar de (beste) manier om die transitie tot stand te brengen en wie welke rol daarbij speelt. Vanmorgen is er een prettig gesprek gevoerd over het onderwerp. Dat zou men vaker moeten doen. Lastig is dat men na de technische sessie meer verwarrend was dan ervoor. Spreekster heeft het initiatiefvoorstel uitgebreid gelezen. Vanmorgen kreeg men de indruk dat het over een ander voorstel ging. Men had het voorstel gelezen met daarin een centrale rol voor de eindverbruiker. Vanmorgen kwam de systeemintegratie vooral naar voren. Heel interessant, maar dat maakt het wel extra complex. Dat heeft een serieuze impact op de transitievisie warmte die al is vastgesteld. Daarmee sluit spreekster zich voor een groot deel aan bij de punten van de heer Peters.

In de optiek van GL heeft de gemeente een belangrijke rol bij het borgen van de publieke waarden als duurbaarheid, betaalbaarheid, betrouwbaarheid en transparantie. Daarover maakt men zich zorgen na het lezen van dit voorstel.
Men vraagt zich ook af wat het effect is van een aantal initiatieven die voorlopen op de rest van de stad. Welke impact heeft dat op alle andere bewoners die ook die transitie moeten maken. De kosten kwamen al eerder naar voren en daar was onduidelijkheid over. Zijn die per wijk verschillend? Wat doen die kosten voor het geheel?
Een paar vragen aan de wethouder. Hoe kijkt zij naar het voorstel? Hoe past dit voorstel binnen alles waar men al aan werkt, zoals de uitwerking van de transitievisie 1 en 2? Hoe past dit bij de ingediende motie over de rol van de gemeente, het warmtebedrijf en de bewoners? Er is ook een gebiedsprotocol dat ook al wat zegt over het koppelen van verschillende systemen. Hoe past de systeemintegratie hierin? Wat is het effect op al die punten?
Tot besluit. Wat stemt men met dit voorstel nu eigenlijk vast? Wat gebeurt er heel concreet en wat zijn de consequenties van dit voorstel?

De heer **Cornielje** sluit zich aan bij de complimenten aan Volt voor dit initiatiefvoorstel. Het is heel goed dat men gaat nadenken over de deals die men gaat maken voor de energieproductie eerlijk kunnen verdelen. En dat men ervoor zorgt dat de baten terecht komen bij Utrechters en niet bij grote energiebedrijven. Vanuit dat gezichtspunt waardeert men ook heel sterk het punt lokaal eigendom. Daarbij speelt wel het dilemma hoe men naar zo'n collectief kijkt. Spreker denkt dat men heel erg moet uitkijken dat men niet aan een soort private collectieven gaan doen. Een groep van ondernemende burgers in combinatie met ondernemers die voor zichzelf de beste elektriciteitsprijs weten te creëren, terwijl andere delen van deze stad achterblijven. Op dat punt ziet de PvdA een belangrijke rol voor de overheid. Men moet iedereen in de transitie meenemen en niet alleen degenen die daar zelf ondernemend genoeg voor zijn.
Daarnaast een compliment voor het opgeruimd en de manier van aanbesteden. Men gelooft echt dat lokale initiatieven een waarde hebben voor en in de stad. Daarbij moet men lokaal eigendom ook nastreven. Maar dan wel met een sterke gemeente erachter die iedereen ermee wil helpen.
Vraag aan de wethouder. In hoeverre wordt er al ruimte gegeven aan lokale initiatieven? In hoeverre neemt men op dit moment de opgroeiruimte en het opgroeirecht mee?

De heer **Vintges** complimenteert Volt eveneens. Er moet best wel veel werk in het voorstel zitten. De technische sessie vanochtend was wel verduidelijkend. Het was wel zo dat het ook leidde tot nog meer vragen.
Vanmiddag heeft spreker al iets gezegd over de opgroeiruimte, voornamelijk de ondersteuning vanuit de gemeente. Kan Volt beter uitleggen wat men daar onder ziet vallen? Wat betekent dit voor de gemeente zelf? Spreker sluit zich aan bij de vraag van D66 over de voorkeur voor collectieve aanpakken. Wat als iemand niet wil aansluiten en toch wat zelf wil doen aan de klimaatverandering? Wanneer iemand in een wijk zich niet bij een collectieve buurtaanpak wil aansluiten, kan die dan nog wel zonnepanelen op zijn huis plaatsen? Of werkt dat elkaar tegen?
De VVD pleit ook vaak voor een wijkplan of een wijkaanpak met draagvlak. Spreker is benieuwd hoe Volt eigenaren en bewoners zelf wil meenemen in dit onderwerp. Kan men daar iets over zeggen. Kan men ook iets zeggen over welke vorm van energie er opgewekt gaat worden?
Verder is spreker benieuwd naar de antwoorden van de wethouder. Het is fijn dat men de tijd neemt om het onderwerp goed te bespreken.

De heer **Dijkstra** (CDA) is in de basis wel enthousiast over het voorstel van Volt. Dat komt vooral omdat men op een hoog abstractieniveau een paar principes hebben gehoord waar men met zijn allen achter kunnen staan. Na dit debat beging spreker wel wat te twijfelen over het met zijn allen. Dat collectief voor het individuele initiatief gaat, moet het enthousiasme toch aanwakkeren. Dat is nog niet zichtbaar bij elke partij. Spreker wil iedereen aanmoedigen om het idee met elkaar waar te maken. Spreker stelt ook vast dat de PvdA liever heeft dat iedereen een hoge energieprijs betaalt en dat de klimaatdoelen achter blijven dan dat er al een kans is dat bepaalde groepen het prima gaan krijgen.

De heer **Cornielje** brengt naar voren dat, wanneer men spreekt over een collectief, het ook de gemeente omvat. De gemeente die iedereen meeneemt. Dat is waar de zorg zit. En moet voorkomen dat er een soort private collectieven ontstaan van samen werkende ondernemende burgers in samenwerking met ondernemers. Dat hierdoor een groep burgers in de samenleving achter blijft. Deelt de heer Dijkstra de mening van de PvdA, dat men dit moet voorkomen?

De heer **Dijkstra** (CDA) is daar zeker niet tegen. Echter, men moet vaststellen dat sommige mensen het geld en de mogelijkheid om zonnepanelen op hun dak te leggen. Heel veel mensen hebben die mogelijkheid niet. Het is vervelend dat dit zo is. Het is vervelend dat dit zo is, maar het is een ongelijkheid waarmee men moet dealen. De PvdA er mee bezig samen met het CDA om ervoor te zorgen dat die verschillen kleiner worden. Dat wil niet zeggen dat wanneer iemand uit een flat woont en die heeft een plan om met z'n allen in plaats van alleen zonnepanelen op daken te leggen, dan moet een dergelijk collectief van de gemeente toch ondersteuning ontvangen in plaats van dat men het allemaal weer zelf moet doen. Dat men er dus niet aan toekomt en dat men het alleen niet ka. Men moet het samen doen. Dat moet de PvdA toch ook zien.

De **voorzitter** geeft aan dat de heer Dijkstra niet de rol heeft om de PvdA onderdruk te zetten en om weer een interruptie te ontlokken van de PvdA.

De heer **Cornielje** geeft direct aan dat men het natuurkijk samen moet doen. Echter, men ziet dat op dit moment in de samenleving nog niet iedereen meekomt. Daarom denkt spreker na over de rol van de rol van de gemeente. Hoe moet men erin staan. Dan ziet spreker het risico dat de gemeente zegt dat men al die private collectieven doet, maar dat men de rest van de samenleving niet meeneemt. Dat is de grote angst. Men is helemaal voor het samen doen. Spreker heeft het idee dat de opvattingen van CDA en PvdA in deze elkaar niet zoveel ontlopen.

De heer **Dijkstra** (CDA) vindt het recht van zelfgebruik, de collectieve aanpak en minimaal 50% lokaal eigendom is voor het CDA prachtig omdat het vanuit de maatschappij komt in plaats van puur en alleen van de overheid of van het bedrijfsleven. Een principe waar men achter kan staan en dat men mooi vindt.
Toch deelt spreker ook de detailvragen die zijn gesteld. Ook over de impact op het beleid dat al ontwikkeld is. De zorg van mevrouw Heijne na de sessie vanochtend kan men delen. Dat maakt het voorstel niet perse makkelijker. De suggestie van vanmorgen was om een beetje van de techniek wegblijven. De sessie van vanochtend ging best diep op de techniek in. Ook heeft men mevrouw Heijne horen zeggen dat men het vooral over de principes wil hebben. Dat geeft verwarring. Spreker hoopt dat de commissieleden de principes wel als goede uitgangspunten wil accepteren.

Mevrouw **Heijne** heeft nog een korte vraag voor de heer Dijkstra. Men vraagt zich af hoe hij zich nu al zo achter die principes en uitgangspunten kan stellen, terwijl men helemaal nog niet kan zien wat de impact ervan is.

De heer **Dijkstra** snapt de vraag helemaal**.** Spreker maakt een duidelijke scheiding tussen principes en implicaties. Het laatste kent men ook niet altijd bij andere ontwikkelingen van beleid. Het CDA is het ook niet altijd eens met de implicaties die uit vormen van beleidsontwikkeling voortkomen. Echter, het punt wordt naar voren gebracht , omdat men erop moet voorsorteren.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen vragen meer zijn. De voorzitter schorst de vergadering om Volt de gelegenheid te geven om de vragen te beantwoorden.

De **voorzitter** heropent de vergadering en geeft het woord aan mevrouw Passier van Volt.

Mevrouw **Passier** zit een beetje met de tijdsdruk, het grote aantal vragen en de nog niet complete antwoorden die men inmiddels heeft gekregen. Derhalve het voorstel schriftelijk te mogen terugkomen met de beantwoording van de gestelde vragen. Op basis daarvan kan men kijken of men het voorstel ja of nee als amendement bij de startnotitie klimaatvisie kan meenemen. Is de commissie hiermee akkoord? Spreekster ziet geknik.

De heer **Peters** is ermee akkoord. Spreker wil daarbij de suggestie meegeven om na te denken over welke onderdelen vanuit of op basis van de principes het belangrijkste zijn. Probeer die als amendement bij de startnotitie klimaatvisie in te brengen. Daar zou men met elkaar nog een discussie over kunnen voeren en het onderwerp wordt beter te behappen.

Mevrouw **Heijne** is eveneens akkoord. Spreekster heeft ook een suggestie. Zou Volt willen nadenken over een motie om die mee te nemen naar andere transitiezaken waar men mee bezig

is. Dan kunnen de commissieleden er wat rustiger over nadenken voordat men ja zegt tegen iets waarvan de impact nog niet kan overzien.

De **voorzitter** stelt vast dat de andere fracties akkoord zijn met het voorstel van schriftelijke beantwoording. Wil mevrouw Passier nog reageren.

Mevrouw **Passier** denkt dat het zo prima is. Men kan verder met het debat.

De **voorzitter** wil graag een termijn afspreken die nodig is om de antwoorden te produceren.

Mevrouw **Passier** vraagt of volgende week woensdag zou kunnen. De commissieleden knikken.

Mevrouw **Heijne** voegt eraan toe benieuwd te zijn op welk moment en op welke manier men van het college een reactie krijgt.

De **voorzitter** constateert dat de commissieleden akkoord zijn met de beantwoording termijn. Voor het punt van mevrouw Heijne kijkt de voorzitter naar de wethouder. Aan de wethouder is tijdens het debat ook een aantal vragen gesteld.
Hiermee is het eerste deel van dit debat afgerond. Dan krijgt wethouder Van Hooijdonk nu de gelegenheid om de aan heer gestelde vragen te beantwoorden.

Wethouder **Van Hooijdonk** begint met wat anders dan de concrete vragen. Eerst even het punt van mevrouw Heijne. Bij een normaal initiatiefvoorstel komt natuurlijk altijd een collegereactie. Dat is nu niet zo geweest. Wanneer er toch nog iets komt dan moet dat ingebouwd worden in het vervolgproces. Daar moet het college even voor gaan zitten, want voor het college is het net zo kort dag als voor veel raadsleden.
Dan de beantwoording. Wat heel goed is en waar de wethouder het ook helemaal eens is, is het punt naar wat voor energiesysteem men toegaat. Van centraal naar decentraal, van veel meer vermenging van energiedragers, naar vermenging van producenten en consumenten. Men moet vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen. Men moet ook beter nadenken over wat het net allemaal wel of niet aankan. De analyse op basis waarvan Volt heeft nagedacht, daar is de wethouder het mee eens.
De gemeente steunt initiatieven op alle mogelijke manieren. Ze zijn er ook in allerlei vormen. Daar heeft het college de raad over geïnformeerd. Kijkend naar het voorstel is, is het eigenlijk lastig hanteerbaar. Het is ongewis wat de impact ervan is. De vraag is ook de aangegeven kaders altijd het gewenste effect hebben. Ook het gewenste effect voor de indieners. Ongezegd bedoelen we min of meer hetzelfde. Of het zo uitwerkt is een serieuze vraag. Het voorstel was lastig te begrijpen. De technische briefing vanochtend leek niet helemaal samen te vallen met het voorstel. Het voorstel leek te gaan over inwoners, ondernemers en instellingen. Vanmorgen leek het net zo goed over de publieke route te gaan. Dat is toch wat anders. Vanochtend ging het erg over de integrale regie van het energiesysteem en over verdelen van schaarste. Daar is spreekster het mee eens. Dan is het eigenlijk wel een beetje raar om het recht op zelfgebruik te benadrukken in plaats van de verdeling van bomen en kosten en socialisering.
De wethouder heeft mevrouw Passier horen zeggen dat de energiegemeenschap niet het doel is, maar de betaalbaarheid. Daarmee lijkt het of in de kaders het middel centraal staat in plaats van het doel. Is dat logisch? Wat als de collectieve optie niet de meest betaalbare is? Is de collectieve optie dan toch belangrijker dan de betaalbaarheid? Men maakt zich zorgen over buurten, wijken en mensen die zich niet zo goed kunnen organiseren. Wat betekent dat dan? Er zijn ook mensen die in de toekomst op een ongelukkige plek wonen. Wat betekent dat dan? Betekent dat, dat men er alleen voor staat? Of dat men meer kosten krijgt?
Het opgroeirecht, beteken dit dat men moet wachten voordat men verder kan gaan met de transitie? Het voorstel roept veel vragen op en geeft geen antwoord op het punt over wat de bedoelde effecten zijn of dat men elkaar niet goed begrijpt. De wethouder heeft er ook wel eens het idee of dit de kader stellende afspraken die men wil doen. Of gaat het over betaalbaarheid, rechtvaardige verdeling van doorrijkosten, ondersteuning van kwetsbare wensen of doorgang van de transitie? Kortom, het voorstel is nog niet rijp. Men moet daarover nog een gesprek met elkaar voeren. En dat men ook moet kijken naar de tinten gris. Bijvoorbeeld naar het verschil tussen warmte en elektriciteit. Naar de verschillende rollen die mensen kunnen spelen, van eigenaarschap tot zeggenschap. Ook naar de mengvormen die kunnen ontstaan. De wetgeving is in deze nog in beweging. Dat was al zo. Het is nu al optimistisch over wat de gemeente allemaal

kan regelen. Dat moet men juridisch bekijken. Dit als een eerste vorm van appreciatie. Het zit hem niet in de bedoeling, het zit hem ook niet in de uitgangspunten over wat voor energiesystemen men ziet ontstaan. Het zit in de kaders
San de vraag hoe het past waaraan men mee bezig is. Wat betreft de motie van mevrouw Heijne wat er aan zit te komen, is er al een reflectie op de rol van de markt, de rol van de overheid en de rol van de bewonersinitiatieven. Daarover komt er een reactie van het college in het eerste kwartaal. In diezelfde reactie komt ook een antwoord op de vraag van de heer Peters. Wanneer kiest men nou voor het alternatief voor bewoners? Dat wordt gedaan in de vorm van een brief. Dat kan men dan goed met elkaar bespreken. De conclusies uit de besprekingen kunnen dan verwerkt worden in de verschillende kader stellende stukken zoals de klimaatvisie en de nieuwe transitievisie warmte. Vooruitlopend op deze brief komt er nog een notitie over de netcongestie. Daar zit ook een aantal elementen in die vanochtend al genoemd zijn. Volgens de wethouder gaat men met deze materie op allerlei mogelijke manieren aan de slag. Het stimuleert het college om er op deze manier naar de integraliteit te kijken. De vraagtekens over de goede kaders blijven nog even bestaan.

De **voorzitter** dankt de wethouder voor haar bijdrage. Daarmee is men aan het einde gekomen van dit agendapunt. Voor woensdag komt de beantwoording van de vragen door Volt. Afhankelijk van wat Volt aangeeft komt de reactie van het college. Het punt wordt afgerond in de raadsvergadering van 7 december. Hiermee is agendapunt 10 afgesloten. Voor de publieke tribune, men gaat agendapunt 11 beginnen met een besloten/geheim deel.

11. Huisvesting kwetsbare groepen

De **voorzitter** heropent de openbare vergadering van de commissievergadering om verder te gaan met het openbare deel van agendapunt 11. Het agendapunt zal behandeld worden in een termijn. Wethouder Eerenburg zal in verband met huiselijke omstandigheden via Teams aan de vergadering deelnemen.
Voordat het openbare deel van de vergadering begint, is er eerst een besloten vergadering over het onderwerp.

De **voorzitter** opent de openbare vergadering over het onderwerp na de besloten vergadering, Nogmaals, wethouder Eerenburg is digitaal aanwezig en kan vragen beantwoorden. Het gaat om een brief door de heer Van der Graaf geagendeerd en niet om een raadsvoorstel.

De heer **Van der Graaf** brengt naar voren dat de fractie het zwaar vindt dat de gemeente het nog niet is gelukt om een oplossing te vinden voor de huisvesting van de kwetsbare groepen. De Rip maakt nog maar eens duidelijk hoe groot de urgentie is. Het is vijf over twaalf gezien het aantal Utrechters dat in een kwetsbare positie zit. Ze wachten op een dak boven hun hoofd. Tijdens dit wachten nemen de problemen toe waardoor veel zwaardere hulp nodig is. Meestal kunnen de mensen daarvoor geen kant op. Mensen worden met een shelter het park in gestuurd. Soms zijn pijnlijke keuzes nodig om tot een oplossing te komen en om vast te houden aan de eigen

principes. Geen keuzes om trots op te zijn, maar die wel nodig zijn. Het college is volop bezig met het probleem. De beroerdigheid is dat het probleem groter wordt dan kleiner en dat de wachttijden oplopen. Hoe kan dit? Waarom is het niet op te lossen? Dat vraagt om een nadrukkelijke reflectie op de uitvoering van motie 110. De oproep van de raad aan het college om dit jaar nog 700 à 800 tijdelijke woningen te realiseren. Waarom is dit niet gelukt? Wat is de doelstelling voor volgend jaar? Neemt men de aantallen niet gehaald in dit jaar mee in volgend jaar? Kan men de financiële subsidies ook meenemen naar volgend jaar? De CU vindt het noodzakelijk dat er een duidelijk begroot programma komt om de huisvesting van kwetsbare groepen weer op orde te krijgen. De oplossing raakt veel portefeuilles, daarom dank aan het college dat het breed aanwezig is. Men moet het probleem wonen voor deze groep breed oplossen, anders lukt het niet om een oplossing te vinden. Het programma daarvoor bestaat uit vier treden. Hoe lager de trede hoe hoger de kosten. En hoe lager de kans is voor een oplossing.
Het beste is dat de mensen uit de groep een permanente woning krijgen. Dat kan door bij te bouwen en de bestaande voorraad beter te benutten. Utrecht krijgt 19 miljoen euro om de stagnerende woningbouw vlot te trekken. Op welke manier wordt (een deel van) het bedrag gebruikt om de kwetsbare groep te huisvesten? Het is belangrijk om op plekken waar de gemeente woningen toevoegt ruimte te maken voor de kwetsbare groepen. Wat doen de verschillende portefeuillehouders om dit te realiseren? Dat mag met kleinere woningen wanneer men daardoor de kwetsbare groep wel kan huisvesten. Is de wethouder daartoe bereid?
Samen een woning delen heeft veel meerwaarde. Dan kan men naar elkaar omkijken. Alleen wordt dit dele financieel vaak onaantrekkelijk gemaakt door de kostendelingsnorm. Is het college bereid die norm af te schaffen? Of om een bonus in te voeren om samen te wonen in te voeren?

Mevrouw **Meerding** is benieuwd wat de kostendelersbonus inhoudt.

De heer **Van der Graaf** merkt op dat het schrijnend is dat mensen met elkaar samenleven en dat ze alsnog extra geld moeten betalen of vanuit de bijstandsuitkering geld moeten inleveren. Spreker vindt dat men dit moet omkeren. Mensen stimuleren om bij elkaar in te trekken. Daarvoor zou men een bonus kunnen verstrekken.

Mevrouw **Meerding** vond de term ook terug in de brief van het college. Daarom is het goed om te weten wat het inhoudt. Wanneer er meer mensen is een huis gaan wonen en daarvoor een bonus ontvangen, gaat het dan bij die bonus om een eenmalig bedrag of om een hogere uitkering?

De heer **Van der Graaf** stelt dat het bij die bonus om een verdere uitwerking gaat. Waar het om draait is het creatief denken om het probleem op te lossen. Dan moet men geen maatregelen schuwen. We komen nog problemen tegen die steeds duurder worden zoals mensen die op straat belanden of wanneer men aan de opvang denkt. Dan gaat het om hogere kosten dan om nu een constructie te bedenken om mensen stimuleren die lege kamer in het huis toch te verhuren. Een financiële prikkel kan daarbij helpen.

De heer **Van der Zweth** brengt het hypothetische geval naar voren dat de mensen niets vinden van zijn idee, gaat de heer Van der Graaf zijn idee dan toch nog proberen?

De heer **Van der Graaf** denkt dat men in de komende periode meer dossiers gaat vinden waarvan de rijksoverheid zich terugtrekt. Dat betekent dat de gemeente op die punten moet gaan onderzoeken wat wel kan. Daarmee komt men ook bij het percentage van toewijzing van woningen aan kwetsbare groepen. Eerder heet de wethouder toegezegd dit percentage omhoog te willen brengen. Wanneer gaat men dat ook echt doen? Daarnaast zou men wat spreker betreft tijdelijk 100% kunnen gaan toewijzen aan kwetsbare groepen. Wanneer dat noodzakelijk is, is de wethouder er dan toe bereid?

Mevrouw **Meerding** is benieuwd hou de ChristenUnie die gedachte ziet. Voor hoeveel weken zou die 100%-toewijzing moeten gelden? Hoe kijkt men aan tegen de gevolgen van de reguliere woningzoekenden?

De heer **Van der Graaf** merkt op dat die discussie al eerder is gevoerd. Wat we nu zien is dat er op het gebied van huisvesting van kwetsbare groepen grote achterstanden opgelopen wordt. Dan komt er een moment dat men speciale maatregelen niet moet schuwen, omdat men de situatie niet meer kan uitleggen. Dan moet men het slot eraf halen om de doorstroming te bevorderen.

Dan is het maatwerk om te bepalen hoe en wanneer de gemeente dit doet en voor welke groepen men dit doet. Men moet het niet schuwen. Spreker vraagt het college om hiermee aan de slag te gaan.

De heer **Dijkstra** (CDA) hoort over onorthodoxe maatregelen en dat pijnlijke keuzes nodig zijn. Zou het een pijnlijke keuze kunnen zijn om in de buurt van een zone waar prostitutie plaatsvindt mensen op te vangen die een 'lastige' tijd hebben gehad? Ziet de CU dit gebeuren?

De heer **Van der Graaf** vindt dat men mensen die in een kwetsbare positie zitten zeker opgevangen moeten worden. Het liefst door ze een tijdelijke woning aan te bieden of nog beter, door ze permanent te huisvesten. Waar dit gedaan moet worden daarover kan men een discussie voeren. Er is een uitgebreide geheime bijlage waarin een aantal locaties aangegeven staat waar die opvang in de stad kan plaatsvinden.

De heer **Dijkstra** (CDA) is benieuwd of de CU ook bepaalde polders rond Utrecht als opvangmogelijkheid ziet. Of is dat geen optie?

De heer **Van der Graaf** stelt dat op de geheime lijst een aantal locaties staat waar men in ieder geval kan beginnen met de opvang. Er wordt nu onderzocht of die polder tot de mogelijkheden kan behoren. Op den duur wil de gemeente op die locatie sowieso woningen bouwen. Daar kan de opvang van kwetsbare groepen wellicht een onderdeel van zijn.

De heer **Dijkstra** (CDA) constateert dat de CU enerzijds zegt dat er pijnlijke keuzes nodig zijn, manen tot actie, en anderzijds aangeeft dat er eerst weer onderzoek gedaan moet worden. Hoe rijmt men het punt onderzoek doen met de noodzaak van een snelle actie? Het CDA vindt overigens ook dat actie gewenst is.

Volgens de heer **Van der Graaf** kan men de CU niet verwijten dat men actie in de weg staat. Juist vanwege het punt actie heeft de fractie dit onderwerp geagendeerd. Men is ook gefrustreerd dat de zaak niet loopt. Het was de CU samen met een aantal andere partijen die in het voorjaar een motie indiende met de opdracht om in dit jaar nog 700 à 800 woningen te realiseren op een aantal locaties. Men kan de CU dus niet verwijten dat men niet oproept tot actie. Dat is juist op dit moment noodzakelijk.
Dan het punt tijdelijk wonen. Wat spreker betreft is dat onwenselijker dan permanent wonen. Wanneer de kans aanwezig is om eerder permanente woningen te realiseren, dan moet het college dat in eerste instantie doen. Echter, men ontkomt niet aan de noodzaak om in deze stad tijdelijke woningen te realiseren. Daar wordt aan gewerkt. De vraag is welke mogelijkheden er zijn op de locaties (zie het antwoord schriftelijke raadsvraag 7) waar daaraan wordt gewerkt. Zijn er mogelijkheden om daar wat extra's te doen. Op de locatie Wetering Zuid is het aantal woningen naar beneden bijgesteld vanwege de uitbreiding van het ziekenhuis. Men vraagt zich af of de gemeente de urgentie van het vraagstuk wel goed onder de aandacht van het ziekenhuis heeft gebracht. Is er gekeken naar de mogelijkheid van een gezamenlijke oplossing? Wat zijn de plannen van het ziekenhuis en hoe noodzakelijk zijn die voor de stad?
Vervolgens de kantorenvoorraad. Van deze voorraad staat 4,5% leeg. Een transformatie van de leegstaande panden naar tijdelijke woningen kan een substantiële bijdrage leveren aan de urgente vraag. Kan men in Q4 een overzicht ontvangen van de stand van zaken met betrekking tot de voortgang hiervan?
Dan de kosten voor de tijdelijke woningen. Een lastig punt, omdat de kosten voor de realisering van tijdelijke woningen op de aangegeven locaties hoog zijn. Er zou een haalbare business case zijn bij vijftien jaar en noodzakelijk doorplaatsen. Vooral van het laatste wil de CU graag vanaf. Dat aspect zorgt er namelijk voor dat veel projecten niet van de grond komen. Zijn er gesprekken met het Rijk gevoerd over het punt of men bereid is garant te staan voor de extra kosten en het doorplaatsen? Wat is er besproken en welke mogelijkheden ziet de wethouder financiën om met het risico om te gaan? Wanneer de gemeente niet voldoende doet om het probleem huisvesting kwetsbare doelgroepen op te lossen dan brengt dat ook een groot financieel risico voor de gemeente met zich mee. Dan krijgt men te maken met extra opvangkosten en kosten voor zorg en veiligheid. Op welke wijze krijgt dit risico een plek in de begroting?
Dan het punt maatschappelijke opvang. Geen echte oplossing, want die zit in de huisvesting. Mensen hebben recht op een eigen woning. De gemeente heeft wel de plicht om die opvang te organiseren. Is de wethouder het daarmee eens? Welk risico ziet de wethouder op het financieel

en organisatorisch vlak wanneer men dit niet voldoende realiseert door tijdelijke of permanente bouw? Wanneer men het heeft over doorstroming blijkt uit gegevens van Beter Wonen dat het vastgestelde aantal woningen dat wordt toegewezen aan mensen vanuit de opvang jaarlijks veel minder is dan is afgesproken. Een inhaalslag is dus nodig. In elk geval moet het deel van de niet gehaalde doelstelling worden meegenomen naar volgend jaar. Kan de wethouder dit toezeggen? Vervolgens de laagste tree en de meest schrijnende, de straat. Steeds meer mensen zien geen andere mogelijkheid dan te slapen op straat. Met alle gevolgen van dien. Welke effecten heeft het slapen op straat? Wat betekent dat voor de veiligheid? Hoe groot is de groep mensen die geen andere keuze heeft om op straat te slapen?
Tot slot de positie van de raad. Voor de CU is het belangrijk dat de raad het programma, dat er moet komen om het probleem op te lossen, goed kan blijven volgen. Kan men voor het einde van het jaar nog weer een monitor verwachten? Daarnaast verwacht de CU elk kwartaal een voortgangsrapportage waaruit blijkt wat de vooruitgang is op de verschillende niveaus respectievelijk trede ’s ten opzichte van de gestelde doelstellingen. In de rapportage wil men actuele cijfers duidelijk terugzien. Ook wil men deze rapportage standaard elk halfjaar agenderen voor de commissie. Voor spreker heeft het de allerhoogste prioritiet om voor deze kwetsbare groepen een dak boven het hoofd te realiseren.

De heer **Koning** kan het betoog van de CU voor tijdelijke woningen als deel van de oplossing voor een groot deel volgen. De Pagelaan en Befu zijn drie jaar geleden in de raad vastgesteld als locaties voor tijdelijke woningen. Daar woont nog steeds niemand, Misschien dat dit halverwege volgend jaar mogelijk wordt. Wanneer is tijdelijk wonen nu een succes? Zeker wanneer men weet dat het proces nog steeds zolang duurt,

De heer **Van der Graaf** geeft aan dat tijdelijk wonen helemaal geen succes is. Tijdelijk wonen is bittere noodzaak omdat er geen andere keuze is. Het lukt niet om voldoende permanente woningen toe te voegen. Aan de andere kant zijn tijdelijke woningen voor mensen die op straat leven of in de opvang zitten een bittere noodzaak.

De heer **Koning** snapt de reactie. Volgens spreker is de CU het met hem eens dat de betreffende locaties sneller tot ontwikkeling moeten komen. Waardoor er sneller honderden tijdelijke woningen bij moeten komen. Echter, hoe gaat men regelen dat dit proces echt versneld?

De heer **Van der Graaf** antwoordt ook niet daarvoor de sleutel in handen te hebben. Om tot een snelle realisering te komen heeft men te maken met meerdere aspecten. In elk geval moet de raad er goed aandacht voor blijven houden. Men moet blijven sturen op wat er gebeurt. Ook achterhalen waarom dingen misgaan. Ook wanneer men in het college breed de urgentie voelt om met elkaar een oplossing te vinden voor deze kwetsbare groepen. Het zit niet in het punt tijdelijk wonen. Dat is niet de gouden oplossing. De oplossing zit in meerdere vlakken, permanente en tijdelijke woningen.

De heer **Koning** stelt dat men het op dat punt met elkaar eens is. Op een later moment komen er nog vragen over de financiële aspecten van dit uitgangspunt.

De heer **Dijkstra** (CDA) maakt zich zorgen over de situatie. Echter, men wil ook dat het college keuzes maakt en daar eerlijk over is. We proberen van alles en doen ons best. De urgentie wordt gevoeld, anders zou deze discussie niet plaatsvinden. De CU roept op om nu met elkaar meer dingen te doen. Niet alleen onderzoek. Echter, men kan niet alles en al helemaal niet alles tegelijkertijd. Keuzes zijn noodzakelijk.

De heer **Van der Graaf** denkt dat de CU op dit punt al een antwoord heeft gegeven. Het is nu aan het CDA. Wat ziet die partij voor mogelijkheden voor de oplossing? Wat ziet die partij voor mogelijkheden om de kwetsbare groepen te huisvesten?

De heer **Dijkstra** (CDA) geeft aan dat er een lijst met mogelijkheden is. Maar, dat die lijst niet genoeg, samen met andere partijen, dat die lijst niet genoeg wordt benut. Er worden verkeerde keuzes gemaakt. Dat zijn keuzes die ook de CU maakt. Daarom wil men die nu bespreekbaar maken. Daarom spreekt men de CU ook aan als partij. Denk daarbij aan de keuze voor groen in plaats van de opvang van kwetsbare groepen. Als CDA weet men wat er moet gaan gebeuren. Men kan niet voor iedereen groen garanderen wanneer er zoveel groepen kwetsbare mensen zijn.

Men kan geen prostitutie willen naast de opvang voor kwetsbare groepen. De suggestie dat, als het zover komt, dat die twee aspecten naast elkaar moeten bestaan is belachelijk.
Spreker sluit zich aan bij wat er al is gezegd over meer op de locaties die er al zijn. Zorg ervoor dat de keuzes echt gemaakt worden. Zie in dat men sommige dingen niet kan doen. Men doet nu echt teveel dingen naast elkaar.

De heer **Van der Zweth** wist al dat die nood echt heel hoog is in de stad. Onlangs moest er weer iemand geweigerd worden voor de opvang. Met een slaapzak wordt men dan weer teruggestuurd de straat op, ongeacht koude of anderszins. De nood is echt heel hoog. Dat zit in de kern in het tekort van betaalbare woningen. Specifiek sociale huurwoningen. Daarvan gaat 30% naar de kwetsbare doelgroepen. Echter, er zijn te weinig sociale huurwoningen. Daarom kunnen mensen niet uitstromen uit de opvang of uit een zorginstelling. Niet uitstromen naar een veilige thuissituatie met alle problemen van dien in het sociaal domein. Daarmee komt de bestaanszekerheid van mensen onder druk te staan. Dat komt op het bord van de politiek. Daarvan ligt een groot deel op het bord van het Rijk. Maar ook de gemeente doet niet genoeg op dit punt. In vergelijking tot een jaar geleden, toen een soortgelijk debat is gevoerd, is er te weinig gedaan. CDA geeft dat ook aan. De aangenomen motie van de CU dit voorjaar was heel helder. Echter, die motie wordt niet goed uitgevoerd. Met het risico dat dit debat op een later tijdstip opnieuw wordt gevoerd. Dat mag niet want dan laten we mensen in de kou staan. Dat is een opgave voor het hele college. Het zal te maken hebben met financiën.

De **voorzitter** merkt op dat er al twee keer de wethouder van financiën in de behandeling van dit agendapunt is aangesproken. Daarom nu het woord aan de wethouder.

Wethouder **Schilderman** brengt naar voren dat ze gevraagd is om als wethouder RO aanwezig te zijn. Daar is ze op voorbereid. In zijn algemeenheid kan een financiële vraag beantwoord worden, maar voor specifieke vragen zijn geen specialisten op dit moment ter beschikking.

De heer **Van der Zweth** geeft aan dat er schriftelijke vragen zijn gesteld waarbij het wel degelijk over risico's en financiën gaat. Risico's die men als stad neemt. Daar zou men nu ook graag een antwoord willen krijgen. Dat mag later ook schriftelijk.

Wethouder **Schilderman** denkt niet dat iedere financiële vraag bestemd is voor de wethouder financiën. Iedere vak wethouder kan een financiële vraag over de eigen portefeuille beantwoorden. Dat gebeurt in principe ook. Hoe men daarmee omgaat in de begroting is een ander punt. Dat is niet het verzoek van nu.

De **voorzitter** gaat ervan uit dat de antwoorden op vragen er nu gewoon komen. Wanneer het gaat om specifieke financiële vragen, dan komen de antwoorden schriftelijk na het debat. Kan men daarmee verder?

De heer **Van der Zweth** kan prima uit de voeten met het gegeven antwoord. De boodschap was dat het om een opdracht gaat voor het hele college. De nood is hoog dus moet het hele college aan de slag.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt naar het punt waarop het college verstek laat gaan.

De heer **Van der Zweth** geeft aan dat er meer gezegd is over tijdelijke locaties in de breedte. De motie is heel specifiek. Er zijn ook hele specifieke opdrachten tijdens het commissiedebat vorige keer gegeven. Bijvoorbeeld over percentages kwetsbare doelgroepen. Maar ook over punten waarop men meer zou kunnen doen, bijvoorbeeld panden aankopen. Gaat de gemeente iets doen met de kostendelersnorm? Spreker vreest dat er nu weer dezelfde reacties op komen. Dat kan wel prima zijn wanneer er maar wel wat mee gebeurt.
De volgorde bij de huisvesting zoals de heer Van der Graaf heeft geschetst, komt overeen met de mening van de PvdA. Het liefst permanente woningen en het goed regelen. Wanneer dat niet kan dan tijdelijke woningen. De opvang heeft men liever niet, behalve als het niet anders kan. Men wil sowieso niet dat mensen op straat belanden. Er moet dus iets gebeuren op de korte termijn. Wat vaak het meest wenselijke is, heeft vaak wat meer tijd nodig. Dit betekent dat men op de korte termijn alles in de breedte moeten gaan doen. Dat was vorige keer al zo en dat is het nu weer. Bij permanent wil men kunnen zien wat er bij projecten extra mogelijk is, zoals: kan men extra

(sociale) woningen toevoegen, kan men woningen naar corporaties brengen. Spreker ziet hierbij een duidelijke kans om corporaties echt in positie te stellen. Dan kan men het aantal (sociale) woningen ophogen. Dan is er sprake van een soort drieslag. Men kan met corporaties zorgen voor huisvesting kwetsbare doelgroepen. Wellicht kan men een bouwstart forceren binnen een spannende conjunctuur. Als derde punt doet men wat voor de prestatieafspraken met de corporaties, die hebben aangegeven wat steun nodig te hebben. Spreker is benieuwd naar de reactie van de wethouder op dit punt. Ook wil de fractie op dit punt naar een motie kijken. Van de wethouder financiën of RO wil spreker weten hoe men een en ander gaat verrekenen wanneer men iets extra's wil doen bij de permanente projecten. Weliswaar is dat duur, maar wanneer mensen in de opvang terecht komen is nog duurder. Wanneer men daar nu al rekening mee houdt en men die extra kosten bij de projecten kan ophoesten, kan men de hoge kosten per persoon in de opvang op een later moment voorkomen.
Er moet echt in de breedte veel gedaan worden. Het percentage kwetsbare doelgroepen moet omhoog. Het tempo in de planvorming moet omhoog. Dat heeft betrekking op alle mogelijkheden om kwetsbare doelgroepen te huisvesten.

De heer **Koning** vraagt of bij de toewijzing voor kwetsbare doelgroepen of de vorige spreker daarbij doelt op het punt om de 30% te verhogen. Spreker ziet de heer Van der Zweth knikken. Wat spreker zo ingewikkeld vindt bij zo'n maatregel is niet alleen dat het college heeft gezegd dit eenmalig heel groot te doen. Dat is gedurende de zomer gedaan. Waar denkt de heer Van der Zweth dan nu aan? Tijdelijk of zoiets?

De heer **Van der Zweth** denkt dat de bal bij het college ligt in samenwerking met de corporaties. Spreker kan zich voorstellen dat men niet meer denkt aan 90% voor vier of zes weken als indertijd is gedaan. Dat moet men ook niet meer doen. Men moet kijken of die 30% naar 32% of 35% kan. Het kan voor een tijdelijke periode, maar wel een die langer doorloopt dan die paar weken. Het voordeel van die verhoging is dat die vrij snel effect heeft. Een nadeel kan zijn dat het minder goed is voor de leefbaarheid in buurten of wijken.

De heer **Koning** heeft toch wat problemen met het idee. Het komt erop neer dat mensen die al twaalf jaar op de wachtlijst voor een sociale huurwoning staan, nog langer moeten wachten. Dat het hen nog minder mogelijk gemaakt wordt om een sociale huurwoning te bemachtigen.

De heer **Van der Zweth** geeft direct toe dat dit het nadeel is van die regeling. Het gaat om een balans. Maar het gaat echter nu zo fout voor de kwetsbaren binnen het sociaal domein. Daarnaast is het een van de weinige maatregelen die binnen nu en een paar weken het verschil kan maken. Dus wel doen, maar in balans. Die balans laat spreker aan de wethouder en de corporaties over.

De heer **Koning** denkt dat corporaties moeite zullen hebben met een dergelijke maatregel. Het is al ingewikkeld om binnen de huidige regels goede buurten te bouwen. Dan zou men de verhoging niet alleen bij de permanente bouw, meer ook bij tijdelijke projecten willen doen. Bij de tijdelijke projecten is de openbare ruimte vaak slechter en is de kwaliteit van de woningen minder. Daar zit toch voor D66 een probleem in. Kan de heer Van der Zweth dit begrijpen?

De heer **Van der Zweth** kan het punt absoluut volgen. Echter, de kwaliteit van tijdelijk hoeft echt niet altijd slecht te zijn, hoewel die vaak beter kan. Spreker ziet ook het dilemma van de corporaties wat betreft dat de maatregel teveel van een buurt kan vragen. Echter, gezien de situatie kan men niet om een dergelijke maatregel heen, maar wel tijdelijk. En in goede balans. Dan tijdelijk wonen. Daarover is een geheim debat gevoerd. Daarom wordt er nu niet uitgebreid op ingegaan. Spreker geeft wel de boodschap mee om echt meer plekken te vinden. Er kan zomaar weer wat afvallen. Beter te hoog inzetten dan achteraf te constateren dat men te weinig heeft gedaan. Men moet echt proberen tijdelijke bouw toe te passen op alle plekken waar men niet permanente bouw in de weg zit en waar goede voorzieningen zijn. Spreker hoopt dat in de volgende rapportage van de wethouder RO dat er veel meer locaties in voorkomen. Dat men met meer locaties aan de slag kan gaan. Als dat tijdelijke woningen zijn voor een korte periode doe het dan wel al is het geen fijne keuze.
Als laatste de opvang. Ook graag daarvan op opties op tafel, conventioneel of niet. Wellicht duur en niet geweldig, maar alles is beter dan op straat slapen. Doe het en kijk er in de breedte naar. Er moet echt iets gebeuren.

De heer **Zwanenberg** heeft al geconstateerd dat de nijpende huisvesting voor kwetsbare doelgroepen vast loopt. Het is urgent, maar ook een structureel probleem. Iedereen heeft recht op een betaalbare woning. Daar zijn er nog steeds te weinig van. Dat betekent dat er actie ondernomen moet worden. Verschillende organisaties houden zich daarmee bezig. Maar, zij hebben geen toverstokje om het probleem op te lossen. Kijkend naar de trap, dan heeft permanenten huisvesting de hoogste prioriteit. Het is goed dat Utrecht geld van het Rijk heeft gekregen om een aantal vlot te trekken. Van die 2000 woningen is 76% betaalbaar. Hoeveel van die woningen zijn bestemd voor de kwetsbare doelgroepen? Kan het college daar een antwoord op geven? Men begrijpt dat in het kader van de financiële doelstelling van de gemeente dar er projecten gestart worden en slagen. Maar dat moet wel met open boeken zoals wethouder Eerenberg vorige week in de commissie al heeft aangegeven. De gemeente is er niet om de ontwikkelaars te spekken. Geld moet terug naar de gemeentekas wanneer de ontwikkelaar binnen vijf jaar toch weer (te veel) winst maakt. Wellicht vindt het college dat ook een goed idee. Daarnaast vindt GL dat er ook andere onorthodoxe maatregelen nodig zijn. De kosten voor de opvang zijn ontzettend hoog. Zo'n 30.000 tot 50.000 euro per jaar. Daarom is het voor GL van groot belang dat de gemeente zelf vastgoed aan gaat kopen. Men moet geen dure pleisters blijven plakken. Aankoop van vastgoed is een duurzame investering in de toekomst van mensen en het levert snel structurele woonruimte op. Dat is een win-winsituatie. Graag hierop een reactie van het college. Daarnaast ontkomt men er niet aan om mensen in tijdelijke woningen te huisvesten. Veel bouw van permanente woningen is op dit moment vertraagd. Het is ronduit frustrerend dat die 800 woningen er nog niet staan. De business case is een hot topic bij tijdelijke woningbouw, maar ook hier spelen de hoge kosten van de maatschappelijke opvang een rol. Waarom kan men die kosten niet meenemen in een bepaalde business case? Dan kan men de kosten van de alternatieven tegen elkaar afzetten.

De heer **Van der Graaf** deelt het laatste punt van de vorige spreker volledig. Die beperking hoeft er niet te zijn wanneer men het geld anders besteed. De vraag aan GL gaat over de aankoop van extra vastgoed. Kan men dit geld niet beter inzetten om de business case rond te krijgen voor tijdelijk wonen?

De heer **Zwanenberg** merkt op dat permanent wonen de voorkeur heeft. Op de volle breedte moet men op alle vlakken inzetten, maar het liefst gaat men inzetten op aankopen op vastgoed. Dat staat er al. Dan hoeft men geen hele planprocedure te doorlopen. Men hoeft verder niets te onderzoeken. Daarom heeft dat de voorkeur.

De heer **Van der Graaf** geeft daaraan ook de voorkeur. Voor de CU is het en-en. Men kan kijken naar het vastgoed, maar men moet ook de business case rondkrijgen.

De heer **Koning** kan zich voorstellen dat men sommige panden en locaties beter kan benutten dan wel efficiënter kan inzetten. Het kan zijn dat er woningen tussen zitten die nu in gebruik zijn door andere doelgroepen in de stad. Daar kan ook sprake zijn van een hoge woningnood. Hoe kijkt GL daar tegenaan?

De heer **Zwanenberg** gaat ervan uit dat men geen rijtjeshuizen gaat opkopen. Het gaat om grotere panden. Het is geen goed idee om in zo'n pand alleen mensen uit kwetsbare doelgroepen bij elkaar te plaatsen. Dar hoort men een mix van regulier en kwetsbaar in te plaatsen.

De heer **Van der Zweth** vraagt vorige spreker of de gemeente dit allemaal zelf moet doen. Of ziet men hier een rol voor de corporaties? De gemeente is geen verhuurder meer.

De heer **Zwanenberg** denkt dat het en-en kan. De gemeente heeft de corporaties bij het oplossen van het huisvestingsprobleem wel echt nodig. Dat zijn de bondgenoten bij het probleem. De gemeente kan het zelf wel wanneer het eigen vastgoed betreft.

De heer **Van der Zweth** vindt het eigenlijk een mooie oplossing. Wanneer men dit goed verspreid doet in een buurt of in een flatgebouw, dan is niet 30% van de aankopen voor kwetsbare doelgroepen. Misschien kan men dan wel naar hogere percentages, omdat er goed gemixt in een wijk aangekocht kan worden. Het is misschien wat duur, maar het is wel heel gericht. Hoe denkt de heer Zwanenberg hierover.

De heer **Zwanenberg** is blij dat de PvdA het een goed idee vindt. Tijdens de laatste raadsinformatiebijeenkomst vroeg de spreker al gevraagd is waarom men niet breder kon kijken naar het doorplaatsen van tijdelijke woningen. Bijvoorbeeld buiten de stadsgrenzen of landelijk. Het is ongelooflijk dat men units laten bouwen in China, maar dat men voor doorplaatsing alleen kijkt binnen de stadsgrenzen. Onder het mom dat plaatsing erbuiten een groot probleem zou zijn. Wanneer men die units zo kan bouwen dat er ook nog ergens een zelfstandige woning geplaats kan worden, ontstaan er veel meer mogelijkheden om de tijdelijke woningen door te plaatsen. Graag de mening van het college hierover.
Men is blij dat het optoppen en uitbuikeren weer in beeld is. Men praat er al lang over, maar het is nog nooit gebeurd. In dit kader: een ontwikkelaar die een belangrijk concept heeft ontwikkeld, de optopper. Dit zijn kleine woningen die op bijna alle daken van flatgebouwen te plaatsen zijn. Wanneer men dit concept meeneemt, kan tegelijkertijd de daken vergroenen en er duurzame energie opwekken. Het concept is toepasbaar op tijdelijke en permanente gebouwen. Dus in een keer veel meer locaties. Ziet het college dit ook als een kans?
Met specifieke locaties wordt gedoeld op de Einsteindreef, waar de anti-kraak zit, en het voormalige casino. Op vragen daarover werd niet ingegaan. Daarom bij deze zijn die locaties wel of niet geschikt voor transformatie en/of nieuwbouw?
GL heeft al vaker gevraagd om een inventarisatie te maken van de waterwegen in de stad. Om te onderzoeker waar en op welke wijze er extra ligplaatsen gerealiseerd kunnen worden. Het zal niet veel plekken opleveren, maar men moet zoveel mogelijk mogelijkheden inzetten. Elke extra woning is er een.
Tot slot, de situatie is echt nijpend. De gemeente moet gezamenlijk met corporaties en belangengroepen in actie komen. Er moeten meer betaalbare woningen in de stad komen, absoluut en relatief. Daarbij ontkomt men niet aan pijnlijke keuzes. Onder andere door tijdelijk een hoger percentage woningen toe te wijzen aan is betaalbaar. Men kan in een klap veel mensen huisvesten, maar wel met gedeelde voorzieningen. Een interessant concept dat iets voor de stad doet.
Maatwerk blijft van belang. Men moet ervoor zorgen dat er gebouwd wordt voor een leefbare stad met kwaliteit. Uit discussies met Utrechters en uit onderzoek blijkt dat men meer kwalitatief groen in de stad wil hebben.

De heer **Van der Zweth** merkt op dat naast de pijnlijke keuzes de gemeente ook niet direct in algemene zin alle mogelijke locaties ter beschikking heeft. Dat betekent dat er naar meer locaties gekeken moet worden en dat men daarbij een ingewikkelde afweging niet moet schuwen. Bijvoorbeeld met betrekking tot groen.

De heer **Zwanenberg** geeft aan dat groen voor mensen wel super belangrijk is. Daar wil spreker op dit moment niet aan tornen. Echter, de ambitie moet omhoog. Daarom kan men groen wel meenemen als onderdeel van de business case voor tijdelijke woningen. Dan komen er meer mogelijkheden. Dat geldt ook voor het optoppen.

De heer **Van der Zweth** is het ermee eens dat er keuzes gemaakt moeten worden. Het gaat wel om een dilemma. Groen versus voor mensen een dak boven hun hoofd. Men moet verder kijken naar locaties. Geen fijne keuze , maar wel nodig.

De heer **Koning** kan zich op dat punt vinden. Men ziet echter wel dat de kosten bij tijdelijke woningen wel veel hoger zijn dan men een tijdje geleden bedacht had. Wanneer men de business cases voor tijdelijk of permanent, zou het dan voor GL mogelijk zijn om, vanwege financiën, beter te denken aan permanente woningen dan aan tijdelijke.

De heer **Zwanenberg** geeft aan dat GL echt een voorstander is van permanente woningbouw. Tijdelijke bouw is als een pleister die men plakt en die heel veel geld kost. Dus zoveel mogelijk permanent toevoegen. Tijdelijk is extra waar men op dit moment niet zonder kan.

Mevrouw **Meerding** begrijpt waar voorkeur naar uitgaat. Het is echter niet te begrijpen waarom tijdelijke woningbouw minder goed zou zijn. Er zijn toch groepen mensen die met een tijdelijke woning echt goed uit de voeten kunnen.

De heer **Zwanenberg** denkt dat men en-en moet doen. Het probleem bij tijdelijke woningen is de tijdelijkheid. Na enige tijd zijn die woningen weer weg. Maar, ze kosten wel veel geld. Daarom vindt GL dat permanent de meest structurele oplossing is.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) complimenteert zowel GL als de PvdA met de lijst van mogelijkheden om het probleem te kunnen verhelpen. Deelt GL het met ons dat het betreurenswaardig is dat raadsleden een hele creatieve lijst moeten opsommen, maar dat men dit eigenlijk van het college hadden moeten ontvangen?

De heer **Zwanenberg** denkt dat het college echt wel veel dingen heeft gedaan. De frustratie zit hem in het feit dat er met bepaalde locaties niets is gedaan. Onder andere bij de Pagelaan is niets gebeurd. Men moet bij elkaar gaan zitten om te kijken naar goede oplossingen. Elke extra woning is er een. Hoe kan men die sociaal gebruiken. Het college moet nu aan de slag. Er moet iets gebeuren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) stelt vast dat er op zijn vraag niet met ja noch met nee wordt geantwoord. Het is toch betreurenswaardig. Er had toch een brief moeten liggen waarin zou staan hoe men bestaande bouw beter zou kunnen benutten. Met een actieplan om dat te gaan doen. Al die dingen die in de afgelopen maanden zijn genoemd. Wanneer men nu constateert dat er 800 tijdelijke woningen zouden moeten zijn, terwijl er nog geen 300 gerealiseerd zijn in het afgelopen jaar. Dan is het vreemd dat de raadsleden met z'n allen allerlei dingen moeten verzinnen. Dat had vanuit het college moeten komen.

De heer **Zwanenberg** geeft aan dat de lijst van betaalbare woningen er gewoon al ligt. Er zijn al hele stukken geschreven waarin de zaken goed zijn benoemd. Er zijn al veel dingen die de heer Dijkstra benoemd die worden gedaan. Is het genoeg? Nee. Het is morgen ook niet opgelost. Het is ook geen uniek probleem van deze stad. Maar laat men goed met elkaar kijken, als raad met belangengroepen en corporaties, hoe men het probleem zo dragelijk mogelijk kunnen maken en zo goed mogelijk kunnen oplossen.

Mevrouw **Oudejans** brengt naar voren dat het gebrek aan opvang van kwetsbare groepen bij allen bekend is. Daklozen staan voor een dichte deur bij de opvang. Jongeren komen op straat terecht of worden gedwongen om in onhoudbare situaties thuis te blijven wonen. Waarom zou een basisrecht, een dak boven je hoofd, niet voor iedereen normaal zijn. Een eigen plek om je leven op te bouwen en thuis te komen. Nu niet vanzelfsprekend. De partij wil toe naar een situatie dat wel vanzelfsprekend is voor iedereen. Daarom moet men inzetten op structurele oplossingen op het gebied van permanente woningbouw. Pas in 2028 is er weer een toename van het aantal woningen. Dat zijn kostbare jaren. Daarom de vraag aan de wethouder om in te zetten op het versnellen van projecten. Daarnaast moeten er binnen de projecten zoveel mogelijk betaalbare woningen gerealiseerd worden. Een van de mogelijkheden zou kunnen zijn het verlagen van de m²-eis. Men kan projectmatig kijken waar men kan optoppen zowel bij bestaande als nieuwe projecten. Ook om te kijken op welke manier men woongroepen kan inzetten om mensen te kunnen huisvesten.

De heer **Van der Zweth** is een voorstander van het niet alleen maar bouwen van zeer kleine woningen. Begrepen is dat mevrouw Oudejans zegt dat men in principe de norm aanhoudt die men heeft afgesproken. Echter, dat men daar op projectniveau daarvan kan afwijken. Is dat wat mevrouw Oudejans bedoelt?

Mevrouw **Oudejans** bevestigt dit. Men gaat niet standaard de m²-eis verlagen. Men moet projectmatig echt kijken wat nodig is. Aan welke knoppen kan men draaien om toch meer woningen te realiseren. Wanneer dat nodig is door de m²-eis te verlagen dan moet dat maar.

De heer **Zwanenberg** kan zich de gedachtegang van mevrouw Oudejans wel indenken. Maar dan moet men er echt wel voor zorgen dat men ervoor moet zorgen dat er voor de groepen waar men het hier over heeft het verschil te maken.

Mevrouw **Oudejans** is het daarmee eens. Men moet sowieso kijken of men woningen voor iedereen kunnen toevoegen, maar zeker voor deze groep.

Dan nog even quick wins. Maatregelen als het benutten van leegstand. Welke ruimte ziet de wethouder nog meer om in te zetten op het omvormen van leegstaande panden? Op welke termijn kan dit plaatsvinden? Tijdens de programmabegroting is er al aandacht voor de doorstroming gevraagd. Hoe gaat men ervoor zorgen dat de doorstroming sneller en soepeler gaat? Ook ziet spreekster kansen voor het splitsen van woningen. In hoeverre kan men deze maatregel inzetten om winst te boeken voor het verkrijgen van woonruimtes? Op welke termijn kan dat en waar is het mogelijk? Spreekster is benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek op dit onderwerp. Ook wil men de hospitaregeling meer onder de aandacht brengen. Permanente opvang ziet men als prioriteit. Tegelijkertijd ziet men aanvullende maatregelen voor tijdelijke oplossingen als noodzaak. De partij ziet dat een eerdere motie waarin wordt gevraagd om mensen te huisvesten in tijdelijke woningen niet
Is uitgevoerd. Dat roept zorgen op. Tijdens een eerdere commissiebehandeling de wethouder heeft toegezegd een nieuwe plek te geven aan de Buurlanders. In de brief van het college is die toezegging al flink afgezwakt. Hoe ziet de wethouder een plek voor de Buurlanders in Wetering Zuid? Of in een ander tijdelijk woningproject? Wanneer krijgen de Buurlanders hier meer duidelijkheid over? Deze mensen waren juist de mensen die wilden kijken naar de integratie tussen kwetsbare en niet kwetsbare groepen. Die wilden kijken hoe men beter samen kan wonen. Volgens spreekster moet men kijken waar tijdelijk wonen kan. Bijvoorbeeld op locaties waar later gebouwd gaat worden. Of bij gefaseerde bouwprojecten. Ook denkt men aan woningen op water. Zouden deze locaties niet toegevoegd kunnen worden aan de locaties voor tijdelijk wonen? Er moeten wel voorzieningen in de buurt zijn.
De rol van de regio is bij dit probleem erg groot. Het nemen van verantwoordelijkheid blijft daarbij achter. Slechts 26% van de gemeenten in de regio heeft de doelstellingen behaald. Met die regiogemeenten moeten duidelijke afspraken gemaakt worden inclusief sancties bij het niet behalen van de doelstellingen. Het woonprobleem beperkt zich niet alleen tot de stad. Het is dus tijd voor actie.

Mevrouw **Minnaert** heeft eigenlijk geen woorden voor de problematiek. Daarom dank aan de collega's die met een frisse blik kunnen kijken naar dit belangrijke onderwerp. Juist nu is het van belang om er naar te kijken zonder te letten op politieke winst en zonder bepaalde groepen tegen elkaar uit te spelen. Het is belangrijk om onze kwetsbare waarden en onze kwetsbaren goed te beschermen. Er zijn al veel goed zaken benoemd. Spreekster kan zich aansluiten bij wat de PvdA heeft gezegd over de urgentie en de oplossingen. Men kan zich ook vinden in de opmerkingen van GL wat betreft de gemeentelijke hulp voor woningcorporaties die de regie moeten nemen. Voor huisvesting van kwetsbare groepen heeft de partij voor zover mogelijk een voorkeur voor permanente woningen en geen flexibele. Hopelijk gaat men alles op alles zetten om ervoor te zorgen dat iedereen een passende woning zal krijgen.

De heer **Koning** merkt op dat er ongeveer een halfjaar geleden in deze commissie over dit onderwerp is gesproken. Tussen toen en nu is er veel gebeurd, maar dat er nog niet zoveel resultaat te zien is. Er zijn brieven geschreven en vragen gesteld. Hopelijk komt men vanavond verder. D66 ziet dat het probleem voor huisvesting bestaat voor alle groepen die in Utrecht op zoek zijn naar een betaalbare woonruimte. Het is een levensgroot probleem. Voor de kwetsbare groepen is het extra problematisch omdat er voor hen onvoldoende woningen en opvangplekken zijn. Daarnaast heeft de gemeente nog de wettelijke taak statushouders te huisvesten.
De groep waar men het nu over heeft is extra kwetsbaar. Dat blijkt wel uit het feit dat sinds deze week de opvang officieel vol is. Te lang in de opvang bivakkeren is ontwrichtend voor de mensen zelf, maar ook voor de maatschappij. De financiële maatschappelijke kosten zijn hoog. Let wel, het gaat niet alleen om volwassenen maar ook om kinderen.
Eerst over de bouw van nieuwe woningen zowel in nieuwe projecten als in bestaande bouw. Dat is eigenlijk de beste oplossing. De kern van de zaak is dat men meer permanente huizen moet bouwen voor alle doelgroepen. Maar ook omdat daardoor mensen in de opvang kunnen doorstromen. Daarom moeten op projectniveau eisen worden aangepast om te komen tot meer betaalbare huizen. De corporaties vragen daar zelf ook om. Zeker voor de kwetsbare doelgroep wil men kleinere huizen bouwen. Dat is goedkoper en men kan meer kleinere huizen kwijt op een bepaalde oppervlakte. Graag een reactie van het college.

De heer **Van der Zweth** geeft aan dat dit ook in de RIB is gezegd. Maar dat is wel ingewikkeld, omdat spreker blij is met de m²-norm. Maar ook bij de tussenvoorziening geeft aan dit af en toe nodig te hebben. Is de heer Koning het met de PvdA eens dat men die norm overeind moet laten,

maar dat men op projectniveau af en toe kan kijken of men die norm los kan laten? Dan kan men af en toe mensen versneld helpen. Echter, dat is wat anders dan het hele beleid om te gooien.

De heer **Koning** kan zich daar wel in vinden. Men moet het op projectniveau aanvliegen. Kijken wat er nodig en mogelijk is. Het mooie is dat, wanneer men die m²-norm ergens kan loslaten, er feitelijk meer woningen toegevoegd kunnen worden. Dus doe het per project en maak inzichtelijk wat het oplevert.

De heer **Van der Zweth** vindt het fijn om dit te horen. Het is voor de partij belangrijk dat het punt overeind blijft. Maar dat men in de noodzaak van nu bij de kwetsbare doelgroep ervan afgeweken kan worden.

De heer **Koning** wil ook dat er gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om productprocedures te versnellen, zoals door het toe[assen van de Crisis- en herstelwet.
Men moet fair zijn naar de inwoners van de stad. Bouwen kost tijd en ruimte. Wil men versnellen met bouwen dan kan de raad niet op iedere slak zout leggen. Spoedig meer huisvesting regelen is van het hoogste belang. Er bestaat ook nog de mogelijkheid om de bestaande woningvoorraad beter te benutten. Door bijvoorbeeld eigen vastgoed in te zetten en door leegstand te benutten. Maar, vooral ook door het splitsen van woningen makkelijker te maken. Graag de toezegging dat voorstellen in deze van het college snel naar de raad toekomen.
Voor D66 is het inzetten van permanente huisvesting en het vergroten van de mogelijkheden hiervan belangrijker dan tijdelijke huisvesting. Tijdelijke huisvesting is ook niet goedkoop en ze moeten ook nog eens doorgeplaatst worden, wat ook weer geld kost. Ook komt tot nu toe tijdelijke huisvesting nog niet zo snel van de grond. Dat wel de gedachte erachter. Vorig jaar werd nog aangegeven dat er 2500 tijdelijke woningen zouden komen. Het bleek dat er daarvoor echter nog geen locaties voor in beeld waren. Ondanks de speciaal ingestelde taskforce moet men nu vaststellen dat er maar een fractie van die woningen in beeld is. Hoe kijkt het college hierop terug?
Verder nog de financiële kant van de tijdelijke woningen. Wanneer de gehele ambitie die is beloofd, gerealiseerd zou moeten worden wat zijn dan de totale gemeentelijke kosten? Wat zouden de kosten zijn wanneer die woningen niet doorgeplaatst kunnen worden?
De opvang ziet men als laatste oplossing en die is ook nog eens het duurste. Men ziet al een paar maanden van tevoren dat er capaciteit bij moet. Dat zijn dan dure oplossingen. Soms wel meer dan 50.000 euro per jaar per plek. Dat is financieel niet acceptabel. Kan het college toezeggen dat er op dit punt wat meer naar de lange termijn prognoses gekeken wordt? Men weet immers dat het tekort aan doorstroomwoningen zeker tot 2028 nog blijft.

De heer **Van der Graaf** hoort de voorkeur van D66 voor permanente woningen. Toch is het ook waar dat tijdelijke woningen ook een deel van de oplossing zijn. Deelt D66 de mening van de CU dat tijdelijke woningen op de korte termijn echt noodzakelijk zijn?

De heer **Koning** antwoordt bevestigend. Men heeft niet voor niets samen met onder andere de CU een halfjaar geleden die motie ingediend, waarin aangedrongen werd om die 700 à 800 woningen te realiseren. Dat blijkt echter nogal ingewikkeld te zijn met de locaties die destijds in beeld waren. Inmiddels zijn er meer locaties in beeld. Men moet dan ook nu alles op alles gezet worden om dat aantal te halen. Zo mogelijk nog meer tijdelijke woningen. Het moet wel zo zijn dat er een goede afweging wordt gemaakt met betrekking tot de kosten die ermee gemoeid zijn. Die kosten lijken nogal fors te zijn.

De heer **Van der Graaf** geeft direct toe dat de kosten fors zijn. Echter, tegelijkertijd is duidelijk dat, wanneer men niets doet, de kosten nog forser zijn.

Dat zou volgens de heer **Koning** heel goed kunnen. Opvangplekken zijn ook heel duur. Vandaar ook de vraag wat het zou kosten wanneer men al die 2500 woningen zou realiseren. Wanneer men daar al een plek voor zou kunnen vinden. Spreker vindt dat men ook de ratio moet meewegen. Hoeveel mag een tijdelijke woning eigenlijk kosten. En hoeveel zou het alternatief ervoor, permanente bouw, kosten. Daar moet een goede balans in gevonden worden.

De heer **Van der Graaf** is van mening dat men de kosten van een tijdelijke woning ook mag vergelijken met de kosten van een plek in de opvang of een plek op straat.

De heer **Koning** is het hiermee eens.

Mevrouw **Meerding** stelt dat de woningnood iedereen raakt. En helaas hebben de kwetsbare doelgroepen in de stad er nog meer last van. Wanneer kwetsbaren niet vanuit de opvang kunnen uitstromen naar een woning raakt de opvang overvol. Dat brengt persoonlijk leed met zich mee en het is nog eens heel duur voor de gemeente. Het is een groot probleem dat moet worden opgelost. Daarom is er in de raad al meer keer over gedebatteerd. Omdat het probleem de afgelopen maanden alleen nog maar groter is geworden, is het noodzakelijk dat er vandaag weer over gesproken wordt. De wethouder stelt vijf maatregelen of treden voor waarmee de huisvesting gerealiseerd kan worden. De VVD steunt alle vijf voorgestelde maatregelen. Maar, er is meer nodig. Dat betekent dat de raad ook keuzes moet durven maken wanneer men snel meer woningen willen bouwen. De VVD denkt daarbij aan het scheppen van extra ruimte door de zelf opgelegde ambities in woningbouwprojecten. Ook kan men ambities schrappen. Daarnaast kan er winst behaald worden door meer locaties aan te wijzen voor tijdelijke woningbouw.

Mevrouw **Oudejans** vraagt aan welke ambities de VVD dan precies denkt bij het schrappen.

Mevrouw **Meerding** denkt daarbij aan de eerder genoemde ambitie van de m²-eis. Dat zou per project moeten gebeuren, geen beleidswijziging. Ander ambities waarin geschrapt kan worden is al toegelicht in het RO-debat dat daarover ging.
De VVD begrijpt dat het bouwen van extra woningen complex is. Men gelooft wel dat de wethouder zijn best ervoor doet. Wanneer men kijkt naar het aantal extra woningen dat de laatste anderhalf jaar is gerealiseerd, dan valt dat extreem tegen. In juli 2022 beloofde de wethouder dat er een taskforce Tijdelijk wonen ingesteld zou worden. Die zou ervoor zorgen dat er tussen 2023 en 2025 ieder jaar 1000 tot 1500 tijdelijke woningen gebouwd zouden worden. Nu blijkt echter dat deze ambitie bij lange na niet gehaald wordt. In de huidige plannen haalt men iets meer dan 1000 woningen in die gehele periode. Dat is extra pijnlijk omdat de belofte om al die tijdelijke woningen te realiseren een ‘goedmakertje’ was voor de zogenaamde versnellingsmaatregel. Het punt dat alle sociale woningen vier weken lang aan statushouders werden toegewezen. Toen werd beloofd dat na het zuur het zoet zou komen. Maar, het zoet komt nog steeds niet. Hoe kijkt de wethouder zelf terug op deze belofte? Had men niet terughoudender moeten zijn met het noemen van aantallen. Dat is het verleden. De VVD wil vooruit kijken naar de toekomst en naar wat men op dit moment kan doen om een en ander bij te sturen. Men kan meer locaties aanwijzen voor tijdelijke woningbouw. Wanneer men tenminste die keuzes durven te maken. Op dit moment vallen er locaties met potentie af, omdat het college groen bijvoorbeeld belangrijker vindt. Dat is een keuze en de VVD zou die anders maken. Een oproep bij deze om de lijst met locaties nog eens kritisch te bekijken en vaker toch voor tijdelijke woningbouw te kiezen. Tijdelijke bouw heeft nu echt prioriteit. Er is nu een aantal mogelijke oplossingen voor het probleem naar voren gebracht. Er is ook een aantal door het college geopperde maatregelen waar men zich niet in kan vinden. Bijvoorbeeld het ophogen van het percentage van toewijzing aan kwetsbare groepen.

De heer **Koning** vraagt de VVD wat men denkt dat realistisch als haalbare tijdelijke bouw, uitgaande van de oorspronkelijke toezegging van het college.

Mevrouw **Meerding** memoreert dat het ging om een belofte dat die woningen er zouden komen. Men hoopt nog steeds dat die aantallen gehaald gaan worden. Beziet men het meer realistisch, dan is dat doel heel ver uit zicht.

De heer **Koning** is benieuwd of de VVD het met D66 eens is dat, wanneer het aantal niet gehaald wordt, er extra ingezet moet worden op de permanente bouw. Dat daar desnoods ook geld naar toe moet.

Mevrouw **Meerding** brengt naar voren dat het heel mooi zou zijn wanneer men het aantal wel zou halen. Al dan niet met toevoeging van permanente woningbouw. De gemeente heeft onlangs een mooie impuls gekregen vanuit het Rijk om die extra woningen te bouwen. Spreeksterf is wel benieuwd waar het geld anders vandaan moet komen. De financiële situatie van de gemeente is bekend.
Zoals al gezegd, men is geen voorstander van het ophogen van het percentage van toewijzing aan kwetsbare doelgroepen. Men is al helemaal geen voorstander van een 100%-toewijzing aan kwetsbare doelgroepen. Ook niet als dit voor een korte periode is.

De heer **Zwanenberg** snapt dat de VVD geen fan is van het ophogen van het percentage. Anderzijds geeft de partij wel aan dat er meer moet gebeuren. Maar, die verhoging is bij uitstek iets dat op hele korte termijn verlichting biedt. Alle andere door mevrouw Meerding genoemd kunnen ook wel weer twee à drie jaar duren. Waarom moet men het niet doen, terwijl er pijnlijke keuzes gemaakt moeten worden?

Mevrouw **Meerding** begrijpt dat (tijdelijke) ophoging de snelste manier is om woningen voor kwetsbaren te realiseren. Echter, we maken allemaal keuzes. Daarbij kan men ook aangeven welke keuze eigenlijk te ver gaat. Deze keuze is te pijnlijk om te maken. Daarom is men er niet voor.
Tot slot haalt spreekster nog iets anders aan. Dat is ook tijdens de raadsinformatiebijeenkomst al gezegd.

De heer **Van der Zweth** vraagt zich af of de VVD wel de mogelijkheid ziet om corporaties vaker in positie te stellen bij projecten om te kijken of men iets meer woningen kan bouwen of iets meer sociaal om zo iets meer voor de kwetsbare doelgroep te doen.

Mevrouw **Meerding** weet niet wat de heer Van der Zweth exact bedoelt. Gehoord is een hoger percentage sociaal. Maar in het heilige coalitieakkoord staat al 40% sociaal. Men is er geen voorstander van om dat percentage nog verder te verhogen.

De heer **Van der Zweth** bij nieuwe projecten kan men die vraag stellen. Bij projecten die al lopen is er sprake van een ander percentage dan 40%. Wanneer een corporatie in een nieuw project kan instappen en de gemeente kan een beetje meedenken en men zorgt ervoor dat dat de start van de bouw door kan, maar dan wel met meer sociaal. Met een corporatie in positie. Dan doet men ook iets voor de kwetsbare doelgroepen. Staat de VVD daar voor open?

Mevrouw **Meerding** antwoordt dat dit afhankelijk is van de hoogte van het percentage sociale huur. Men vindt 35% een acceptabel percentage. Wanneer bij lopende projecten waar een lager percentage voor geldt, maar waar de ontwikkeling een hoger percentage sociaal toestaat tot 35%, wil de VVD daar wel over meedenken.

De heer **Van der Zweth** vindt dit fijn om te horen. Wanneer er projecten zijn waar sociaal op 35% zit, maar het is spannend of men het van de grond krijgt. Wellicht wel met meer sociale huur. En een corporatie stapt in. Wanneer men creatief denkt en niet afgaat op de eerste wensen, is dit dan iets waar de VVD in kan meegaan? De bouw kan starten en het percentage sociaal wordt net wat hoger. Is dat acceptabel?
Mevrouw **Meerding** heeft aangegeven maximaal 35%. Nu probeert men haar toch te overtuigen om weer hoger te gaan zitten. Meer sociaal doet ook iets met de business case. Men kan zich er nu geen project bij voorstellen. Echter, stel dat er echt een project stil ligt, dat nu geen doorgang kan vinden, maar dat mogelijk wel kan doorgaan door het percentage iets op te hogen, dan zegt men niet op voorhand nee.
Spreekster komt terug op wat ook tijdens de raadsinformatiebijeenkomst is gezegd, namelijk dat een van de projecten vertraagd is omdat de woningen die besteld zijn uit China moeten komen. Die opmerking verbaasde de fractie nogal. Er worden in Nederland op veel plekken tijdelijke woningen gefabriceerd of waar tijdelijke woningen in de opslag staan. Men begrijpt dat men nu niet meer van een plan kan afwijken, maar heeft het bij het college niet de voorkeur om een volgende keer eerst te kijken naar bestaande tijdelijke woningen die nog ergens staan om die te benutten.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt het college, gegeven het feit dat de rode lijn is gepasseerd en de huidige inzet niet voldoende is, waarom er dan geen raadsbrief ligt waarin het college de raad vraagt om ruimere en/of onorthodoxe kaders om wel te kunnen zorgen voor huisvesting van kwetsbare Utrechters. Graag de toezegging dat die brief er alsnog in december ligt. Als tweede, er was bij EenUtrecht een behoefte aan een analyse van het college op de vraag waar de echte versnellers zitten. Bijvoorbeeld tijdelijk bouwen in het groen. Graag een reactie.

De heer **Van der Zweth** vindt het laatste punt interessant. Ook voor de snelheid. Kan de heer Dijkstra zich voorstellen dat men af en toe zware middelen inzet om het tempo toch voor elkaar te krijgen?

De heer **Dijkstra** kan zich dat goed voorstellen. Spreker noemt dat onorthodox. Men heeft echter behoefte aan een keuzepalet. Dat wordt gemist. Men zit hier vanavond allerlei dingen te bedenken, maar spreker verwacht van het college een voorzet. Er is sprake van een noodsituatie. Het college moet aangeven welke mogelijke oplossingen er zijn waaruit de raad kan kiezen. Die urgentie wordt gemist.

De heer **Usla** stelt dat de woningnood al langer bekend is. Denk heeft hier altijd al de focus op gericht. Men ziet de urgentie al een lange tijd. De consequenties van de nood zijn onaanvaardbaar. Mouwen opstropen en bouwen. Men moet de kavels optimaal benutten, dus zoveel mogelijk de hoogte ingaan.
Er is al vaker aangekaart om te kijken naar leegstaande kantoorpanden. En naar schoolpanden en industriële panden. Graag een toezegging van het college dat de laatst genoemde panden in de overwegingen worden betrokken. Om vervolgens de uitkomsten van de overwegingen samen met de rapportage over de kantoorpanden te delen met de raad. Verder leest men dat een aantal locaties voor tijdelijk wonen niet in aanmerking komen in verband met andere functies zoals groene economie. Hoe zwaar wegen die belangen en zijn er nog mogelijkheden om ze te heroverwegen in verband met de urgentie van huisvesting?
Tot slot sluit spreker zich aan bij het uitgangspunt dat niemand in Utrecht gedwongen zou moeten zijn om op straat te slapen. Iedereen heeft het recht op een dak boven het hoofd.

De **voorzitter** stelt vast dat hiermee de eerste en enige termijn is afgesloten. Het woord is nu aan de vertegenwoordigers van het college om te reageren op wat er gezegd is.

Wethouder **Schilderman** start de beantwoording van de aan haar gestelde vragen.
Het gaat over de openbare ruimte, de inzet van waterwegen voor woningen. Op dit moment is er nauwelijks plek op water beschikbaar zijn. Dat heeft te maken met de regels voor ruimtelijke ordening die ook voor het water gelden. De vaarwegen hebben een eigen milieucontour. Kade- en havenplaatsen zijn zeer beperkt. In brede zin ziet men dat vragen die gesteld worden aan het water, klimaat adaptatie, dierenwelzijn, recreatie, sport en dergelijke, alleen maar toenemen. Dat staat op gespannen voet met meer woonboten.
Dan een vraag over financiën. Hoe werkt het nou met de business case rondom tijdelijk wonen. Voor de precieze bedragen kan men terecht bij de vak wethouders. Maar als het gaat over hoe het werkt wat betreft de begroting, dan heeft men iets aan de ene kant van de begroting en iets aan de andere kant van de begroting. Vanuit financieel perspectief ziet spreekster een grote logica om erop in te zetten dat er zo min mogelijk mensen in de opvang zitten. Dat zijn dure plekken. Het is echter geen optie om dit een op een te kunnen verrekenen in de begroting. Er zitten meer mensen in de opvang. Er is een wachtlijst voor de opvang. Wanneer er iemand doorstroomt, is het zeer waarschijnlijk dat de dure opvangplekken door anderen worden opgevuld. Het blijft echter verstandig om in de opvang te investeren. Het is net zoiets als de openbare ruimte waarbij men enerzijds inzet om klimaatverandering tegen te gaan en anderzijds zet men in op klimaatadaptatie. Ook bij de opvang zal men naar beide aspecten moeten kijken.
Dan was er nog een financiële vraag over risico's. De risico's bij tijdelijke woningen zullen in geprijsd moeten worden in de begroting. Het is wel afhankelijk van wie het risico neemt. Zijn dat derden dan staat het los van de gemeentebegroting.

De heer **Van der Graaf** vraagt om een nadere duiding van het risico. Het gaat de CU hierbij niet alleen om de business case, maar het risico dat er meer kosten ontstaan bij de opvang of meer kosten bij de veiligheid en de zorg die extra nodig is op straat. Moeten die risico's ook niet ingeboekt worden in de programmabegroting?

Wethouder **Schilderman** antwoordt dat men dit enerzijds al doet. De toegenomen kosten van de toegenomen zorgvraag ziet men al terug in de begroting. Tenminste voor zover men dat kan voorspellen. Dat is ook een van de aanleidingen dat het zo gespannen is in het sociaal domein. Daar nemen de kosten toe. Het is alleen niet een op een te bepalen. Men kent de komende ontwikkelingen ook niet helemaal.

De heer **Van der Zweth** meldt dat zijn vraag ging over permanente bouw. Dat men nu iets moet voor de bouw van sociale woningen om daarmee later bij de opvang veel minder kosten te hoeven maken. Hoe zorgt men ervoor om het besluit om later kosten te voorkomen nu goed wordt meegenomen wanneer men bij de permanente bouw wat extra's kan doen?

Wethouder **Schilderman** meldt dat dit punt altijd wordt meegenomen. Echter, ook hiervoor geldt dat het niet een op een kan. Niet alle kwetsbare groepen zitten niet in een opvang die direct onder gemeente valt.

De heer **Van der Zweth** vindt het mooi hoe de wethouder het omschrijft. Gaat de raad dat ook terugzien in de volgende voortgangrapportages? Dat er naar permanente projecten wordt gekeken om te bekijken wat men er echt wat aan kan doen. En dat de raad dan wel kan zien waarom het wel of niet gebeurt. Om er grip op te houden. Uiteindelijk is volgens spreker per persoon de meest voordelige optie. Voor de gemeente ook om dit bij permanente bouw te doen, omdat dit ook de meeste impact heeft voor de meeste mensen.

Wethouder **Schilderman** kan zich voorstellen dat het gesprek sowieso goed is om verder te voeren over hoe de gemeente de raad hierover op de hoogte gaat houden. Het is echter goed om in het achterhoofd te houden dat mensen in de opvang erg duur is. Dat steekt sterk af tegen permanente bouw waar men vaak met kleine ingrepen grote resultaten kan behalen. Het is goed om te bespreken hoe de raad de voortgangsrapportages wil zien. De aangegeven lijn is een logische.

De **voorzitter** dankt wethouder Schilderman voor haar aanwezigheid en voor de beantwoording van de aan haar gerichte vragen. Dan komt nu wethouder Eerenberg aan het woord via een digitale connectie.
Wethouder **Eerenberg** dankt voor de flexibiliteit dat hij op deze manier aan het debat deel kan nemen. Het onderwerp gaat spreker aan het hart.
In staccato langs de vragen. Eerst de 2 miljoen rijksbijdrage. Hoeveel daarvan gaat naar kwetsbare groepen? Er is bewust bij het Rijk een pakket aangevraagd waarin heel veel betaalbare woningen inzitten, iets meer dan 1400. Daarvan zijn er 682 sociaal en midden, omdat doorstroom een belangrijk aspect is. Die woningen gaat men volgend jaar bouwen. Hierdoor ontstaan ook dei 682 woningen. Daarvan gaat afhankelijk van de afspraken in de raad 30% naar kwetsbare groepen. Er is hier heel bewust naar gekeken. Het gaat ook weer om corporatiebezit. Dat is geen toevallige keus. Gevraagd is om te reserveren bij projecten. Binnen het college wordt vaar gesproken over kwetsbare groepen. Alle portefeuillehouders voelen zich daarbij betrokken. In eerdere debatten is het punt bouwen aan de orde geweest, onder andere bij Utrecht bouwt door, zijn voorbeelden aan de orde geweest.
Bij meerdere projecten is gezocht naar het gemengd wonen. Ook is er bij sommige projecten (onder andere Cartesius) echt gekeken of men woningen kon toevoegen. Echter, wanneer men in een bestaand project zonder teveel problemen iets wil toevoegen, dan moet men iets anders laten. Dan worden het of minder woningen in een andere categorie of de woningen worden iets kleiner. Men zal dan met elkaar ook moeten spreken over de pijn die men moet pakken. Volgens de wethouder is het laatste een relatief betrekkelijk begrip. Wanneer men op deze manier relatief snel veel woningen toe kan voegen is dat volgens het college soms de pijn waard. Daarnaast probeert men heel gericht op meerdere plekken in de stad projecten te laten ontstaan die een heel erg sociaal karakter hebben. De vraag over de business case is door collega Schilderman al beantwoord.
Dan de vraag over wat er nog meer zou kunnen bij lopende projecten. Hierover zijn al meer debatten gevoerd. Voor spreker is de afweging steeds of men hierdoor het project te veel op de schop wordt gegooid, waardoor er een grote vertraging ontstaat. Dan is het zoiets als het paard achter de wagen spannen. Vooral als het gaat om een getendeerd project gaat. Dan is het ook juridisch kwetsbaar. Echter, wanneer er meer mogelijk zou zijn dan voorzien, dan zou men het moeten doen. Een voorbeeld is Rotsoord. De corporatie moet er nog wel mee akkoord gaan. Op deze wijze gebeurt het op meer plekken.
Dan waren er nog vragen over tijdelijk wonen projecten. Collega De Vries zal hier in zijn algemeenheid op ingaan. Heel van de dilemma's zijn vergelijkbaar bij al die projecten. In de A12-zone waar de gemeente bezit heeft verworven, doet men ook gelijk onderzoek naar de mogelijkheid van tijdelijk wonen. Dan loopt men automatisch aan tegen een dilemma dat het de permanente bouw niet in de weg mag zitten. Wanneer de raad dat niet wil, dan moeten de

tijdelijke woningen er korter staan. Met als gevolg dat de gemeentelijke bijdrage aan die woningen omhoog moet. Het is zeer recent en het onderzoek voor de mogelijkheid van tijdelijk wonen is meteen gestart.
Dan de vraag om ‘geen winst’ als spelregel toe te voegen aan het pakket Utrecht bouwt door, de steunverlening aan projecten zodat men tenminste kan starten in deze harde tijden. Er zijn spelregels over overboeken. Of het specifiek mogelijk is om een spelregel toe te voegen dat er geen winst gemaakt mag worden gedurende de eerste vijf jaar na steun, zal de wethouder de raad schriftelijk informeren. De wethouder stelt dit voor omdat heel makkelijk is om te zeggen dat men dit wil doen, maar het is relatief makkelijk om boekhoudkundig de eerste vijf jaar geen winst te maken. Wanneer men het belangrijk vindt dat het maatschappelijk geld een maatschappelijk doel dient, het college vindt dat belangrijk, dan moeten de spelregels zo zijn dat dit getoetst kan worden. In basis is de wethouder het eens met de heer Zwanenberg. Men komt erop terug.
Op het punt sneller starten en versnellen van projecten kan dat hand in hand gaan met het verlagen van de m²-norm verwijst de wethouder naar het debat van vorige week. Toen is gezegd dat dit zeker zou kunnen, maar dat men dit op projectbasis zou moeten afwegen, omdat er nog veel gebouwd wordt in de stad. Dit jaar nog 2400 woningen, waarvan heel veel sociaal. Wanneer die woningen worden aangepast en kleiner worden, is dat eeuwig zonde.
Op de vraag naar de mogelijkheid om de eisen op projectniveau aan te passen in relatie tot de betaalbaarheid verwijst de wethouder naar het debat van vorige week. Hiermee volgt men precies de lijn van het college voor de permanente bouw.
Mogen procedures wat sneller. Daarmee is de wethouder het eens. Hoe sneller de procedures hoe sneller de woningen er staan. Het eerste kwartaal 2024 komt daar een voorstel voor. Daarbij vast de aantekening dat dit wel iets van zowel raad als college zal vragen. Een snelle doorlooptijd is niet alleen het harder werken voor het college, maar het vraagt ook om een snellere besluitvorming door de raad. Het heeft ook te maken met de participatie in de stad.

De **voorzitter** constateert dat er geen gemiste vragen zijn door de wethouder. Wel is een toezegging gehoord over een brief over de winst na vijf jaar op basis van een vraag van de heer Zwanenberg. Kan de wethouder daar een termijn aanhangen waarmee de toezegging wordt geformaliseerd?

Wethouder **Eerenberg** brengt naar voren dat het gaat om een al gedane toezegging. Die brief komt in het eerste kwartaal over de tweede tranche. Aan die brief wordt informatie toegevoegd over de positiespelregels met betrekking tot het maatschappelijk geld.

De **voorzitter** dankt wethouder Eerenberg. Wethouder Van Hooijdonk is de volgende wethouder die vragen zal beantwoorden.

Wethouder **Van Hooijdonk** begint met wat men doet in de RO-portefeuille voor kwetsbare groepen. Bij de Koningweg is sprake van gebiedsontwikkeling. Daar zijn geen andere bestaande projecten. Daar kijkt men nu vooral naar tijdelijke woningen. Aantallen spelen bij alle afwegingen die men daar moet maken een belangrijke rol. In Overvecht, even los van de tijdelijke locaties, zullen er niet veel kansen zijn om aantallen woningen omhoog te krijgen. Wanneer daar wel sprake van is, gaat het om het omzetten van garageboxen en het uitbuiken. Beide zaken zijn gebeurd. Voor optoppen is nog geen project voorhanden. Er wordt echter wel over gesproken met verschillende partijen. In Overvecht is men ook al aan het nadenken over het lokaal toewijzen. Dan ontstaat er ook lokale doorstroming waardoor er nieuwe plekken vrijkomen. Men moet overigens bij Overvecht wel een beetje uitkijken bij het extra grootschalig toewijzen aan kwetsbare groepen.
Dat er meer locaties op de lijst voor tijdelijke woningen onderschrijft de wethouder. Het is echter makkelijker gezegd dan gedaan. De stad is gewoon vol. Bij alle inventarisaties merkt men dat het gewoon niet of moeilijk lukt. Tegelijkertijd blijft men zoeken naar locaties. Men heeft nog wel weer een locatie in de peiling. Maar wel met twijfel of die kansrijk is. Dan de vraag over de Einsteindreef. Daar wordt nu tijdelijk gewoond. Die vergunning loopt op een gegeven moment af. Daar moet de gemeente dus wat mee. Men is nu daarvoor een soort strategie aan het ontwikkelen waarbij men aan de ene kant die tijdelijkheid nog enige tijd kan voortzetten en waarmee men ook probeert het project de goede richting op te sturen. Dat laatste valt niet mee, omdat men te maken heeft met een eigenaar met eigen opvattingen. Echter, men denkt er bij de strategie wel over na hoe men het project zoveel mogelijk overeenkomstig de gemeentelijke wensen kan inrichten. Naar een maatschappelijk prettige situatie.

De **voorzitte**r dankt de wethouder voor haar bijdrage en constateert dat er geen sprake is van gemiste vragen. De volgende wethouder, mevrouw Streefland, krijgt het woord.

Wethouder **Streefland** begint met de vraag of het toewijzingspercentage voor kwetsbare doelgroepen omhoog kan. Of dat tijdelijk zou kunnen en hoe hoog het percentage dan zou moeten zijn. Men kijkt nu naar de mogelijkheden voor 2024. Voor het einde van dit jaar wordt de raad geïnformeerd over de concrete uitwerking van de mogelijkheden. Het gaat natuurlijk om een situatie die men niet heel lang wil hebben. Dat betekent dat men zoekt naar een momentum en een manier waarop men wat met dat toewijzingspercentage kan doen. Ook kijkt men naar waar in de stad men dit zou willen doen. Het punt is ook onderdeel van gespreken met woningcorporaties. Zij voelen zich zeer verantwoordelijk voor leefbare buurten. Het gaat erom hoe men op korte termijn de toewijzingsmogelijkheden kan vergroten. Wanneer dat niet meer nodig is, dan kan men het percentage weer naar beneden bijstellen. De vraag of men die toewijzing tot 100% kan verhogen voor een korte termijn, zoals vorig jaar zomer bij de statushouders, betwijfelt de wethouder. De echte oplossing is natuurlijk de woonvoorraad verhogen. Daarnaast blijft men de druk houden door de toewijzing aan statushouders, omdat dit een wettelijke taak is. Andere groepen komen daar achteraan. Dit maakt de problematiek erg ingewikkeld.

De heer **Koning** denkt dat een deel van het probleem ook zit in het punt wie als urgent of urgenter wordt gelabeld. In het verleden is daar goed over nagedacht. Het is goed vastgelegd in de huisvestingsverordening. Men wil ook graag de doelstelling voor statushouders halen. Het punt urgent is feitelijk de knop om aan te draaien. Hoe ziet de wethouder dit?

Wethouder **Streefland** stelt dat er afspraken bestaan over statushouders, een kwetsbare bijzondere doelgroep. Dan zijn er afspraken over vrouwenopvang en de opvang van kwetsbare jongeren. Echter, wanneer de Wet op de volkshuisvesting er gaat komen, dan blijft het niet bij genoemde groepen. Dan wordt er wettelijk bepaald dat er nog afspraken voor andere doelgroepen toegevoegd moeten worden. In elk geval is op dit moment de problematiek al ingewikkeld genoeg. Waarschijnlijk wordt de problematiek in de toekomst nog complexer.

De heer **Koning** geeft aan dat men terughoudend is met eisen om de huisvesting te realiseren. Er is nu een soort geluid dat iedereen binnen de kwetsbare groepen heel belangrijk is. In het verleden zijn er meer keuzes gemaakt. Bijvoorbeeld dat bij een scheiding beide partners een urgentie zouden kunnen krijgen. Dat kan niet meer. Er is dus eerder aan die knop gedraaid. De vraag aan het college is om die knop scherp in het vizier te blijven houden. Niet alleen met voorstellen naar de raad te komen, maar met een inzichtelijke toelichting over welke keuzes de raad zou kunnen maken.

Wethouder **Streefland** brengt direct duidelijkheid op dit punt van het debat. Wanneer er voor groepen verplichtingen staan, dan kan de gemeente daar geen keuzes uit maken. Hoe graag men dat misschien wil, maar het kan niet. Het is een onmogelijke opgave die gevraagd wordt. De raad kan die keuzes evenmin vragen.

De heer **Koning** denkt dat er langs de lijn van de huisvestingsverordening meer mogelijkheden zijn om aan knoppen te draaien en keuzes te maken. Spreker begrijpt waarom het antwoord zo gegeven is.

Wethouder **Streefland** komt op het punt hoe men de kosten voor de wachtlijst en de investeringen in woningen in de begroting gaat opnemen. Men heeft daarbij de vraag geïnterpreteerd als wachttijd is opvang. Ideeën om het financiële risico op te nemen in de begroting wil men zoveel mogelijk gebruiken om te investeren in de permanente en tijdelijke woningbouw. Het is ook om wat achter de hand te hebben wanneer er extra kosten komen in verband met noodzakelijke extra opvang. Soms geven opvangpartners aan dat er extra kosten nodig zijn in verband met de extra opvang. Meestal heeft de gemeente dan al naar voren gebracht dat die partners dat moeten regelen. Er is een hele grote kostenpost voor opvang. Samen met de partners bekijkt men bijna wekelijks wat er kan en wat er niet kan. Dit is nodig mede in verband met de schaarste van de opvangcapaciteit. Daarbij kijkt men ook naar de mogelijkheid om meer plek te scheppen, bijvoorbeeld door in te dikken. Of, wanneer het mogelijk is, een opvanglocatie langer open te houden, omdat andere ontwikkelingen vertraging hebben. Denk aan de Merwedekanaalzone.

Op dit moment heeft men 30 à 35 buitenslapers in beeld. Daarnaast zijn er ook mensen die in onwenselijke situaties slapen, bijvoorbeeld in de auto. Deze groep heeft men minder goed in beeld. De situatie voor daklozen is onveilig en ongezond. Op de samenleving heeft dit een wisselend effect. Er is echter wel meer overlast op straat. Een deel van deze groep zit ook in de aanpak Offensieve binnenstad.
Men kijkt altijd eerst naar een mogelijke opvanglocatie. Afgezien van het punt dat de opvang heel duur is, is het geen echte oplossing. Dat is wonen, een eigen dak boven het hoofd. Dan maakt men de echte kosten, maar dat is wel veel duurzamer. Men kijkt vooruit, maar het is uiteindelijk een woonvraagstuk.

De heer **Van der Graaf** komt even terug op het risico. Wanneer het goed begrepen is, dan ziet de wethouder wel de noodzaak om straks het risico wel in de begroting op te nemen, omdat men met heel veel kosten in de opvang en met daklozen te maken krijgt.

Wethouder **Streefland** antwoord bevestigend. Het gaat wel om een inschatting op basis van de huidige kosten. Dit om te voorkomen dat men op een later moment in de schaarste toch nog iets moet realiseren. Eigenlijk zou men de risicoreservering in relatie tot de treden het liefst willen inzetten voor permanente woningen. Echter, men wil ook vooral voorkomen dat mensen op straat terecht komen.

De **voorzitter** bedankt de wethouder voor haar bijdrage. Er blijken geen gemiste vragen te zijn. Vervolgens krijgt de laatste wethouder het woord.

Wethouder **De Vries** wil graag eerst een inleiding geven voordat de vragen beantwoord worden. Tijdens die inleiding komt de wethouder terug op veel gestelde vragen. Spreker begint dat men moet werken aan alle treden. Dat is harder nodig dan ooit. Het is ook niet gratis. Er zitten financiële consequenties aan.
Met heeft nog een potje Betaalbaar wonen, waar ongeveer acht miljoen euro in zit.
Stel dat men tien miljoen euro heeft om te investeren. Hoe verhoudt bedrag zich tot de verschillende treden waarover gesproken is.
Stel men gaat het bedrag investeren in permanente woningen en men gaat kijken naar de afgevallen locaties vanuit de SBI (StartBouwImpuls). Dan zou het gaan om ongeveer 1000 woningen, waarvan 580 sociale woningen. Dat wordt over een aantal jaren gespreid gerealiseerd. Denk daarbij een ongeveer zes jaar. Dat kan men doen voor tien miljoen euro. Echter, tegelijkertijd ziet men dat er nu al iets gedaan moet worden. Dat zou kunnen door het plaatsen van tijdelijke woningen. Daarvoor heeft men verschillende opties. Spreker gaat verder met zijn explicatie, waarbij de getallen en de optionele mogelijkheden over elkaar heen buitelen.

De heer **Koning** waardeert de poging van de wethouder om de mogelijkheden inzichtelijk te maken, maar het is onmogelijk om mee te kunnen schrijven en om een en ander te kunnen analyseren. Men heeft de informatie op schrift nodig om er een mening over te kunnen vormen. Dat maakt het lastig om nu hier een debat over te voeren.

De **voorzitter** constateert dat de opmerking van de heer Koning ondersteunt wordt door een groot aantal commissieleden.

Wethouder **De Vries** kan zich dit best voorstellen. De wethouder zegt toe om de verschillende opties en alles wat daarbij hoort na het debat schriftelijk te zullen aanleveren. Het gaat gedeeltelijk over vragen die in de commissie gesteld zijn. Vragen die gaan over de verhouding tussen permanent en tijdelijk. Men moet aan alle treden nu werken. Maar, het is een complexe materie met veel nieuwe ontwikkelingen. Daarom de toezegging.
Bij de huidige locaties voor tijdelijke woningen, waar al wat over is gezegd tijdens de besloten vergadering, zijn veel doorplaatslocaties. Maar ook bij een aantal locaties die al doorgezet zijn, kan men niet verder omdat bijvoorbeeld de woningen nog niet geleverd zijn. Bij Wetering Zuid ligt nog een aantal keuzes voor, bij Page kreeg men in eerste instantie de exploitatie niet rond. Door de rijkssubsidie is dat toch in orde gekomen. Bij Befu zijn de woningen nog niet geleverd. Alles bij elkaar gaat het om een complexe situatie. Door de raad wordt geconstateerd dat de doelstellingen niet gehaald zijn, gevolgd door de vraag wat de oplossing is. Volgens spreker moet men zich tegelijk concentreren op alle vijf de treden. Om de disbalans tussen vraag en aanbod op te lossen. Men heeft nu pas de complexiteit van de bouw van tijdelijke woningen ervaren. De

wethouder heeft de verschillende aspecten die daarbij een rol spelen al aan de raad meegegeven. Voor oplossingen heeft het college ook de raad nodig. Er zijn bijvoorbeeld vorig jaar meerdere bijeenkomsten van college en raad geweest over de verruiming van de verklaring voor geen bedenkingen. Een crisis- en herstelachtige aanpak is nodig bij dit vraagstuk. Dat kan betekenen dat men akkoord kan gaan met bijvoorbeeld een andere kwaliteit van de woningen. Procedures versnellen, al dan niet in relatie tot het participatietraject. Men moet samen op zoek gaan naar de financiële ruimte die men kan gebruiken. Dat heeft men allemaal nodig om tot de uitvoering van de aantallen te komen.

De heer **Van der Graaf** komt terug op die financiële ruimte. Ziet de wethouder een mogelijkheid om uit de spagaat te komen tussen het punt dat men zegt dat de business case niet rond gerekend kan worden en dat doorplaatsing noodzakelijk is. Hoe kan men uit die spagaat komen?

Wethouder **De Vries** antwoordt dat daarvoor de opties nodig zijn die net genoemd zijn. Men heeft geen doorplaatslocaties. Dan moet men overgaan op een andere kwaliteit woningen. Dat kan met corporaties of marktpartijen. Dat doet uiteindelijk ook iets voor de onrendabele top. Dan komt men al een heel eind. Ook in relatie tot het potje betaalbaar wonen, wat men nu nog in beeld heeft voor deze locaties. Men kan het potje betaalbaar wonen voor deze locaties inzetten hoewel dat wellicht niet het meest ideale scenario is. Maar men moet besluiten ook in relatie tot de subsidie vanuit het Rijk. Dus men gaat akkoord met een lagere kwaliteit woningen. Dat zou de oplossing kunnen zijn.

De heer **Koning** is benieuwd of men een beeld heeft hoeveel tijdelijke woningen via deze constructie te realiseren zijn met de beschikbare middelen.

Wethouder **De Vries** geeft aan dat er al een aantal locaties in ontwikkeling zijn, Befu en Page. Voor Befu zijn de woningen al besteld. Die worden in Nederland geproduceerd. Alleen zit er vertraging op. Dat heeft niets met China te maken.

De heer **Zwanenberg** meldt dat de woningcorporatie dit tijdens de laatste raadsinformatiebijeenkomst heeft gezegd.

Wethouder **De Vries** geeft aan dat wat betreft de aantallen, die hebben betrekking op de locaties die al lopen. Voor Wetering Zuid gaat het specifiek over 150 woningen. Dat wil men eigenlijk nu wel direct afhameren.

De heer **Koning** is benieuwd of daarvoor de financiën rond zijn.

Wethouder **De Vries** bevestigt dit positief. Dat kan uit de middelen van Betaalbaar wonen en wanneer men akkoord gaat met een andere kwaliteit dan vanuit het permanent bouwbesluit. De wethouder heeft de raad nodig om op dit project een versnelling te krijgen. Dat men als college de vrijheid krijgen om snel besluiten te kunnen nemen. Zodat dit project door kan gaan. Ook in relatie tot de rijksmiddelen die ervoor bestemd zijn.
Dan het punt kostendelersnorm afschaffen of de kostendelerspolis invoeren. De kostendelersnorm was rijksbeleid. Het Rijk heeft de leeftijd voor de kostendelersnorm verhoogd naar 27 jaar. Op dit moment onderzoekt de gemeente de mogelijkheden voor een bonus. En men het kijkt naar een verduidelijking van de wetgeving rond de AOW. Juist om doorstromen en woningdelen voor ouderen mogelijk te maken. Men komt op dit punt binnen enkele weken terug in het kader van het beter benutten van de bestaande voorraad. Welke maatregelen zijn mogelijk en op welke termijn kan men het invoeren.

De heer **Van der Zweth** gaat ervan uit dat in de brief ook aangegeven zal worden hoe men de kostendelersnorm verder kan afbouwen. Ook al ziet het Rijk dit niet zitten. Kan de wethouder dat toezeggen?

Wethouder **De Vries** geeft aan dat dit niet op die manier toegezegd kan worden. Wat men kan zeggen is dat men naar de raad komt met een notitie over het beter aanpakken van de bestaande voorraad. Daarin staan alle maatregelen die men voor zich ziet. Die maatregelen worden gezet in de tijd, wat op korte, middellange en op lange termijn gedaan kan worden. Maar, verwacht geen enorme aantallen woningen die beschikbaar komen.

De heer **Van der Zweth** hoopt dat het college in de notitie kan aangeven hoe men verder gaat met de kostendelersnorm. Anders gaat de PvdA met een motie richting debat komen. Daarover wordt beslist na de notitie.

Wethouder **De Vries** meldt dat de locatie Wetering Zuid nog vijf jaar beschikbaar is. Daarover is een participatiebijeenkomst geweest met de buurt. Daaruit is de ontwikkeling voortgekomen zoals die nu is. Terugkijkend had men misschien nog meer aantallen kunnen behalen, maar dat zou ook invloed hebben gehad op het draagvlak in de wijk en het doorlopen participatieproces. Men moet ook vooruit kijken. Anders moet men de units mogelijk plaatsen via een gedoogbesluit.

De heer **Van der Graaf** dacht dat er met de buurt geen problemen waren. De plannen van het ziekenhuis hebben toch roet in het eten gegooid.

Wethouder **De Vries** geeft aan dat er met zowel de buurt als later het ziekenhuis problemen waren. In eerste instantie was er een groter stuk grond beschikbaar. Het ziekenhuis heeft toen aangegeven eerder te beginnen met de uitbreiding. Dat maakte dat er een ander stukje grond beschikbaar kwam. Dat had weer invloed op de woningen die men wilde plaatsen. Dat had weer invloed op het participatietraject met de omwonenden. Uiteindelijk is men er met de omwonenden uitgekomen.

De heer **Van der Graaf** vraagt of men als stad in zo'n situatie tegen het ziekenhuis zegt: mooi dat u plannen heeft, maar denk eens even met ons mee. We moeten kijken hoe we dit met elkaar creatief kunnen oplossen. Is dat gesprek gevoerd?

Wethouder **De Vries** antwoordt dat die gesprekken zijn gevoerd. Bij deze casus had men terugkijkend wellicht grotere aantallen kunnen behalen. Op het beschikbare stukje grond moet de gemeente het project van de grond tillen. Wellicht zou men eventueel nog kunnen verdichten. Dat zou men aan de voorkant kunnen doen met een gedoogbesluit. Met de kanttekening dat omwonenden hun zorg hadden over deze ontwikkeling. Die zorgen zijn niet weg. Bij een gedoogbesluit zouden die zorgen nog wel eens groter kunnen worden. Dan heeft men toch de raad weer nodig om een en ander te kunnen realiseren. Men ziet dat de buurt bij een verdichting en een gedoogbesluit ook weer in verzet komt.

De heer **Van der Graaf** denkt dat er op dat punt raad breed hiervoor draagvlak is. Wat staat er dan nog in de weg?

Wethouder **De Vries** brengt naar voren dat de betreffend locatie geen doorplaatslocatie is. De kwaliteit van de woningen die daar komen moet omlaag. Dan kan men het afhameren. Dat moet zo spoedig mogelijk gebeuren. Ook vanwege het gebruik van de subsidie van het Rijk.
De heer **Koning** is benieuwd op welke basis er bepaald wordt of een locatie een doorplaatslocatie is. De wethouder zegt dat het voor deze plek niet het geval is. Hoe zit dat met de andere locaties?

Wethouder **De Vries** antwoordt dat elke locatie anders is. Men heeft iets gezegd over de opties die er zijn. Bij Befu heeft de gemeente de risico's op zich genomen. Voor die locatie geldt een permanent bouwbesluit. De woningen daar gaat men in de toekomst doorplaatsen op een locatie. Daarmee is in basis het risico afgedekt. Maar, dat kan men niet bij elke locatie doen. Om toch op minder locaties te kunnen bouwen is het nodig om de kwaliteit van de woningen te verminderen en om in te zetten op circulair.
Dan de leegstaande kantoren. De leegstand in Utrecht is echt laag. In 2022 was dat 4,5%. Dat ligt onder het niveau om de kantorenmarkt goed te laten functioneren. Er zijn wel een paar panden in beeld die eventueel in aanmerking zouden kunnen komen voor de transformatie. Echter, ook hier zijn er weer aspecten die dat moeilijk maakt. Denk daarbij aan leefbaarheid, geluidnormen, lange termijn gebiedsontwikkelingen en dergelijke. Maar men grijpt wel elke kans aan. Op het moment dat iets concreet wordt dan komt de wethouder naar de raad.

De heer **Zwanenberg** brengt de grote leegstand in Hoog Catharijne. Is dat misschien een optie?

Wethouder **De Vries** brengt naar voren dat men het daar al vaker met elkaar over gesproken heeft. Daar is al eerder naar gekeken. Die kantoren moeten getransformeerd worden naar woningen. Dat vereist bepaalde kwaliteiten zoals lichtinval en dergelijke. Dat is op deze locatie

niet direct te realiseren. Daar is onderzoek naar gedaan en daar heeft men het met elkaar over gesproken.

Mevrouw **Meerding** maakt een punt van orde. Het is 11 uur. Men heeft waardering voor de wethouder dat die elk punt uitgebreid beantwoordt. Gezien de tijd denkt spreekster dat het goed is om iets sneller door de materie te gaan.

De **voorzitter** wilde net bij de wethouder hoeveel tijd hij dacht nog nodig te hebben. Nog veel? Er is afgesproken om niet langer dan tot 11.30 uur door te gaan. De wethouder wordt dus geacht om de nog niet beantwoorde vragen in een hoger tempo te beantwoorden dan tot op dit moment het geval was.

Wethouder **De Vries** gaat zijn best doen. Dan de stap naar de gesprekken met het Rijk betreffende het doorplaatsen. Het Rijk heeft in deze twee regelingen, een fysieke herplaatsingsgarantie en een financiële herplaatsingsgarantie. Voor de fysieke regeling moet men aantonen dat er binnen die gemeente op grond van de gemeente of van de corporaties geen mogelijkheid is om die woningen te herplaatsen. Gezien de opgave binnen de RSU en de ruimte die de polder Rijnenburg biedt, is de verwachting dat het Rijk de gemeente zal vragen om die woningen binnen de gemeente te herplaatsen. Voor de financiële regeling geldt dat er een reservering moet worden opgenomen in geval er verlies wordt geleden bij de verkoop. Die reservering kan oplopen tot 35.000 euro per woning. In die zin is de regeling niet positief voor de gemeente noch voor de corporaties.
Eerder is al aangegeven dat het nodig is om in te zetten op alle treden tegelijk. Wat daarbij helpt is steun van de raad. Steun bij de uitwerking van de motie Huis in de ijskast, snelle procedures, financiële ruimte, ruimte om een ander kwaliteit tijdelijk wonen te kiezen.
Over het zelf vastgoed aankopen heeft de wethouder in het begin van zijn betoog al iets gezegd. Woningen op Funda zou iets zijn. Wanneer er kansen zijn, gaat men dat ook zeker doen.
Doorplaatsing van tijdelijke woningen buiten de stadsgrenzen lijkt een interessante optie. De moeilijkheid zit hem in het punt van garantie geven voor een periode van vijftien jaar. Het gaat in de kern om een garantie die men hard moet maken. Dat is bijna niet te realiseren. En ook buiten de stad niet. Maar men blijft er wel gesprekken over voeren met de provincie. De wethouder ziet wel de mogelijkheden, maar ook hier gaat het gesprek weer over garanties.
Dan het punt optoppen, woningen op daken plaatsen. Op dit moment is de gemeente met de corporaties in gesprek over in hoeverre zij kansen daarvoor zien. Het is een onderdeel van het plan van aanpak om beter gebruik te maken van de bestaande woningvoorraad. Dat plan komt binnen enkele weken naar de raad. De verwachting is dat het niet om grote aantallen woningen gaat. Ook hier spelen weer mitsen en maren mee. Door aanvullende maatregelen moet er eigenlijk weer geld bij. Het is dus ook een financieel punt dat eronder ligt.
Het voormalige casino is al eerder onderzocht in verband met het opvang van tijdelijk wonen. Daaruit kwam naar voren dat het gebouw niet geschikt is om te transformeren.

De heer **Zwanenberg** vraagt of de mogelijkheid voor nieuwbouw op die locatie ook onderzocht is. Het casino zou er oorspronkelijk maar vijf jaar staan.

Wethouder **De Vries** denkt dat dit meer een vraag is voor de collega RO die al naar huis toe is. Men kan er nu even niet iets specifieks over zeggen. Men neemt het punt wel mee als nieuwe variant.
Dan even de reflectie op tijdelijk wonen. Tijdelijk wonen is maar tijdelijk. De bedoeling is dat bewoners doorstromen naar permanente woningen. Met tijdelijke woningen vult men een gat op richting op de grote productie van permanent die er aan komt. Over de woningen op het Befu terrein is al iets gezegd. Die worden in Montfoort gemaakt.
Over woongroepen inzetten om meer mensen per project toe te wijzen is twijfelachtig. Het vraagt netto per persoon bijna net zoveel woonruimte als andere oplossingen. De private ruimtes zijn wat kleiner, maar de gedeelde ruimtes zijn weer wat groter. In specifieke gevallen kan het inderdaad wel een toevoeging zijn. Misschien is het een kans bij het verwerven van eigen vastgoed. Bijvoorbeeld voor woongroepen. Het punt neemt men mee.
Over het benutten van leegstand is eerder al wat gezegd over kantoren. Men gaat ook met corporaties het gesprek aan over leegstand. Er is al toegezegd dat er met een leegstandsavond met corporaties komen. Dat is in Q2.

Dan de doorstroom bevorderen. Men kan inderdaad wanneer men kijkt naar de huisvestingsverordening de voorrangsregelingen aanpassen waardoor men doorstroom gaat bevorderen en de verhuisketen langer wordt. Wanneer de verhuisketen langer wordt dan betekent dat ook iets voor de aandacht groepen. Met dit punt komt de wethouder terug bij de volgende aanpassing van de huisvestingsverordening medio 2024. Men zou bijvoorbeeld voorrang aan ouderen kunnen geven. Men stimuleert ze ook om naar een ouderenwoning te gaan. Op die manier kan men de verhuisketen verlengen en is er sprake van meer mutaties. Dat is ook goed voor de aandacht groepen die men in de stad wil huisvesten.
Vervolgens het punt splitsen. Op welke plekken doet men dat. Kijkt men daarbij naar de leefbaarheid. Er ontstaan daardoor ook meer kleinere wooneenheden. De wethouder neemt het mee in het plan van aanpak voor het beter gebruik van de bestaande woningvoorraad. Men heeft het nu ook met elkaar over sociale woningbouw en het huisvesten van aandacht groepen, dus men gaat hierover ook het gesprek aan met de corporaties.
Over de hospitaregeling is ook al iets gezegd. Daarover gaat men huurders ook beter over informeren via een informatiecampagne.
Dan de plek voor Buurlanders in Wetering Zuid. Volgens de wethouder moet men eerst de garantie hebben dat die woningen daar gerealiseerd kunnen worden. Daarna komt bij de Buurlanders. Die zouden daar een goede rol kunnen vervullen.
Wanneer er ergens permanente woonprojecten zijn gepland kan men, wanneer er ruimte in de tijd is, daar best tijdelijke woningen gefaseerd plaatsen. In de praktijk pakt het meestal anders uit. Veel locaties voor tijdelijke woningen zijn afgevallen omdat de tijdsperiode te kort is. Dan krijgt men weer geen sluitende business case. Eigenlijk heeft men hiervoor locaties nodig die tien jaar beschikbaar zijn.

Mevrouw **Oudejans** vraagt of de wethouder wel bereid is om met ontwikkelaars die na tien jaar of langer met een project aan de slag te gaan in gesprek te gaan over de mogelijkheden.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat men dit nu al doet. Het punt voorzieningen in buurt is een belangrijk punt. Ook bij tijdelijke woningen horen voorzieningen in de buurt. Bij elke te onderzoeken locatie kijkt men daarnaar. Dat neemt men mee in het haalbaarheidsonderzoek.
De aanpak van het beter benutten van de bestaande voorraad en het makkelijker maken van splitsen komt in Q4 naar de raad. Mochten daarop aanpassingen nodig zijn dan kunnen die meegenomen worden in de huisvestingsverordening.
Dan de vraag hoe het college terugkijkt op het plaatsen van tijdelijke woningen. Het is een moeizaam proces. Men moet alles op alles zetten om de aantallen te halen. Om het tempo erin te houden. Wat de wethouder daarbij van de raad nodig heeft is ook al eerder benoemd.
De vraag naar de kosten van het doorplaatsen van de tijdelijke woningen neemt de wethouder mee in de toegezegde notitie over de verschillende investeringsopties. Dat ontvangt de raad voor het debat.
Dan het punt versnelling van toewijzing voor bepaalde groepen. Dit in relatie wat er vorig jaar heeft plaatsgevonden voor statushouders. Terugkijkend gaat het om een aantal zaken. Het huisvesten van statushouders is geen optie of keuze. Het is een opgelegde taakstelling vanuit het Rijk. Vorig jaar is door de actie sterk ingelopen op de taakstelling. Nu neemt de achterstand weer toe. Hoewel de gemeente ervoor gaat zorgen dat dit niet nodig is, kan de provincie op dit punt ingrijpen. De gemeente heeft dus die wettelijke taakstelling. Juist omdat die maatregel nodig was, wilde gemeente onderzoeken hoe men juist extra woningen konden toevoegen. Om de voorraad groter te maken in relatie tot de permanente woningen die eraan komen. Daar wil men de tijdelijke woningen voor inzetten. Inderdaad gaat het realiseren van de aantallen heel moeizaam. Het is een complex gebeuren. Wanneer men dat toe hadden kunnen voorzien, had men het anders ingericht. Die crisis- en herstelachtige aanpak is nodig. Dat zegt dus ook iet over meer kwaliteit van de woningen, iets meer ruimte voor als het gaat over de financiële mogelijkheden.

Mevrouw **Meerding** hoort de wethouder zeggen dat men met de kennis van nu het indertijd anders zou hebben aangepakt. Spreekster vraagt zich toch wel af wat de mensen, die al op de wachtlijst stonden voor sociale huur, daarvoor kopen. Toen is gezegd dat die versnellingsslag even pijn zou doen, maar dat er tijdelijke woningen voor terug zouden komen. Spreekster ziet weinig besef van de belofte die er toen is gedaan.

Wethouder **De Vries** is niet van plan om die belofte te breken. De aantallen zijn nog steeds in beeld. Ook de locaties zijn in beeld. Het gaat alleen langzamer dan men eerder had voorzien. Het

is wel belangrijk om te benoemen dat de taakstelling die men heeft, ingevuld moet worden. Dat is versneld gedaan binnen vier weken. Anders had men het over een jaar verspreid. Echter, netto voor de mensen die op de wachtlijst staan, maakt het geen verschil. Die taakstelling is er, alleen heeft de gemeente voor een andere manier gekozen om deze in te vullen. Daarbij is gezegd dat men wil kijken in relatie tot de crisis die er in Ter Apel was, of men iets kon doen rondom het realiseren van tijdelijke woningen en de subsidies die daarbij komen. Die subsidies gebruikt men nog steeds voor de nog lopende locaties.

Mevrouw **Meerding** gaat niet het hele debat opnieuw voeren. Men zit er anders in. Spreekster hoort de wethouder wel zeggen dat het netto geen verschil maakt. Hett probleem is dat destijds die koppeling is gemaakt. Die twee zaken stonden ook samen in de brief, waarbij gezegd is: we doen nu dit en dan krijgen jullie dat. Dat het netto geen verschil maakt, kan spreekster niet berekenen, maar die koppeling had niet gemaakt mogen worden. Nu is het toch duidelijk dat het niet lukt.

Wethouder **De Vries** wet niet of een reactie op wat gezegd is wenselijk is. Het wordt een herhaling.
Er is een opmerking gemaakt over de lijst met locaties. Moet men daar nog eens kritisch doorheen lopen of locaties aanwijzen. Dat probeert men ook. Elke kans wordt bekeken. Voor elke is het een afweging. Soms is het voor groen en een andere keer is het economie. De afwegingen worden niet alleen in het college gemaakt. De raad maakt ook haar afwegingen. De locaties zijn wel in beeld.
Nog een punt van EenUtrecht. De raad vraagt om concrete oplossingen. Waarom liggen die er nu nog niet. Al eerder is benoemd dat men inzet op al de vijf treden. Om de disbalans tussen vraag en aanbod te verkleinen. Voor concrete oplossingen heeft men de hulp van de raad nodig. Ook dat is eerder tijdens de behandeling benoemd. De concrete oplossingen zijn voor elke locatie anders en ingewikkeld. Men moet zo spoedig mogelijk keuzes maken over de locaties. Men moet ruimte geven om de business case rond te maken in relatie ook tot bijvoorbeeld de kwaliteit van de woningen. Een uitspraak over de kwaliteit van het permanente bouwbesluit ten opzichte van het tijdelijke bouwbesluit. Een voorbeeld is dat men met marktpartijen in zee gaat in plaats van alleen corporaties als het gaat om die tijdelijke woningen om die woningen eerder te kunnen plaatsen. Het zou helpen wanneer er ruimte en mandaat bij het college ligt. Daarbij hoort ook de mogelijkheid om het percentage te verhogen om kwetsbare personen te huisvesten. Voor permanent geldt een crisis- en herstelachtige aanpak. Over de afweging van belangen over groen en urgentie is al eerder wat over gezegd, De raad kan andere keuzes maken.

De heer **Usla** merkt op dat het klopt dat hij kantoorpanden heeft aangekaart. Daaraan waren ook school- en industriële panden toegevoegd. Kunnen die panden betrokken worden in de rapportage die met de raad gedeeld wordt?

Wethouder **De Vries** zegt dit toe.

De **voorzitter** vraagt of er nog sprake is van een gemiste vraag.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecxht) heeft twee gemiste vragen. Een vraag ging over een analyse van de versnellers op schrift. De tweede vraag ging over een brief van het college waarin men de raad zou vragen op welke plekken men ruimere kaders van de raad nodig heeft.

De heer **Van der Graaf** heeft gevraagd of de rapportage volgens de motie die is afgesproken nog in Q$ komt. Daarbij ook de vraag of die rapportage kan worden uitgebreid, waardoor de raad over al de vier treden een duidelijke monitor krijgt.

Wethouder **De Vries** zegt beide zaken toe. De brief waar de heer Dijkstra om vroeg, komt volgende week. Het door de heer Van der Graaf wordt meegenomen in de bestaande kwartaalrapportage.

De heer **Van der Graaf** stelt vast dat men elk kwartaal een rapportage ontvangt waarin permanent, tijdelijk, opvang en op straat zijn opgenomen. Weten wat er speelt, welke doelstellingen men heeft en wat men eraan doet.

Wethouder **De Vries** antwoordt dat dit klopt.

Wethouder **Streefland** meldt dat er nog een vraag voor wethouder Eerenburg was met betrekking tot de Jaarbeurs. Spreekster kan meedelen dat er verkennende gesprekken plaatsvinden voor locaties.

De **voorzitter** denkt dat men hiermee aan het eind is van het debat. Er is een aantal toezeggingen gedaan.

De heer **Van der Graaf** vraagt of de toezeggingen met de raad gedeeld kunnen worden. Dan weet men wat eraan komt.

De **voorzitter** kan zich daarin vinden. Het is goed om de toezeggingen na het debat met elkaar te delen. De voorzitter gaat ervan uit dat dit agendapunt dor agendering een vervolg krijgt in de raad. Zijn er al partijen die daarover iets willen zeggen.

De heer **Van der Graaf** meldt met een paar punten naar de raad te gaan. Wellicht met de kostendelersbonus. Dan met de rapportage van de percentages, maar daarvoor wacht men eerst de brief over dit onderwerp af. Men is blij dat de urgentie wordt gedeeld. Het is toch goed om dit in de raad nog even aan de orde te stellen. Mogelijk komen er drie moties.

De heer **Van der Zweth** denkt dat men met wat moties komen die verband houden met de locaties. Dat is geheim. Wanneer er in de brief niets staat over de kostendelersnorm dan kan men daarover ook een motie verwachten.
Dan de leegstand in Hoog Catharijne. Wellicht niet ideaal, maar altijd beter dan op straat slapen.

Mevrouw **Oudejans** komt waarschijnlijk met een motie over het gefaseerd toevoegen van tijdelijke woningen binnen projecten.

De heer **Zwanenberg** komt wellicht ook terug op een aantal zaken, maar dat moet eerst binnen de fractie worden besproken.

De heer **Koning** hoorde net zeggen die percentages een beetje omhoog. Dat is super. Spreker denkt dat mensen op de wachtlijst is het helemaal niet zo super vinden. Echter, men moet er wel iets mee om het probleem op te lossen. Men wil wel meekijken naar de formulering hierover. Het zou een communicerend vat zou moeten zijn met het versnellen van de productie van wat kleinere woningen voor deze doelgroep. Men gaat broeden op een motie over dit punt. Mogelijk gaat men ook nog wel iets doen met de notitie over de financiën. Men moet als raad op dit punt goed in control zijn. De raad moet op dit punt ook kunnen sturen. Bijvoorbeeld wanneer is het aantrekkelijker om te kiezen voor tijdelijke woningen of wanneer is de keuze voor permanente woningen beter.

Mevrouw **Meerding** gaat een motie indienen over een specifieke locatie waarbij ook iets werd gezegd over groen. Het wordt een geheime motie.

De **voorzitter** constateert dat er een aantal moties zal komen. Voor de behandeling van dit punt in de raad zal wel wat tijd nodig zijn. Voorlopig gaat men uit van een uur voor het inplannen van het onderwerp. verzoekt de agenderende partij dan een tekst voor de raad van komende week te schrijven.
Vervolgens sluit de voorzitter om 23.30 uur het debat.